

II FƏSİL

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı

MÜNDƏRİCAT

- **Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı qarşısında.....3**
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi haqqında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı3
- Qazaxıstandan Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında 25 nəfər iştirak edəcək4
- Qırğızıstandan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında 15 nəfər iştirak edəcəkdir5
- Akkan Suver: Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı bütün türk dünyası üçün əlamətdar hadisə olacaqdır6
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində yeni mərhələnin əsasını qoyacaq7
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur9
- Bütün texniki - təşkilati məsələlər həll olunmuşdur10
- Vahid milli birlik – bu azərbaycançılıq məfkurəsidir11
- Azərbaycan diasporu fəaliyyətini gücləndirir13
- Həmrəyliyimiz və birliyimiz müstəqil dövlətçiliyimizə xidmət edir15
- Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin 40 nəfərlik nümayəndə heyəti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcəkdir18
- Biz azərbaycançılıq fəlsəfəsinin təbliği ilə məşğuluq19
- Azərbaycan diasporu inkişafa doğru20
- Heydər ƏLİYEV: Əgər sən azərbaycanlısansa, bilməlisən: Dünya Azərbaycanlılarının bir müstəqil dövləti var – Azərbaycan, Dünya Azərbaycanlılarının bir tarixi Vətəni var – Azərbaycan22
- **Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı.....24**
- Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayıdır25
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı26
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin nitqi27
- Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası İdarə Heyətinin sədri Mahmud Kərimovun çıxışı34
- Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsinin Sədri Nazim İbrahimovun çıxışı36
- Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Ədalət və İnkişaf Partiyası sədrinin müavini Şaban Dişlinin çıxışı41
- Qırğızıstanın Dövlət Katibi Dastan Sariqulovun çıxışı42
- Almaniyanın keçmiş Dövlət Katibi Otto Hauzerin çıxışı43
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Qətnaməsi44
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının bütün Dünya Azərbaycanlılarına müraciəti47
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə müraciəti49
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsi ilə əlaqədar dünya ictimaiyyətinə müraciəti50
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Təhsil, Elm və Mədəniyyət məsələləri üzrə təşkilata (YUNESKO) müraciəti52
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarına müraciət53
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı iştirakçılarının şərəfinə54
- **Qurultayından sonrakı qeydlər55**
- Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqində işğalçı Ermənistanla ciddi xəbərdarlıq vardır55
- Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı soydaşlarımızın əlaqələrini daha da möhkəmləndirəcək56
- Sankt–Peterburqdakı diasporumuz Azərbaycanın adını uca tutur58
- Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları bütün məsələlərdə vahid mövqə nümayiş etdirirlər60
- Macarıstanda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir61

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

➤ Səfirlikdə qurultay nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir62

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı qarşısında

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının
keçirilməsi haqqında**

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Müstəqillik dövründə Azərbaycan Respublikası milli dövlət quruculuğu sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə etmiş, özünün hüquqi-siyasi, sosial-iqtisadi dayaqlarını möhkəmləndirmiş, iqtisadi potensialına, demokratik inkişaf səviyyəsinə, beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyə görə regionun lider dövlətinə çevrilmişdir.

Qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin təmin olunmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə səbəb olmuşdur. Ölkəmizin irəliyə doğru atdığı hər bir addım, qazandığı nailiyyət dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızı daha da ruhlandırmış, onların müstəqil dövlətimizə inamını, milli hissələrini və gələcəyə ümidlərini artırmış, Azərbaycan Respublikasının milli maraqları ətrafında sıx birləşmələri üçün zəmin yaratmışdır.

Dünya azərbaycanlılarının müstəqil dövlətimiz və vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi ideyasının müəllifi ümummilli liderimiz Heydər Əliyev olmuşdur. O, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların birliyi və təşkilatlanması məsələsini daim diqqət mərkəzində saxlamış, müxtəlif xarici ölkələrə etdiyi çoxsaylı səfərlərdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlər keçirmiş, onların problem və qayğıları ilə yaxından maraqlanmışdır. Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşərək təşkilatlanması baxımından tarixi əhəmiyyət kəsb etmiş, diaspor hərəkatının inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur.

Qurultaydan bir neçə ay sonra, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 5 iyul tarixli Fərmanı ilə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmış, 2002-ci il dekabr ayının 27-də isə "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanunu qəbul edilmişdir. Dünyada fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları ilə məşğul olan dövlət orqanının yaradılması və müvafiq qanunun qəbulu dünya azərbaycanlılarının milli birliyi və təşkilatlanması prosesini daha da sürətləndirmiş, soydaşlarımızın öz tarixi Vətəni ilə əlaqələrinin genişləndirilməsini təmin etmiş, ölkəmizin tarixi və müasir həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına stimül vermişdir.

Azərbaycan Respublikası xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələri dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərindən biri elan etmişdir. Diaspor quruculuğu konkret bir dövrə məhdudlaşmayan, strateji əhəmiyyətə malik, daimi fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli prosesdir. Elə buna görə də bu sahədə qazanılmış nailiyyətləri və qarşıda duran vəzifələri vaxtaşırı müzakirə etməyə ehtiyac yaranır.

Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların problem və qayğılarını, onların birliyi və təşkilatlanması sahəsindəki mövcud vəziyyəti təhlil etmək, Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsi, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, diaspor quruculuğu işinin təkmilləşdirilməsi sahəsində qarşıda duran vəzifələri müzakirə etmək məqsədi ilə qərara alıram:

1. 2006-cı il mart ayının 16-da Bakı şəhərində Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı keçirilsin.
2. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İcra Aparatı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi ilə birlikdə qurultayın keçirilməsi məqsədi ilə iş planı hazırlayıb təsdiq etsin və onun yerinə yetirilməsini təmin etsin.
3. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
Bakı şəhəri, 8 fevral 2006-cı il

**Qazaxıstandan Dünya Azərbaycanlılarının Qurultayında
25 nəfər iştirak edəcək**

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, son günlər Qazaxıstanın Almatı şəhərindəki “Turan” konqresində, Astanadakı “Xəzər” və vilayətlərdəki Azərbaycan mədəniyyət mərkəzlərində yığıncaqlar keçirilmiş, bu ilin martında Bakıda keçiriləcək Dünya Azərbaycanlılarının ikinci qurultayına nümayəndələr seçilmişdir.

“Turan” konqresinin sədri Əbülfəz Xamedov bildirmişdir ki, Qazaxıstandan qurultayda iştirak etmək üçün 25 nəfər seçilmişdir. Onların arasında ölkədə tanınmış mədəniyyət xadimləri, repressiya qurbanlarının ailə üzvləri, ziyalılar vardır. Tarixi Vətənimizdə Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaranması və bu qurumun sistemli iş aparması onu sübut edir ki, Azərbaycan dövləti dünyanın hər yerində yaşayan soydaşlarımızın bir araya gəlməsi üçün çox iş görür, onların qayğı və problemləri ilə marqlanır. Biz də çalışırıq ki, Vətənimizin adını həmişə uca tutaq.

AzərTAc
26 fevral, 2006

**Qırğızıstandan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında
15 nəfər iştirak edəcəkdir**

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, Dünya azərbaycanlılarının ikinci qurultayında Qırğızıstandan 15 nəfər iştirak edəcəkdir. Bişkekdəki Azərbaycan Mədəniyyət Mərkəzi sədrinin müavini Əsəd Həsənovun sözlərinə görə, nümayəndə heyətinin tərkibində ölkədə tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri, ziyalılar, bu torpağa sürgün olunmuş soydaşlarımızın övladları vardır. Qırğızıstanın dövlət katibi Dastan Səriqulov da qonaq qismində qurultayda iştirak etmək üçün Bakıya gələcəkdir.

Əsəd Həsənov demişdir: Biz çox şadıq ki, tarixi Vətənimizdə xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla bu səviyyədə iş qurulur. Biz onu da bilirik ki, bütün bu işlər müdrik siyasətçi, ümummillə lider Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. 2001-ci ildə Dünya azərbaycanlılarının Bakıda keçirilən birinci qurultayının təşəbbüsçüsü də məhz Heydər Əliyev olmuşdur.

**AzərTAc
03 mart, 2006**

Akkan Suver: Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı bütün türk dünyası üçün əlamətdar hadisə olacaqdır

Qardaş Türkiyənin ictimaiyyəti dünya azərbaycanlılarının qarşıdakı II qurultayına böyük əhəmiyyət verir. AzərTAc-ın xüsusi müxbirinin qurultayda ən çoxsaylı nümayəndə heyəti ilə təmsil olunacaq Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin sədri Akkan Suverlə bu önəmli tədbirlə bağlı müsahibəsini oxuculara təqdim edirik.

- Akkan bəy, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayına hansı hisslərlə gedirsiniz?

- Mərmərə Qrupu Vəqfi bu foruma çox böyük əhəmiyyət verir. Türkiyədən tədbirdə iştirak etmək üçün Bakıya gedəcək 41 nəfərlik heyətə qrupumuzun üzvləri ilə yanaşı, Ədalət və İnkişaf Partiyasından 4, Cümhuriyyət Xalq Partiyasından 1, Ana Vətən Partiyasından 1 millət vəkili, habelə ölkəmizin ziyalıları və ictimai-siyasi xadimləri daxildirlər. Qeyd etməliyəm ki, bu forum təkcə Azərbaycan və Türkiyə üçün deyil, bütün türk dünyasının mənafeyi baxımından çox mühüm hadisədir. Biz bu tədbirə qardaş Azərbaycanın gələcəyinə, xalqlarımızın tərəqqisi və birliyinə böyük inam hissi ilə gedirik.

- Siz dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların həmrəyliyinin əsasını qoymuş və bütün türk dünyasının birliyinə əvəzsiz töhfələr vermiş görkəmli siyasi xadim, Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin xidmətlərini həmişə yüksək qiymətləndirmisiniz.

- Haqlısınız. Mərhum Prezident Heydər Əliyev müstəqil, suveren Azərbaycanı beynəlxalq aləmdə tanıdan böyük şəxsiyyətdir. O, Azərbaycanı düşdüğü ağır böhran və parçalanmadan xilas etməklə yanaşı, öz sevgisi ilə bütün azərbaycanlıları qardaşlaşdırmağa nail olmuş bir liderdir. Azərbaycanlı təfəkkürünü erməni lobbisinə qarşı qoymağa müvəffəq olan Heydər Əliyev, ATƏT-in tarixi Lissabon sammitində onlara qarşı çox mühüm bir qələbəyə imza ataraq, qardaş Azərbaycan xalqının haqlı olduğunu bütün dünyaya sübut etdi. Dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar məhz onun söyləri sayəsində birlik nümayiş etdirməyə nail oldular. Heydər Əliyev olmasaydı, bu gün Qafqazda sabitlik və tərəqqi nümunəsinə çevrilən Azərbaycan da olmazdı. Dünyanın müxtəlif ölkələrindən 1200 insanın Bakıya - indiki foruma toplaşması da Heydər Əliyevin xidmətidir. Sevindirici haldır ki, onun nurlu ideyaları bu gün Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirilir.

- Sizcə, Azərbaycan və Türkiyə, habelə diasporlarımız beynəlxalq aləmdə əməkdaşlıq çərçivəsində hansı məsələlər üzrə fəaliyyətlərini daha da gücləndirməlidirlər?

- İlk olaraq, biz erməni fitnəsinə qarşı və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün tezliklə bərpa olunması üçün daha fəal iş aparmalıyıq. Əlamətdar haldır ki, Türkiyədə iqtidarlı müxalifətli bütün ictimaiyyət Azərbaycanın mənafehlərinə zidd heç bir addım atılmasına yol vermir. Qardaş xalqa dəstəyimiz hər zaman davam edəcəkdir.

İkinci mühüm istiqamət Türkiyənin qondarma “erməni soyqırımı”nda ittiham edilməsinə qarşı ölkələrimizin və diasporlarımızın birgə iş aparmasıdır. Bu məsələdə bizim Azərbaycanın dəstəyinə ehtiyacımız vardır.

Qeyd etməliyəm ki, hörmətli Prezidentimiz İlham Əliyev dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin “bir millət, iki dövlət” kəlamına daha geniş anlam gətirdi. Azərbaycanın dövlət başçısının və xalqının Şimali Kipr türklərinə dəstəyi Türkiyədə çox yüksək qiymətləndirilmiş və böyük rəğbətlə qarşılanmışdı. Biz, habelə Azərbaycanı öz vətəni hesab edən türkiyəli iş adamlarına göstərilən qayğıya və yaradılan şəraitə görə də hörmətli Prezidentə minnətdarlığımızı bildiririk.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı kimi mühüm tədbirdə iştirak edəcəyimdən duyduğum qürur hissini ifadə edərək, tədbirin bir daha təşkilatçılarna – Azərbaycan dövlətinə, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinə dərin təşəkkürümü bildirirəm.

AzərTAc
07 mart, 2006

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində yeni mərhələnin əsasını qoyacaq

Müsaibimiz Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimovdur

Həmin iş planına uyğun olaraq qurultayla bağlı bir sıra texniki-təşkilati məsələlər artıq həll edilmişdir. Dünyanın müxtəlif ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmalarının nümayəndələri qurultaya dəvət olunmuş, tədbirdə iştirak edəcək qonaqların siyahısı hazırlanmışdır. Artıq nümayəndələrin və qonaqların siyahısı da müəyyənləşdirilib. Qurultayda 44 ölkədən ümumilikdə 600-ə yaxın nümayəndənin iştirak edəcəyi gözlənilir. Qurultayda ən çox nümayəndə ilə təmsil olunacaq ölkələr - Rusiya Federasiyası, Ukrayna Respublikası, Gürcüstan, Türkiyə Respublikası, Almaniya Federativ Respublikası, Qazaxıstan Respublikası, İsveç, Özbəkistan Respublikası, Fransa Respublikası və Amerika Birləşmiş Ştatlarıdır. Bundan başqa, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olmuş, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak etmiş ayrı-ayrı şəxslər, siyasi xadimlər, parlament və hökumət üzvləri, tanınmış alimlər və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultayda qonaq kimi iştirak edəcəkdir.

- Ötən müddət ərzində diaspor quruculuğu sahəsində görülmüş işləri necə qiymətləndirərdiniz?

- Azərbaycanda diaspor quruculuğu prosesi 1993-cü ildə ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilmiş, bu istiqamətdə məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilmişdir. Ümummilli liderimiz xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanmasını ən vacib məsələlərdən biri kimi qiymətləndirirdi. Bütün xarici səfərlərində diaspor nümayəndələri ilə görüşməyə çalışır, onların problem və qayğıları ilə yaxından maraqlanırdı. Məhz ümummilli liderimizin təşəbbüsüylə 2001-ci ilin 9-10 noyabrında Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Bu qurultayda diaspor quruculuğu sahəsində qarşıda duran vəzifələr, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin prinsiplial istiqamətləri müəyyənləşdirildi. 2002-ci ilin 5 iyulunda ümummilli lider Heydər Əliyev "Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında" fərman imzaladı. Bu fərman Azərbaycan diasporunun fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, dünya azərbaycanlılarının siyasi və mənəvi birliyinin təmin olunması baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb edən mühüm tarixi sənəd olmuşdur.

Qurultaydan keçən dövr ərzində bir sıra mühüm işlər görülmüş, soydaşlarımızın vahid məqsəd və ideya ətrafında birləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmışdır. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması, "Xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu Azərbaycan dövlətinin diaspor quruculuğu işinə verdiyi önəmli təzahürü olmuşdur. Bu müddət ərzində xaricdəki azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların vahid ideya və məqsəd ətrafında birləşdirilməsi istiqamətində sistemli iş aparılmış, yeni icma və birliklər yaradılmış, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətini koordinasiya edən qurumlar təsis edilmişdir. Ən vacib məsələ odur ki, artıq Azərbaycan diasporunun fəaliyyəti sistemli xarakter almağa başlamışdır.

- Qurultayda müzakirəyə çıxarılmış gözlənilən məsələlər haqqında nə deyə bilərsiniz?

- Bir çox mühüm məsələlər müzakirə ediləcəkdir. İlk növbədə Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması ilə bağlı işçi qrupunun yaradılması məsələsi müzakirəyə çıxarılaçaq. Azərbaycan diasporu artıq yeni bir mərhələyə qədəm qoymaqladadır. Ümummilli lider Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla işin təşkili dövlət siyasətinin tərkib hissəsinə çevrilmiş və bu sahədə bir sıra önəmli addımlar atılmışdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bu siyasəti davam etdirərək diasporla işi yeni bir mərhələyə çıxarmış, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın problem və qayğılarının həlli, onların doğma Vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atılmasına nail olmuşdur. Bu gün dünyanın bir çox ölkələrində Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərir, ölkəmizin milli maraqlarını çox fəal şəkildə müdafiə edir, respublikamızın beynəlxalq nüfuzunun yüksəlməsinə töhfə verməyə çalışır. Ötən müddət ərzində icmaların fəaliyyətinin koordinasiya olunması sahəsində də önəmli addımlar atılmışdır.

Təbii ki, qazanılmış uğurlar təqdir edilməlidir. Lakin bu, hələ bizim qarşımızda duran bütün vəzifələrin həll edildiyini söyləməyə əsas vermir. Bu baxımdan Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması tarixi zərurətdən irəli gəlir. Hesab edirik ki, qurultayın qəbul edəcəyi ən əhəmiyyətli qərarlardan biri məhz bu konsepsiyanın hazırlanması ilə bağlı olacaqdır.

- Başqa hansı mühüm sənədlər qəbul ediləcək?

- Qurultayda aparılmış müzakirələrin nəticəsi olaraq qətnamə qəbul ediləcək. Bundan başqa, qurultay nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikası Prezidentinə müraciətinin, Dünya azərbaycanlılarına müraciətin, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə bağlı xüsusi bəyanatın, erməni işğalçılarının xalqımıza qarşı törətdiyi

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

soyqırımını aktlarına etiraz ifadə edən bəyanatın, habelə işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbul ediləcəyi gözlənilir. Bu sənədlərin qəbul edilməsi Azərbaycan həqiqətlərinin bir daha dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılmasını təmin etmək məqsədində xidmət edir. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların bütün taleyüklü məsələlərdə həmrəy olduğunu bir daha nümayiş etdirəcəkdir.

- Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının tarixi əhəmiyyətini necə izah edərdiniz?

- Bu qurultay nəinki Azərbaycan diasporunun, həmçinin bütün Azərbaycan xalqının tarixində mühüm ictimai-siyasi hadisə olacaqdır. I qurultaydan keçən dövr ərzində Azərbaycan diasporu çox sürətli inkişaf yolu keçib. Ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş və bu gün Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi diaspor quruculuğu sahəsində bir sıra mühüm nailiyyətlər əldə olunub, Azərbaycan icmalarının fəaliyyətinin koordinasiya edilməsi prosesi daha da təkmilləşdirilib, dünya ictimaiyyətinə ölkəmiz haqqında həqiqətlərin çatdırılması məqsədilə mühüm tədbirlər görülüb. Bir çox ölkələrdə diaspor təşkilatlarının fəaliyyətlərini koordinasiya edən qurumlar yaradılıb. Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin, Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının, Kanada Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının yaradılması bu prosesin artıq başladığını və yaxın gələcəkdə daha da genişləncəyini söyləməyə əsas verir.

Biz bir mühüm faktı da nəzərə almalıyıq ki, bu gün Azərbaycan sürətlə inkişaf etməkdədir. Cənab İlham Əliyevin ölkənin sosial-iqtisadi inkişafının sürətləndirilməsi sahəsində həyata keçirdiyi islahatlar respublikamızın tarixində yeni bir mərhələnin əsasını qoymuşdur. Bu islahatlar ölkəmizin dünya birliyinə inteqrasiyasına, Azərbaycan vətəndaşlarının sosial rifahının yaxşılaşdırılmasına, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğunun sürətlənməsinə stimül verməkdədir. Təbii ki, bütün bu amillər xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıları da fəal olmağa sövq edir, diaspor quruculuğu işinə yeni məzmun verir. Bu baxımdan hesab edirəm ki, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı azərbaycançılıq ideologiyasının inkişafına, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan həmvətənlərimiz arasında birliyin möhkəmlənməsinə öz töhfəsini verəcəkdir.

- Qurultaydan sonra Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində hansı keyfiyyət dəyişikliyi baş verəcəkdir?

- Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı ilk növbədə yeni dövr üçün qarşıda duran əsas vəzifələri müəyyənləşdirəcək. Çünki I qurultaydan keçən dövr ərzində diaspor quruculuğu sahəsində bir çox işlər görülüb, irəliyə doğru mühüm addımlar atılıb. İndi biz yeni vəzifələrin həyata keçirilməsinə başlamalıyıq. Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin ictimai-siyasi həyatında da fəal iştirak etməli, başqa xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrini gücləndirməlidir. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılması indiki mərhələdə Azərbaycan üçün xüsusi əhəmiyyət kəsb edən məsələlərdəndir. Bu baxımdan Azərbaycan diasporunun yeni təbliğat üsullarından istifadə etməsinə də ehtiyac var. Hesab edirəm ki, qurultaydan sonra bu sahədə də əsaslı dönüş yaranacaqdır.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların tarixi Vətənlə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsinə də stimül verəcəkdir. Biz çalışmalıyıq ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamları ölkəmizdə gedən sosial-iqtisadi inkişaf prosesinə öz töhfələrini versinlər, Azərbaycan iqtisadiyyatına sərmayə qoysunlar.

Əminik ki, bu qurultay Azərbaycan diasporunun fəaliyyətində bir canlanma yaradacaq, yeni bir mərhələnin əsasını qoyacaqdır. Ötən dövr ərzində bu sahədə müəyyən addımlar atılsa da, əldə olunmuş nailiyyətlərlə kifayətlənmək olmaz. Çünki Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev bizim qarşımıza olduqca böyük vəzifələr qoymuşdur. Bu vəzifələrin yerinə yetirilməsi üçün isə daha səmərəli və daha ardıcıl iş aparmaq lazımdır.

İxtiyar Hüseynli
“Azərbaycan”, 8 mart 2006-cı il

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ilə bağlı
bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur**

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında iştirak edəcək nümayəndələrin və qonaqların Azərbaycana gəlişi ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur.

Bu məlumatı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov martın 9-da qurultaya hazırlıqla bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında vermişdir. Komitə sədri bildirmişdir ki, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaların və birliklərin nümayəndələrinə, milliyyətə azərbaycanlı olmayan, amma Azərbaycanı sevən, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayan həmvətənlərimizə - ziyalılara, siyasi xadimlərə dəvətnamələr göndərilmişdir. Qurultayda 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. O cümlədən Rusiyadan 170 nəfər, Ukraynadan 60, Gürcüstandan 40, Türkiyədən 39, Almaniya 33, Qazaxıstandan 25, İsveçdən 20, Fransadan 15, ABŞ-dan 11, Böyük Britaniyadan 12, Kanadadan 10, Niderlanddan 10 nəfər nümayəndə gələcəkdir. Avstraliya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Çexiya, Çin, Bolqarıstan, İsrail, İspaniya, İtaliya, Macarıstan, Misir, Polşa, Tacikistan, Türkmənistan, Yaponiya, Yeni Zelandiya, Yunanıstan, İslandiya və Tailanddan gələcək nümayəndələr dünya azərbaycanlılarının ali məclisində ilk dəfə iştirak edəcəklər. Bundan əlavə, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olan, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən siyasi xadimlər, hökumət və parlament üzvləri, tanınmış alim və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultaya qonaq qismində dəvət olunmuşlar.

Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki vəziyyətinə aid bir sıra məsələlər, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı əməlləri ilə bağlı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi məsələləri müzakirə olunacaqdır. Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənilməsi hazırlanması məsələlərinə də baxılacaqdır.

Müzakirələrin nəticəsi olaraq sonda qətnamə, qurultay iştirakçıları adından Azərbaycan Prezidentinə, Dünya azərbaycanlılarına müraciətlər qəbul ediləcəkdir. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə əlaqədar xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərimizdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbulu da gözlənilir.

Qurultaydan sonra qonaqların və nümayəndələrin Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılmışdır.

AzərTAc
09 mart, 2006

Bütün texniki - təşkilati məsələlər həll olunmuşdur

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcək nümayəndələrin və qonaqların Azərbaycana gəlişi ilə bağlı bütün texniki-təşkilati məsələlər həll olunmuşdur.

Bu məlumatı Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimov martın 9-da qurultaya hazırlıqla bağlı keçirdiyi mətbuat konfransında vermişdir. Komitə sədri bildirmişdir ki, xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları və birliklərinin nümayəndələrinə, milliyyətə azərbaycanlı olmayan, amma Azərbaycanı sevən, ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal rol oynayan həmvətənlərimizə - ziyalılara, siyasi xadimlərə dəvətnamələr göndərilmişdir. Qurultayda 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. O cümlədən Rusiyadan 170 nəfər, Ukraynadan 60, Gürcüstandan 40, Türkiyədən 39, Almaniyadan 33, Qazaxıstandan 25, İsveçdən 20, Fransadan 15, ABŞ-dan 11, Böyük Britaniyadan 12, Kanadadan 10, Niderlanddan 10 nəfər nümayəndə gələcəkdir. Avstraliya, Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri, Çexiya, Çin, Bolqarıstan, İsrail, İspaniya, İtaliya, Macarıstan, Misir, Polşa, Tacikistan, Türkmənistan, Yaponiya, Yeni Zelandiya, Yunanıstan, İslandiya və Tailanddan gələcək nümayəndələr dünya azərbaycanlılarının ali məclisində ilk dəfə iştirak edəcəklər. Bundan əlavə, 40-dan çox ölkədən Azərbaycan diasporunun inkişafında xidmətləri olan, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən siyasi xadimlər, hökumət və parlament üzvləri, tanınmış alim və ziyalılardan ibarət 300-ə yaxın şəxs qurultaya qonaq qismində dəvət olunmuşlar. Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki vəziyyətinə aid bir sıra məsələlər, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı əməlləri ilə bağlı faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi məsələləri müzakirə olunacaqdır. Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənib hazırlanması məsələlərinə də baxılacaqdır.

Müzakirələrin nəticəsi olaraq sonda qətnamə, qurultay iştirakçıları adından Azərbaycan Prezidentinə, Dünya azərbaycanlılarına müraciətlər qəbul ediləcəkdir. Ermənistanın Azərbaycana təcavüzü ilə əlaqədar xüsusi bəyanatın, işğal olunmuş ərazilərimizdə Azərbaycanın tarixi abidələrinin və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbulu da gözlənilir.

Qurultaydan sonra qonaqların və nümayəndələrin Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılmışdır.

AzərTAc
“Xalq qəzeti”, 10 mart 2006-cı il

Vahid milli birlik – bu azərbaycançılıq məfkurəsidir

"...Biz, Azərbaycanda yaşayan azərbaycanlılar həmvətənlərimiz barədə həmişə düşünmüşük. Uzun illər Sovet İttifaqı kimi böyük bir dövlətin tərkibində ikən xaricdəki soydaşlarımızla əlaqə saxlamaq mümkün olmadığı halda, biz daim düşünmüşük ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar necə yaşayırlar, nə edirlər və məhdud imkanlardan istifadə edərək onlarla əlaqə yaratmağa çalışmışıq. Biz istərdik ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar həmin ölkənin vətəndaşı kimi yaşasınlar. Ancaq heç vaxt öz milli köklərini, milli mənsubiyyətlərini itirməsinlər. Bizim hamımızı - azərbaycanlıları birləşdirən milli mənsubiyyətimiz, milli birliyimiz, tarixi köklərimiz, milli-mənəvi dəyərlərimiz, incəsənətimiz, musiqimiz, şerlərimiz, bir sözlə, xalqımıza məxsus olan adət-ənənələrimizdir".

Heydər ƏLİYEV

Dünya azərbaycanlılarının 2001-ci il noyabrın 9-10-da keçirilən I qurultayı müstəqil Azərbaycanın həyatında tarixi hadisə olmuşdu. İlk dəfə idi ki, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımız - Azərbaycan icmalarının nümayəndələri doğma Vətənə - paytaxt Bakıya toplaşmışdılar.

Tarixçi-alimlər, siyasətçilər və ziyalılar bu tarixi hadisəni Azərbaycan diaspor hərəkatının başlanğıcı adlandırdılar. Ümummillə lider Heydər Əliyev həmin qurultayda dərin məzmunlu nitq söyləyərək dəyərli tövsiyələrini vermiş, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həqiqətlərini dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün diasporumuzdan gücünü və imkanlarını səfərbər etməyi qarşıya məqsəd qoymuşdur: "Xalqları dil qədər, milli-mənəvi ənənələr qədər birləşdirən başqa bir vasitə yoxdur. Biz bu vasitədən daim istifadə etməliyik. Xüsusən, başqa ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar. Ona görə də mən arzu edərdim ki, hər bir ölkədə Azərbaycan icmasında azərbaycanlılar həmrəy olsunlar, bir-birinə dayaq olsunlar, bir-birinə yardım etsinlər, bir-birinin dərdinə yansınlar və bizim milli adət-ənənələrimizi, milli dəyərlərimizi yaşatsınlar, haqq səsimizin dünyada eşidilməsinə yardımçı olsunlar".

Çoxəsrlik tariximizdə xalqımız bir çox sınaqlardan çıxmış, öz mənliliyini, milliliyini qorumuşdur. İndi elə bir zamanda yaşayırıq ki, dünyaya səpələnmiş yurddaşlarımızın tarixin bu mərhələsində Azərbaycanla daha sıx əlaqələr yaratmasına, birlik və həmrəylik göstərməsinə çox böyük ehtiyac var. Azərbaycanın güclənməsinə və inkişafına xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın yardımı ölkəmizin dünya dövlətləri arasında güclü nüfuz sahibi olmasına şərait yaradır. Azərbaycanın ərazi bütövlüyü pozulub, torpaqlarımızın bir hissəsi düşmən tapdağındadır, insanlar illərdən bəri qurub-yaratdıqları ev-əşiklərindən, torpaqlarından didərgin düşüblər. Məhz belə bir məqamda beynəlxalq təşkilatlarla yanaşı, Azərbaycan diasporuna ehtiyacımız labüddür. Etiraf edək ki, son illər Azərbaycan diasporu müəyyən mənada formalaşır, təşkilatlanır. Böyük Britaniyada, Almaniyada, Rusiyada, ABŞ-da və inkişaf etmiş başqa ölkələrdə soydaşlarımız tərəfindən təşkilatlar, federasiyalar, konqreslər yaradılır, yeni-yeni toplantılar keçirilir.

Milli mənliliyimizi, milli-genetik kodumuzu, sahib olduğumuz dəyərləri qoruyub gələcək nəsillərə ötürməyin yeganə yolu milli dövlətçilik, milli məfkurədir. Məqsəd ondan ibarət olmalıdır ki, Azərbaycanın dünyada güclü diasporu yaransın, soydaşlarımız təşkilatlanıb güclənsinlər. Əgər belə olarsa, ölkəmizin daxili və xarici siyasəti dünyada yaxşı təbliğ olunar, problemlərimizin də həll olunmasına yardım edər.

Azərbaycan tarixdə ikinci dəfə müstəqilliyini əldə etdikdən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm ölkəmizdə, həm də dünyada yaşayan soydaşlarımız üçün əsas ideyaya çevrildi. Bu fikirlərin sahibi olan ulu öndərimiz Heydər Əliyev üzünü dünyanın müxtəlif ölkələrindən gəlmiş həmyerlilərimizə tutaraq deyirdi ki, azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini qoruyub saxlamaqdır. İdeya yalnız budur. 2001-ci il noyabrın 10-da ümummillə lider Heydər Əliyev Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin I qurultayında çıxış edərkən bu məsələni xüsusilə vurğulamışdı: "Bizim bu qurultayı keçirməkdə məqsədimiz budur ki, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar vətənə gəlsin, bir-biri ilə daha sıx əlaqə saxlasın, ünsiyyət qursunlar, bir-birlərini anlamağa çalışsınlar. Ümid edirəm ki, müxtəlif ölkələrdə olan icmaların bir diaspor kimi formalaşmasında daha fəal iştirak edəcəksiniz, digər ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələr yaradacaqsınız, azərbaycançılığı möhkəmləndirəcəksiniz. Hesab edirəm ki, qurultay bu sahədə azərbaycançılıq ideyalarının həyata keçirilməsi üçün dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinin genişləndirilməsi və inkişaf etdirilməsi üçün çox mühüm bir tarixi mərhələdir".

Azərbaycançılıq hər şeydən öncə bir məfkurədir. Bu məfkurə təkcə Azərbaycan ərazisində yaşayan insanların maraqlarını deyil, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıların məqsəd və məramlarını özündə ehtiva etməlidir. Həmin məfkurənin məzmunu Azərbaycanda ilk dəfə ümummillə lider Heydər Əliyev tərəfindən bəyan edilmiş və dünyada yaşayan hər bir azərbaycanlıya ünvanlanmışdı. O vaxt bu məfkurə - azərbaycançılıq ideyası dövlətin strateji xətti kimi irəli sürüldü. Bu ideya ətrafında birləşməkdən başqa yolumuz yoxdur.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Müstəqil Azərbaycanın mövcudluğu xaricdə yaşayan azərbaycanlılara öz lokal mədəni-mənəvi mühitlərini böyük Vətən hesabına müntəzəm surətdə akumuləyasiya etmək imkanını verir. Dünya Azərbaycanlılarının I qurultayı məhz bu ideyaya xidmət etmişdi və hamımız ümid edirik ki, II qurultay da eyni ideyalara - milli məfkurənin daha çox dərkinə xidmət edəcəkdir.

Rəsmiyyə Rzalı
"Azərbaycan", 12 mart 2006-cı il

Azərbaycan diasporu fəaliyyətini gücləndirir

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı qarşısında

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçiriləcəyi günə bir həftədən də az vaxt qalıb. Xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən diasporlarımızdan aldığımız məlumatlarda bildirilir ki, möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyevin II qurultayın keçirilməsi ilə əlaqədar imzaladığı sərəncam soydaşlarımız tərəfindən böyük rəğbətlə qarşılanmış, onlar arasındakı əlaqələr daha da möhkəmlənmişdir. İlk dəfə ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından sonra diasporlar əməkdaşlığı xeyli gücləndirmiş, Azərbaycanın daha da qüdrətlənməsi naminə hər şeyə hazır olduqlarını bildirmişlər. Bəzi ölkələrdə fəaliyyət göstərən diasporlarımız haqqında əldə etdiyimiz məlumatları təqdim edirik.

Fransa

Azərbaycan – Fransa Gənclik Assosiasiyası (AFGA) 2003-cü ildə yaradılıb. Təşkilatdan bildirdilər ki, əsasən azərbaycanlı tələbələr və gənclər tərəfindən təsis edilmiş bu qurumun əsas məqsədi Fransada fəaliyyət göstərən bütün Azərbaycan assosiasiyalarını bir yerə cəmləmək, fransalı gənclərlə əlaqələr yaradaraq mədəni, elmi və texniki tərəqqini dəstəkləmək, əməkdaşlığı möhkəmləndirməkdir.

Ölkəmizin milli adət-ənənələrinin tanınması yolunda təşkilat indiyə qədər bir sıra tədbirlər keçirmiş, Vətənimiz haqqında əsl reallıqları fransalı həmkarlarına çatdırmışlar. Milli bayramımız olan Novruz bayramı hər il burada böyük təntənə ilə qeyd edilir. Bu bayramı elə yüksək əhval-ruhiyyədə keçiririk ki, yerli əhalinin də böyük marağına səbəb olur. 28 May Müstəqillik günü münasibəti ilə ötən il 10 gənc azərbaycanlı fotoqrafın Parisdə böyük sərgisini təşkil etmişik. Həmin sərgidə ölkəmizin iqtisadi, sosial, mədəni inkişafını, Ermənistan dövlətinin törətdiyi terror aktlarını, xalqımızın başına gətirilən digər müsibətləri əks etdirən fotolar nümayiş etdirilib. Hazırda qarşıdan gələn müstəqillik gününə çox ciddi hazırlaşırıq. Bu dəfə də ölkəmizlə bağlı daha çox diqqəti cəlb edən foto-sərgi nümayiş etdirəcəyik.

Təşkilatın təsis etdiyi “Körpü” jurnalı Azərbaycanın mədəniyyətini, zəngin tarixi irsini, gözəlliklərini, qədim mədəniyyətini fransız oxucularına çatdırır. Assosiasiya üzvləri qərara alıblar ki, bu ildən etibarən “Körpü” jurnalı oxucularla daha tez-tez görüşəcək, poeziyamız, musiqimiz, tanınmış mədəniyyət və incəsənət xadimlərimiz, görkəmli ziyalılarımız haqqında ətraflı məlumatlar verəcək.

Assosiasiyadan bildirdilər ki, qanlı 20 Yanvar faciəsinin, tarixdə analoqu olmayan Xocalı, 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı günlərinin ildönümü hər il anılır, xalqımızın məruz qaldığı faciələr, erməni terrorçularının insanlığa sığmayan vəhşilikləri barədə ətraflı məlumatlar verilir. Belə hadisələrin dünya ictimaiyyətinə, Avropanın inkişaf etmiş ölkəsi kimi tanınan Fransa ictimaiyyətinə çatdırmaq çox vacibdir. Fransada təhsil alan tələbələr Azərbaycan həqiqətlərini olduğu kimi çatdırmaq üçün əllərindən gələni əsirgəməirlər.

Hollandiya

Bu ölkədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Dostluq Təşkilatının rəhbəri Həbib Kələntəridən aldığımız məlumatda bildirilir ki, təşkilat üç il əvvəl yaradılsa da, indiyədək xeyli işlər görülüb. H.Kələntərinin dediyinə görə, yaratdıqları qurumu cəmiyyət yox, təşkilat hesab edirlər. Onun fikrincə, təşkilatın fəaliyyət dairəsi daha genişdir.

Təşkilatın ən önəmli məqsədi Azərbaycanı Hollandiya ictimaiyyətinə daha yaxından tanıtdırmaq və ölkəmizin mövqeyi haqqında əsl həqiqətləri çatdırmaqdır. H.Kələntəri bildirib ki, onlar əsas fəaliyyətlərini erməni işğalçılarının törətdikləri soyqırımlar, Azərbaycan torpaqlarının 20 faizinin işğal edilməsi və bunun da nəticəsində bir milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkün kimi öz yurd-yuvalarından didərgin salınmaları, mədəni irsimizin, tarixi abidələrimizin Ermənistan dövləti tərəfindən məhv edilməsi, bir hissəsinin isə mənimsənilməsi təbliği üzərində qururlar. Artıq Hollandiyada Azərbaycanı sülhsevər, Ermənistanı isə işğalçı dövlət kimi tanıyırlar. Biz bəzi hadisələri yerli əhaliyə çatdırmaq üçün aksiyalar keçirir, müxtəlif plakatlardan istifadə edir və ya internet vasitəsilə məlumatlar yayırıq. Müxtəlif bayramlarda konsertlər təşkil edir, yerli incəsənət xadimlərini, ziyalıları öz tədbirlərimizə dəvət edib Azərbaycan musiqisini, mədəniyyətini təbliğ edirik. Fəaliyyətə başlayan gündən Hollandiyadakı digər Azərbaycan diasporları ilə sıx əlaqə yaradır, bir amal, bir məqsəd uğrunda mübarizə aparırıq. Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi gününü, Novruz bayramını, Müstəqillik gününü... böyük təntənə ilə qeyd edirik. Xalqımızın hüzn günləri olan 20 Yanvar, Xocalı faciəsi, 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı gününün ildönümündə biz də matəm libasını geyinir, bu faciələr barədə əhaliyə ətraflı məlumatlar veririk.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi barədə cənab Prezidentimiz İlham Əliyevin imzaladığı fərman bütün soydaşlarımız kimi bizim də ürəyimizdədir. Ümid edirik ki, belə tədbirlər dünyanın bütün azərbaycanlıları arasında sıx əlaqələr yaradacaq, qarşımıza çıxan problemləri aradan qaldırmağa nail olacağıq. Hamı kimi bizim də bir dərdimiz var: ərazi bütövlüyümüz təmin olunsun, torpaqlarımız işğaldan azad edilsin və Dağlıq Qarabağ problemi aradan qaldırılsın. İnanırıq ki, Azərbaycan Prezidentinin apardığı uğurlu daxili və xarici siyasət bu problemi də yoluna qoyacaq. Biz Prezidentin siyasətini dəstəkləyir və onunla həmrəy olduğumuzu bildiririk.

Kanada

Kanada — Azərbaycan Assosiasiyaları Federasiyası iki ölkə arasında əməkdaşlığın möhkəmləndirilməsi yolunda fəaliyyətini xeyli gücləndirib. Kanadadakı Azərbaycan icmalarını öz ətrafında birləşdirən qurumların rəhbərliyi həmin ölkədəki Azərbaycan səfirliyinin diasporlarla sıx əlaqə yaratdığını bildirdi. Federasiyanın üzvləri Xocalı faciəsi ilə əlaqədar broşürlər hazırlayaraq dünyanın inkişaf etmiş ölkələrinin rəhbərliyinə, parlamentlərinə göndərmişlər. Bu ayın sonuna qədər 31 Mart Azərbaycanlıların Soyqırımı gününə həsr olunmuş daha 2 min nüsxə broşür çap olunub paylanılacaq. Diasporun üzvləri Kanadada fəaliyyət göstərən digər ölkələrin diasporları ilə əməkdaşlıq edir, Azərbaycan haqqında həqiqətləri olduğu kimi çatdırırlar. Onlar fəaliyyətlərini daha da gücləndirmək üçün müxtəlif tədbirlər keçirir, ölkəmizin adət-ənənələrini geniş təbliğ edirlər.

Hazırladılar:
Əliqismət Bədəlov,
Rauf Əliyev
“Xalq qəzeti”, 13 mart 2006-cı il

Həmrəyliyimiz və birliyimiz müstəqil dövlətçiliyimizə xidmət edir

1991-ci ildə dövlət müstəqilliyimizi yenidən bərpa edəndə çoxlu problemlərlə üzləşdik. Bunun bir səbəbi ölkəyə naşı, səriştəsiz, milli təəssübkeşlikdən uzaq adamların rəhbərlik etməsi idisə, digər səbəbi dünyada yaşayan azərbaycanlılar arasında əlaqələrin olmamasıydı. Ümummillə liderimizin qeyd etdiyi kimi, sovetlər birliyində yaşadığımız illərdə bu əlaqələr mümkün olmurdu, buna imperiya siyasəti imkan vermirdi. Müstəqilliyimizin ilk illərində isə bu cəhdləri edən olmadı.

Böyük siyasi xadim, təcrübəli dövlət qurucusu Heydər Əliyev bu işin mahiyyətini, əhəmiyyətini gözəl bildirdi və qiymətləndirirdi. Odur ki, müstəqilliyimizin ilk aylarında ümummillə lider hələ Naxçıvanda ikən bu istiqamətdə ciddi tədbirlər həyata keçirməyə başladı. Heydər Əliyev 2001-ci il noyabrın 9-da Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında demişdir: “Biz hələ müstəqilliyimizin ilk aylarında, 1991-ci il dekabr ayının 31-də Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü haqqında qərar qəbul etdik. Biz o vaxtdan bu günü böyük bayram kimi qeyd edirik və o vaxtdan da dünyada yaşayan azərbaycanlılarla əlaqələrimiz tədricən inkişaf etməyə başladı. Bunlar hamısı Azərbaycanın müstəqilliyinin və Azərbaycan xalqının milli azadlığının nəticəsidir”.

Müstəqilliyimizin ilk illəri dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların birliyi, həmrəyliyi olmadığı üçün Azərbaycan həqiqətlərini, xüsusən Ermənistan – Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ müharibəsində ölkəmizin haqlı tələblərini müdafiə edənlər də yox idi. Erməni diasporları bütün dünyada anti-azərbaycan təbliğatını genişləndirirdilər. Azərbaycan diasporları olmadığı üçün tək-tək azərbaycanlıların mübarizəsi isə elə bir səmərə vermirdi.

Beləliklə, ölkəmiz təbliğat işində dünyada uduzurdu.

Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev 1993-cü ildə xalqın təkidlə tələbləri ilə yenidən Azərbaycanda hakimiyyətə qayıdıandan sonra bu istiqamətdə işləri genişləndirdi. Hansı ölkəyə səfərə gedirdisə, orada azərbaycanlılarla görüşür, ölkəmizdə gedən hüquqi, demokratik dövlət quruculuğu haqqında məlumat verir, onları azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməyə çağırırdı. Etiraf edək ki, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların çoxu bu ideyadan kənar idi, tarixi Vətənləri ilə ciddi maraqlanmırdılar, ya da heç əlaqə belə saxlamırdılar. Bu isə Azərbaycan həqiqətlərinin dünya xalqlarına çatdırılmasında ciddi problemlər yaradırdı.

Böyük siyasi xadim Heydər Əliyev bir dəfə Amerikada olarkən orada yaşayan azərbaycanlılarla görüşündə onlara ciddi irad tutdu ki, ermənilər harada doğulmasından, harada yaşamasından asılı olmayaraq, həmişə Ermənistanı düşünürlər, çünki ermənidirlər. Ancaq azərbaycanlıların biri deyir mən İranda doğulmuşam, o biri deyir Turanda doğulmuşam... Nə fərqi var harada doğulmuşam, azərbaycanlısansa Azərbaycan haqqında düşünməlisən. Ümummillə liderimizin məqsədi, məramı belə idi. Dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması üçün nə lazımdır edirdi. Eyni zamanda azərbaycanlıların yaşadıkları ölkələrdə dövlət orqanlarında təmsil olmaları üçün səylərini artırmağa çağırırdı.

Beləliklə, böyük öndərin səyi nəticəsində bu istiqamətdə çox iş görüldü. Nəhayət, 2001-ci il noyabrın 9–10-da Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı keçirildi. Qurultayda 1105 nümayəndə, o cümlədən dünyanın 36 ölkəsindən 403 nümayəndə iştirak edirdi. İlk dəfə idi ki, dünyanın bu qədər ölkəsində yaşayan azərbaycanlıların nümayəndələri tarixi Vətənlərində bir araya gəlirdilər.

Hər bir dövlətin daxili və xarici siyasəti, ictimai-siyasi və sosial-iqtisadi sahədə fəaliyyəti onun ideologiyasının üzərində qurulur. Əgər bu ideologiya — milli ideologiya yoxdursa, onda həmin xalqın nəinki dünyada, heç daxildə də həmrəyliyinə, milli birliyinə nail olmaq mümkün deyil. Çox təəssüf ki, müstəqilliyimizin ilk illərində bu ideologiya yox idi, hər şey kor-koranə inkişaf edirdi. Odur ki, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar da tarixi Vətənləri üçün nəşə etmək istəyirdilərsə də, heç nəyə nail ola bilmirdilər, çünki daxildəki qaragüruhçular buna şərait və imkan vermirdilər. Məsələn, hakimiyyətə yiyələnmiş, ancaq siyasətdə naşı olan bu təsadüfi adamlar həmin azərbaycanlıların faktiki yaşadıkları dövlətin ünvanına elə ittihamlar ünvanlayırdılar ki, həmin şəxs kəsib getməli olurdu. İstəsəydi də tarixi Vətəninə naminə həmin ölkədə heç nə edə bilməzdi.

Müstəqillik dövründə Azərbaycanın milli ideologiyası ilk dəfə Yeni Azərbaycan Partiyasının nizamnaməsində əksini tapdı. 1998-ci il noyabrın 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının 6-cı ildönümünə həsr olunmuş tənənəli yığıncaqda ümummillə liderimiz Heydər Əliyevin nitqi, demək olar ki, bu məsələnin üzərində quruldu. Daha doğrusu, həmin nitq Azərbaycanın milli ideologiyasının əsaslarının şərhinə həsr olundu. Dövlətçilik, milli-mənəvi dəyərlər, bəşəri dəyərlər bizim milli ideologiyamızın əsaslarıdır. Bu dəyərlərin əsasını isə azərbaycançılıq təşkil edir. Yəni hər biri özlüyündə azərbaycançılıq anlayışına xidmət edir. Ümummillə liderimiz Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayında demişdir: “İnsan hansı ölkədə yaşamasından asılı olmayaraq, gərək öz milliliyini qoruyub saxlasın. Dünyada, eyni zamanda, assimilyasiya prosesi də var. İnsanlar

— mən azərbaycanlılar haqqında danışiram — gərək, yaşadıkları ölkədə, yenə deyirəm, o şəraiti mənimsəyərək, orada özləri üçün yaxşı mövqelər tutsunlar. Ancaq daim öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə sadıq olsunlar. Bizim hamımızı birləşdirən məhz bu amillərdir. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır.

Azərbaycan dövlət müstəqilliyini əldə edəndən sonra azərbaycançılıq aparıcı ideya kimi həm Azərbaycanda, həm də bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılar üçün əsas ideya olubdur. Biz həmişə bu ideya ətrafında birləşməliyik. Azərbaycançılıq öz milli mənsubiyyətini qoruyub saxlamaq, eyni zamanda onların ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək və hər bir insanın inkişafının təmin olunması deməkdir".

Dünya azərbaycanlılarının qurultayını keçirməkdə də məqsəd bu idi. Azərbaycan ilə dünyada yaşayan soydaşlarımız arasında əlaqələri möhkəmləndirmək, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə genişləndirmək, inkişaf etdirmək, birliyinə nail olmaq idi məramı. Qurultaydan ötən müddət ərzində bu məqsədə xeyli nail olunub. Ancaq bu sahədə inkişafı yeni mərhələyə yüksəltmək zəruri məsələdir. Eyni zamanda bu, ümummilli liderimizin azərbaycançılıq ideyasını inkişaf etdirmək, zənginləşdirməkdir. Odur ki, Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi ilə bağlı imzaladığı sərəncam tarixi bir sənəddir, dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızın milli birliyini inkişaf etdirmək, möhkəmləndirmək yolunda yeni mərhələnin başlanması deməkdir.

Ümummilli liderimizin Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayındakı çıxışında "milli-mənəvi dəyərlərimizin ümumbəşəri dəyərlərlə sintezindən, inteqrasiyasından bəhrələnmək" fikrinə münasibətini bildirmək istəyirəm. Biz inkişafımızda Avropaya inteqrasiya yolunu tutmuşuq. Odur ki, bütün sahələrdə ümumbəşəri dəyərləri mənimsəməliyik, öz milli-mənəvi dəyərlərimizlə sintez etməliyik. Məsələn, respublikamızda aparılan məhkəmə-hüquq islahatları Avropaya inteqrasiya yolunda əsas məsələdir. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin "Azərbaycan Respublikasında məhkəmə sisteminin müasirləşdirilməsi" və "Azərbaycan Respublikasının bəzi qanunvericilik aktlarına dəyişikliklər və əlavələr edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiq edilməsi barədə" 2006-cı il 19 yanvar tarixli fərmanı bu istiqamətdə atılmış çox mühüm addımdır, məhkəmə islahatlarında yeni mərhələdir, Avropa standartlarına uyğunlaşdırılması yolunda kompleks islahat proqramıdır. Bunu qeyd etməkdə məqsədim bir məsələni önə çəkməkdir. Azərbaycanın dünyəvi bir dövlət kimi formalaşması xaricdə yaşayan hər bir azərbaycanlının istəyidir, arzusudur. Çünki Azərbaycanın inkişaf etmiş demokratik ölkələr arasında yeri möhkəmləndikcə xaricdə yaşayan azərbaycanlıların da nüfuzu artır, həm də sözü keçir. Onlar tarixi Vətənlərinin naminə bir iş görəndə, onun haqqını müdafiə edəndə də sözükeçərli olurlar. Çünki o terrorçu, despot, insan hüquqlarının tapdandığı bir dövləti yox, hüquqi, demokratik, insan və vətəndaş hüquq və azadlıqlarının təminatlı müdafiəsi həyata keçirilən, dini tolerantlıq mövcud olan bir ölkəni, bir dövləti müdafiə edirlər. Demokratik ölkələrdə isə belə müdafiə dəstəklənir. Sözüm ondadır ki, Azərbaycan dövləti dünyaya səpələnmiş soydaşlarımızı öz tarixi Vətənlərini müdafiə etməkdə köməksiz qoymur. Əksinə, onların həmin ölkələrdə birliyinə, inkişafına, dövlətin idarəetmə orqanlarına yüksəlməsində zəruri köməyi və yardımları edir. Digər tərəfdən, xaricdə yaşayan soydaşlarımız Azərbaycan dövlətinə getdikcə daha çox güvənir, bilirlər ki, heç vaxt arxasız-dayaqsız qalmayacaqlar.

Maraqlı bir məqama toxunum. Moskva bazarındakı faciədə daha çox azərbaycanlılar həlak oldular, yaralandılar. Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırığı ilə dərhal fəvqəladə hallar və səhiyyə nazirləri Moskvaya yollandılar. Təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirildilər. Həlak olanların cənəzələrinin Vətənə gətirilməsi və dəfni dövlətin hesabına yerinə yetirildi. Bu, onu sübut edir ki, dövlət öz vətəndaşına harada olmasından, hansı vəziyyətə düşməsindən asılı olmayaraq sahib çıxır. Bunu xarici dövlətlər də, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da görürlər və qiymətləndirirlər. Xarici dövlətlər görürlər ki, Azərbaycan inkişaf etdikcə, o, nəinki öz ərazisində və xaricdə yaşayan vətəndaşlarının, eyni zamanda öz ərazisində yaşayan xarici vətəndaşların və digər ölkələrin vətəndaşı olan azərbaycanlıların da hüquqlarını qətiyyətlə müdafiə edir. Nəticədə həmin ölkələr də ərazisində yaşayan azərbaycanlıların hüquqlarının tapdanmasına yol vermir, onlara hörmətlə yanaşır. Çünki, qeyd etdiyimiz kimi, bilir ki, onun hüquqlarını müdafiə edən bir dövlət var.

Xarici ölkələrdə Azərbaycan diasporlarının yaranması, onların tarixi Vətənləri ətrafında təşkilatlanması bütünlüklə ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin tarixi xidmətləridir. Bu, böyük öndərimizin səyi, rəhbərliyi ilə 2001-ci ildə Bakıda keçirilən Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayı ilə yeni mərhələyə qədəm qoydu. Bu, tarixi bir qurultay idi. Konkret fəaliyyət proqramı qəbul edildi. Milli birliyi və milli həmrəyliyi genişləndirmək və möhkəmləndirmək üçün konkret vəzifələr müəyyənləşdirildi. Artıq o vaxtdan 5 ilə yaxın vaxt keçib. Bu müddətdə xeyli işlər görüldü. Xaricdə yaşayan soydaşlarımızın Azərbaycanla əlaqələri genişləndi. İndi Azərbaycan dünyada öz haqqını müdafiə etməyə qadirdir, gücü, qüdrəti, nüfuzu var. Regionda heç bir layihə Azərbaycanın razılığı olmadan reallaşmır. Xarici ölkələrdə isə Azərbaycan diasporları getdikcə güclənir, nüfuzu artır, həmin dövlət tərəfindən tanınır, onların rəyləri ilə hesablaşırlar. Bu isə, özü-özlüyündə həm onların, həm

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

də Azərbaycanın nüfuzunu artırır. Ancaq bu inkişaf, bu təşkilatlanma, milli həmrəylik və birliyin möhkəmlənməsi ardıcıl olaraq davam etdirilməlidir.

Martın 16-da keçiriləcək Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı I qurultaydan keçən dövrə yekun vuracaq, yeni vəzifələr müəyyən edəcək. Dünya azərbaycanlılarının tarixi Vətənləri ətrafında birləşməsi yeni mərhələyə qədəm qoyacaq. Bu, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin ideyalarının inkişafı, arzularının gerçəkləşməsidir. Böyük öndərin siyasi kursunun layiqli davamçısı, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev azərbaycançılıq ideyasını, milli ideologiyamızı qətiyyətlə, böyük uzaqgörənliklə inkişaf etdirir, onun daha səmərəli olması üçün təsiri tədbirlər həyata keçirir. Əlbəttə ki, cənab İlham Əliyevin bu söyləri ali bir məramı xidmət edir. Ümummilli liderimiz bu məramı dünya azərbaycanlılarına müraciətlə belə qiymətləndirmişdir: “Müstəqil Azərbaycan həmişə sizin dayaq yeriniz olacaq, pənah gətirdiyiniz yer olacaqdır və təbiidir ki, Azərbaycanda biz də sizi özümüzün elçiləri hesab edirik, sizə çox ümidlər bəsləyirik, sizə arxalanırıq, sizi özümüzdə dayaq hesab edirik. Müstəqil Azərbaycan dövləti gənc olduğu kimi, Azərbaycanın həmrəyliyi də, dünya azərbaycanlılarının birliyi də, müxtəlif ölkələrdəki Azərbaycan icmaları da gəncdir. Ancaq indi biz yeni bir mərhələyə keçmişik. Biz formalaşırıq, müstəqilliyimiz möhkəmlənir, xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar daha sürətlə təşkilatlanır və bizim hamımız birlikdə azərbaycançılığı yaşadacağıq, daimi edəcəyik, əbədi edəcəyik”.

Bu işıqlı ideyalar Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin fəaliyyətinin əsas istiqamətlərini təşkil edir. Odur ki, nəinki öz ölkəmizdə vətəndaş cəmiyyətinin formalaşması, eyni zamanda dünya azərbaycanlılarının milli həmrəyliyi və birliyi getdikcə daha da sürətlənir, möhkəmlənir və dünyada nüfuzumuz artır, azərbaycançılıq ideologiyası dünyada mühüm yerlərdən birini tutur, ona maraq artır. Azərbaycançılıq inkişafa, tərəqqiyə, sülhə, haqqa, dinc birgə yaşayışa xidmət edir. Odur ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayından çox şey gözləyirik.

İsa İsmayilov,
Yasamal Rayon Məhkəməsinin hakimi
“Xalq qəzeti”, 14 mart 2006-cı il

**Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin 40 nəfərlik nümayəndə heyəti
Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edəcəkdir**

Mərmərə Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin başqanı Akkan Suverin başçılıq etdiyi 40 nəfərlik nümayəndə heyəti Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etmək üçün Bakıya gəlmişdir. Nümayəndə heyətinin tərkibinə, millət vəkili, istefada olan hərbiçilər, nazirlər, tanınmış elm adamları və jurnalistlər daxildir.

Nümayəndə heyətinin başçısı doktor Akkan Suver AzərTAc-ın xüsusi müxbirinə demişdir: “Mərmərə Vəqfi Dünya Azərbaycanlılarının II qurultayına böyük önəm verir. Ona görə də bu forumda qardaş ölkənin ictimaiyyəti ən yüksək səviyyədə təmsil olunacaqdır. Mərhum Prezidentimiz Heydər Əliyevin iki sadıq dostu da nümayəndə heyətinə daxil edilmişdir. İnanırıq ki, 90 yaşlı Dr. Şahap Kocatopçu ilə 85 yaşlı Beyti Gülərin iştirakı bu tədbiri daha da maraqlı edəcəkdir. Bir lobbicilik fəaliyyəti olan bu tədbir ictimaiyyətin nümayəndələri olaraq bizim üçün də çox faydalı olacaqdır”.

AzərTAc
15 mart, 2006

Biz azərbaycançılıq fəlsəfəsinin təbliği ilə məşğuluq

Mən 9 ildir ki, Azərbaycandan uzaqlarda — Şimali Avropanın inkişaf etmiş bir ölkəsində — İsveçin paytaxtı Stokholm şəhərində yaşayıram. Ana Vətəndən uzaqlarda yaşamaq həm çətin, həm də məsuliyyətlidir. İlk növbədə ona görə ki, kənar bir ölkədəsən. Hər bir millətin öz dini, adət-ənənəsi var. Təbii ki, bunlara alışmaq lazımdır. İlk növbədə isə, həmin ölkənin dilini öyrənmək lazımdır. İkincisi isə gərək xaricdə yaşayan hər bir soydaşımız öz əməli ilə, sözün həqiqi mənasında, millətinə baş uralığı gətirməlidir. İsveçdə yaşadığım qısa müddət ərzində bu ölkənin dilini öyrəndim, tədricən adət-ənənələrinə yiyələndim və tanınmış neft şirkəti olan “Statoyl”da işə başladım. Bu günə qədər də həmin şirkətdə çalışıram. İsveçin ən tanınmış siyasi partiyalarından birinin fəal üzvüyəm. Bu ölkəyə gələn gündən ölkəmizin məruz qaldığı bütün haqsızlıqlara öz etirazımı bildirmişəm. Doğma Vətənimin haqq səsinə, əsl həqiqətləri avropalılara çatdırmaq üçün bütün vasitələrdən istifadə etmişəm. “Azərbaycan naminə” Birliyini təsis edəndən sonra fəaliyyətimizi daha da gücləndirmişik. 2005-ci il oktyabrın 16-da birliyimiz rəsmi qeydiyyatdan keçdikdən sonra haqq işimiz uğrunda mübarizəmizi açıq müstəvidə davam etdiririk.

Onu da qeyd edim ki, İsveçdə çoxlu sayda azərbaycanlı yaşayır. Əvvəllər onların arasında əlaqə, sıx əməkdaşlıq yox idi. Ümummillət lider, böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ilin noyabr ayında Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayının keçirilməsindən sonra diasporlarımız arasındakı əlaqə xeyli gücləndi və biz qüvvələrimizi birləşdirməyi qərara aldığımız. “Azərbaycan naminə” Birliyi də bu əməkdaşlıqdan kənar qalmadı. Azərbaycan diasporlarını bir bayraq altında birləşdirmək, fəaliyyətimizi daha da gücləndirmək üçün bütün vasitələrdən istifadə etdik.

Dağlıq Qarabağın və ona bitişik ətraf rayonların Ermənistan dövləti tərəfindən işğal olunması, günahsız insanların vəhşicəsinə qətlə yetirilməsi, bunun nəticəsində də bir milyondan artıq soydaşımızın qaçqın və məcburi köçkün kimi öz doğma ata-baba torpaqlarından didərgin salınmaları barədə əsl həqiqətləri yerli əhaliyə çatdırırıq. Azərbaycanın sülhsevər, müharibənin əleyhinə olan ölkə kimi tanınmasına nail olmuşuq. Biz İsveç ictimaiyyətinə Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin işğal olunmuş torpaqlarımızın sülh yolu ilə azad olunması, qaçqın və məcburi köçkünlərin öz isti ocaqlarına dinc yolla, qan tökülmədən qaytarılması barədə apardığı beynəlxalq səviyyəli danışıqlar haqqında ətraflı məlumat veririk.

Hansı xarici ölkədə yaşamağımızdan asılı olmayaraq ana Vətənimizin bir qarış torpağının düşmənin ayaqları altında qalmasına dözə bilmərik. Ali Baş Komandanın hər bir tapşırığı bizim üçün qanundur. Lazım gələrsə, torpaqlarımızı erməni işğalçılarından təmizləmək üçün digər vasitələrdən də istifadə etməyə hazırıq. Onu da qeyd edim ki, bu il Stokholmun mərkəzində tariximizin qan yaddaşı olan 20 Yanvar qırğını, yaddaşımıza əbədi həkk olunmuş Xocalı soyqırımını ilə əlaqədar geniş tədbirlər keçirmiş, xalqımızın qarşılaşdığı faciələr barədə yerli əhaliyə ətraflı məlumat vermişik. Azərbaycanın mədəniyyəti və incəsənətinin, adət-ənənəsinin İsveçdə tanınması üçün müxtəlif tədbirlər keçiririk.

Eşidəndə ki, Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi barədə Prezident İlham Əliyev sərəncam imzalayıb, xeyli sevindik. İndi fikirləşirik ki, heç olmasa, qurultay keçirilən gün doğma Azərbaycanda olacağıq.

Biz çox şadıq ki, cənab Prezident İlham Əliyev dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlılar arasında həmrəyliyin təmin olunmasını diqqət mərkəzində saxlayır. Böyük tarixi şəxsiyyət Heydər Əliyevdən miras qalmış bu müqəddəs əməlin cənab İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilməsi bizi çox sevindirir və dövlət başçısının bu diqqət və qayğısından ruhlanmışıq.

Səmimi etiraf edək ki, bir neçə il əvvəl İsveçdə fəaliyyət göstərən erməni diasporları daha fəal idilər. Lakin son vaxtlar bizim fəaliyyətimiz onların bədxah əməllərini kölgədə qoyub. Çünki biz işğalçı yox, sülhsevər millətik. Ermənilərin isə qəsbkar olması, artıq yerli əhaliyə tam aydındır. Onların faşistlərdən də betər qəddar, əzəzil olmalarını sübut etmək üçün Xocalı soyqırımını əks etdirən şəkilləri göstərmək kifayət edir. Erməni terror təşkilatı olan “ASALA”nın Azərbaycanda törətdiyi təxribatlar barədə də əyani vasitələrlə əhalidə təsəvvür yaratmışıq.

Mən Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak etməyi qarşıma məqsəd qoymuşam. Sözsüz ki, məqsədimə çatacağam. İnanırıq ki, bu qurultayda çox mühüm qərarlar qəbul olunacaq. Bu da dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın bir bayraq altında birləşməsinə və azərbaycançılıq ideyası uğrunda daha əzmlə mübarizə aparmaqda öz müsbət təsirini göstərəcək.

Nadir Hollenbrand,
İsveçdə fəaliyyət göstərən “Azərbaycan naminə” Birliyinin sədri
“Xalq qəzeti”, 15 mart 2006-cı il

Azərbaycan diasporu inkişafa doğru

Sabah Heydər Əliyev adına Sarayda dünya azərbaycanlılarının II qurultayı keçiriləcək. Qurultayda Azərbaycan diasporunun indiki durumu ilə bağlı bir sıra məsələlər - diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin koordinasiyasının təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırım aktları ilə bağlı tarixi faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatlarıyla əlaqələrin gücləndirilməsiylə bağlı bir sıra məsələlər müzakirəyə çıxarılacaq.

Həmçinin Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədiylə xüsusi işçi qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmaları birgə fəaliyyət strategiyasının işlənməsi müzakirə olunacaq.

Qeyd edək ki, dünya azərbaycanlılarının ilk qurultayı 2001-ci ildə mərhum prezident Heydər Əliyevin təşəbbüsüylə keçirilib. Bəs bu cür tədbirlərlə diaspor təşkilatları təmsilçilərinin bir araya gətirilməsi diaspor quruculuğu sahəsində nə dərəcədə effektiv rol oynayır və oynayacaq?

Reallığa nəzər salaq. Dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların əksəriyyəti Cənubi Azərbaycan kökəlidir. Səttarxan, Şeyx Xiyabani və Pişəvərinin rəhbərlik etdiyi hərəkətlərin süqutu, həmçinin zaman-zaman fars hakimiyyətinin apardığı siyasət onları mühacirətə üz tutmaq məcburiyyətində qoyub.

Və mühacirətdə tədricən nəsillər də dəyişib. Onların bir çoxu üçün Vətən anlayışına isə Quzey Azərbaycan daxil olmayıb. İki yüz il ərzində bölünmüş vəziyyətlə yaşama bunun tək səbəbi deyil. Məsələ həm də ondadır ki, Quzey Azərbaycan da bu dövr ərzində müstəqil olmayıb, Arazdan şimalı ümumilikdə, SSRİ kimi qəbul ediblər. Günümüzə işğalçı Ermənistanın ayaqda qalmasını təmin edən İranda əhalinin əksəriyyətini azərbaycanlıların təşkil etməsi fonunda milli şüurun formalaşmasındakı problemlər barədə o qədər də geniş danışmağa ehtiyac qalmır. Qısa, güneyli soydaşlarımızın milli şüurunun formalaşmasında stimül rolunu oynayacaq müstəqil Azərbaycanın mövcud olmayışı ən əsas səbəblərdən biri idi. 16 il əvvəl həmin səbəb aradan qalxıb və artıq müstəqil Azərbaycan mövcuddur. Deməli, qalan məsələlər artıq təbliğatın necə qurulmasından asılıdır.

Elmi tədqiqatlar sübut edib ki, insanın şüuruna, rəyinin formalaşmasına təsir göstərən amillər içərisində gözlə görmə, vizual effekt əvəzsiz yer tutur. Qısa, o insanların Quzey Azərbaycana gəlməsi, özlərinə doğma mühiti, ənənəni burada görməsi, azərbaycançılığı, Vətən həsrətini duyması baxımından belə qurultayların keçirilməsi böyük önəm daşıyır. Təsadüfi deyil ki, məhz I qurultaydan sonra əsasən Güney Azərbaycan kökənlilərin bir araya gəldiyi Dünya Azərbaycanlıları Konqresi və digər qurumlarla dövlət institutları arasında münasibətlərdə də istiləşmə açıq müşahidə olunmağa başladı. Dünya çaplı siyasətçi kimi qəbul olunan prezident Heydər Əliyevin I qurultayda "mən fəxr edirəm və həmişə də fəxr etmişəm ki, mən azərbaycanlıyam" sözlərini dilə gətirməsi də prosesin uğurlu başlanğıcı üçün start rolunu oynamaya bilməzdi.

O da nəzərə alınmalıdır ki, müxtəlif güc mərkəzləri tərəfindən aparılan ideoloji təbliğat nəticəsində hələ də bir çox toplumlar Azərbaycan türkləri olduqlarını tam dərk etməyiblər. Bu sırada İraq türkmənləri, Əfqanıstan və Pakistandakı soydaşlarımız da var. Ancaq azərbaycançılığın dövlət səviyyəsində təbliği gələcəkdə yəqin ki, bu problemləri aradan qaldıracaq.

Dünyaya səpələnən azərbaycanlıların ikinci qrupu isə əsrin əvvəlində, ADR-in süqutundan sonra Qərb ölkələrinə mühacirət edənlərdir. Nəsillər dəyişsə də, həmin ailələrdə Azərbaycana məhəbbət daim olub və bunun da obyektiv səbəbləri var. Çünki mühacirətə üz tutanların çoxu ADR-in qurulmasında rol oynayanlar, o cümlədən dövrün siyasi elitesinə daxil olan bəylərdir. Ancaq onlar azsaylıdır. Bununla belə, həmin insanların da Vətənlə əlaqələrinin yaranması, genişlənməsi diasporun inkişafında önəmlidir.

Üçüncü qrup isə SSRİ dağılıqdan sonra sosial-iqtisadi durumun ağırlığı və digər səbəblərdən mühacirətə üz tutanlardır. Həmin insanların çoxu üçün hələ də maddi ehtiyaclarının təmini, yerləşmə və digər məsələlərin həlli daha vacibdir. Belə vəziyyətdə Vətənlə əlaqələrinin itməməsini təmin etmək, Azərbaycan dövlətinin qayğısını hiss etməkdə diasporun gələcək inkişafında onların da önəmli yer tutmasını şərtləndirir.

Nəhayət, dünyaya səpələnmiş azərbaycanlıların dördüncü qrupu Türkiyənin tarixən azərbaycanlılar yaşamış İqdir, Qars, Ərdahan və digər bölgələrindəndir. Həmin qrupa daxil insanlar Anadolu türkləriylə birgə yetərinə təşkilatlanıblar və lobbichilik fəaliyyətiylə də məşğuldurlar. Yəni xaricdəki azərbaycanlılar içərisində təşkilatlanmaq, lobbi işini qurmaq baxımından ən mütəşəkkil qismidir. Və məhz son on ildə onlar tədricən özlərini Azərbaycan türkü kimi tanımaqda və Azərbaycan həqiqətlərinin təbliği sahəsində fəaliyyət göstərməkdədirlər. Rəsmi Bakının son illər diasporun inkişafında məhz bu qrupun avanqard funksiyasını üzərinə götürməsi yönündə cəhdləri də təsadüfi sayılmamalıdır. Düzdür, Azərbaycan və Türkiyənin maraqlarının əksər hallarda üst-üstə düşməsi bu sahədə hər hansı problem də yaratmır. Lakin bununla belə,

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Azərbaycan tərəfinin daha mütərəqqi ideya ilə çıxış etməsi, II qurultayda Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənməsi məsələsini gündəmə çıxarmağa hazırlaşması diqqət çəkməyə bilməz.

Ramiz Mikayıloğlu
“Mərkəz”, 15 mart 2006-cı il

**Heydər ƏLİYEV: Əgər sən azərbaycanlısansa, bilməlisən:
Dünya Azərbaycanlılarının bir müstəqil dövləti var – Azərbaycan,
Dünya Azərbaycanlılarının bir tarixi Vətəni var – Azərbaycan**

Qurultay nümayəndələrindən bir qrupu redaksiyamızın qonağıdır.

Bu gün tam qətiyyətlə demək olar ki, bütün dünyaya səpələnmiş azərbaycanlılar müstəqil Azərbaycan Respublikasını öz Vətəni sayır, onu milli dövlətçiliyin, milli ruhun, milli dəyərlərin, milli mədəniyyətin və mədəniyyətin məbədi kimi yüksək qiymətləndirirlər. Bu, XX əsrdə təşəkkül tapmış azərbaycançılıq ideyalarının böyük vüsət almasının məntiqli nəticəsidir.

Heydər Əliyev
Ümummilli lider

Azərbaycanda qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin təmin olunmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə səbəb olmuşdur. Ölkəmizin irəliyə doğru atdığı hər bir addım, qazandığı nailiyyət dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızı daha da ruhlandırmış, onların müstəqil dövlətimizə inamını, milli hissələrini və gələcəyə ümidlərini artırmış, Azərbaycan Respublikasının milli maraqları ətrafında sıx birləşmələri üçün zəmin yaratmışdır.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

İnsanlar – mən azərbaycanlılar haqqında danışiram – gərək yaşadıkları ölkədə o şəraiti mənimsəyərək orada özləri üçün yaxşı mövqe tutsunlar. Ancaq öz milli-mənəvi dəyərlərinə, milli köklərinə sadıq olsunlar. Bizim hamımızı birləşdirən, həmrəy edən azərbaycançılıq ideyasıdır, azərbaycançılıqdır.

Heydər Əliyev
Ümummilli lider

Bu gün Azərbaycan diasporu böyük iqtisadi, mədəni, intellektual qüvvəyə malikdir. Yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatına onların təsiri getdikcə daha da artıq hiss olunur. Məmnunluq hissi ilə qeyd edirəm ki, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində, Avropada, Amerikada Azərbaycan icmaları və cəmiyyətləri əvvəlki dövrlərlə müqayisədə xeyli səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Lakin o da xüsusi vurğulanmalıdır ki, onların geniş imkanları, istifadə olunmamış potensialı vardır və bu potensialdan milli maraqlar naminə maksimum yararlanmaq lazımdır.

İlham Əliyev
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bu gün, sözün həqiqi mənasında, xalqımızın bayramıdır. Bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın, Azərbaycan diasporlarının nümayəndələri doğma Vətənlərinin paytaxtı Bakı şəhərinə toplaşaraq, özlərinin II qurultayını keçirirlər. Qurultaya 44 ölkədən təqribən 600-dək nümayəndə dəvət alıb. Ali məclisdə daha çox nümayəndə ilə Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Gürcüstan, Türkiyə, Almaniya Federativ Respublikası, Qazaxıstan, İsveç, Özbəkistan, Fransa və Amerika Birləşmiş Ştatları təmsil olunacaqlar. Bundan başqa, 40-dan çox ölkədən Azərbaycana rəğbət bəsləyən, milli maraqlarımızın qorunması işində fəal iştirak edən tanınmış siyasətçilər, parlament və hökumət üzvləri, görkəmli elm və mədəniyyət xadimlərindən ibarət təqribən 300-dək şəxs qurultaya qonaq kimi dəvət edilmişdir.

Onlar xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü və rəhbərliyi ilə 2001-ci il noyabrın 9–10-da Bakıda keçirilmiş Dünya Azərbaycanlılarının I Qurultayından ötən müddətdə görülmüş işlərə, mövcud duruma nəzər salacaq, bu sahədə qazanılmış nailiyyətlərlə yanaşı, qarşıya çıxan problemləri müzakirə edib, vəziyyətdən çıxış yolları axtaracaqlar. Şübhəsiz, əsas diqqət I qurultayın qarşıya qoyduğu vəzifələrin istər Azərbaycan dövləti tərəfindən, istərsə də xaricdə yaşayan soydaşlarımız tərəfindən necə yerinə yetiriləyinə yönəldiləcəkdir. Həmin qurultayda ulu öndərimiz bu vəzifələri aydın şəkildə çatdırmışdı: "...İndi azərbaycanlıların bir müstəqil dövləti mövcud olduğu halda, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan azərbaycanlıların bir-biri ilə daha sıx əlaqə qurması, öz həmrəyliklərini bəyan etməsi və müstəqil Azərbaycan dövləti ilə əlaqələr yaratması tarixin bu mərhələsində çox əhəmiyyətli bir vəzifə kimi meydana çıxır. Bizim vəzifəmiz, Azərbaycan dövlətinin vəzifəsi ondan ibarətdir ki, bütün ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılara mümkün olan qayğıni, diqqəti göstərsin, onların həyatı ilə maraqlansın və dövlətimizlə ayrı-ayrı ölkələrdə olan Azərbaycan icmaları arasında əlaqələri daha da inkişaf etdirdirsin. Azərbaycanın xaricində yaşayan azərbaycanlılar

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

isə gərək, indi müstəqil Azərbaycanla daha sıx əlaqələr qursunlar. Bunlar hamısı dünyada olan bütün azərbaycanlıların birliyinin, həmrəyliyinin təmin olunması üçün əsas şərtlərdir”.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı ərəfəsində qurultay nümayəndələrinin bir qrupu ilə “Xalq qəzeti” redaksiyasında keçirdiyimiz “dəyirmi masa”da bu məsələlərə, daha doğrusu, ötən qurultayda qarşıya qoyulmuş vəzifələrin necə yerinə yetirildiyinə aydınlıq gətirməyə çalışdıq. “Dəyirmi masa”da Dünya Azərbaycanlılarının Əlaqələndirmə Şurası İdarə Heyəti sədrinin müavini, Edinburq Universitetinin professoru Qulamrza Səbri Təbrizi (Böyük Britaniya), Kanada Azərbaycanlıları Assosiasiyaları Federasiyasının sədri Əkbər Məcid, Azərbaycanın əməkdar rəssamı, YUNESKO-nun və Rusiyanın Rəssamlar İttifaqlarının üzvü, Azərbaycan Mədəniyyət Xadimləri Avropa Assosiasiyasının sədri, “Dünya Xalqlarının İncəsənəti” Assosiasiyası beynəlxalq mükafatının laureatı, Çingiz Aytmatov Beynəlxalq Fondunun koordinatoru Əsrəf Heybətov (Almaniya), Avropada Yaşayan Azərbaycanlıların Mədəniyyət Assosiasiyasının təsisçisi, “Zərifə — Art” Mərkəzinin rəhbəri İldırım Sultanov (Almaniya), Fransada fəaliyyət göstərən Azərbaycanda Demokratiya və İnsan Hüquqları Cəmiyyətinin sədri Aida xanım Bornak, DAƏŞ-in koordinatoru Eliza xanım İsmayılova və Azərbaycan Dostluq Təşkilatının sədri Həbib Kələntər (Hollandiya) iştirak edirdi

“Xalq qəzeti”, 16 mart 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı

AzərTAc xəbər verir ki, martın 16-da Bakıda, Heydər Əliyev adına sarayda Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı başlanmışdır.

Qurultayda dünyanın 49 ölkəsindən 1218 nümayəndə və 388 qonaq iştirak edir.

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qurultayda geniş nitq söyləmişdir.

AzərTAc
16 mart, 2006

Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayıdır

Bu gün Bakıda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı keçiriləcək Qurultayda ümumilikdə 3000-ə yaxın nümayəndənin iştirakı gözlənilir. Tədbirə 49 xarici ölkədən 600-ə yaxın nümayəndə dəvət olunub.

Qurultayda Rusiya Federasiyası 170, Ukrayna 60, Gürcüstan 40, Türkiyə 39, Almaniya 33, Qazaxıstan 25, İsveç Krallığı 20, Fransa 15, ABŞ 11, Böyük Britaniya və Şimali İrlandiya Krallığı 12, Kanada isə 10 nümayəndə ilə təmsil olunacaq. Ali tədbirdə diaspor təşkilatlarının fəaliyyətinin koordinasiyasının təkmilləşdirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin, xalqımıza qarşı törədilmiş terror və soyqırımı aktları ilə bağlı tarixi faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının yeni və daha müasir metodlarının hazırlanması, digər xalqların diaspor təşkilatları ilə əlaqələrin gücləndirilməsi ilə bağlı məsələlər müzakirə ediləcək. Tədbirdə, həmçinin, Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədi ilə xüsusi iş qrupunun yaradılması, Azərbaycan və türk icmalarının birgə fəaliyyət strategiyasının işlənilməsi müzakirə olunacaq. Müzakirələrin nəticəsi olaraq Qətnamə qəbul ediləcək. İştirakçılar Azərbaycan Prezidentinə, Dünya Azərbaycanlılarına müraciət edəcək, Ermənistanın Azərbaycana təcavüzünə, ermənilərin törətdikləri soyqırımı aktlarına etiraz ifadə edən bəyanat verəcəklər. Bundan başqa, işğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycanın tarixi abidələri və mədəni irsinin dağıdılması ilə bağlı beynəlxalq təşkilatlara müraciətin və digər sənədlərin qəbul ediləcəyi gözlənilir. Qurultaydan sonra qonaqların Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə səfərləri planlaşdırılır.

(APA)

“Şərq”, 16 mart 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı

Azərbaycan müstəqillik qazandıqdan ötən dövr ərzində milli dövlət quruculuğu sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə etmiş, özünün hüquqi-siyasi, sosial-iqtisadi dayaqlarını möhkəmləndirmiş, iqtisadi potensialına, demokratik inkişaf səviyyəsinə, beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyə görə regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Qazanılmış nailiyyətlər ölkə daxilində milli birliyin təmin olunmasına, dünya azərbaycanlıları arasında həmrəyliyin güclənməsinə səbəb olmuş, dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızı daha da ruhlandırılmış, ölkəmizin milli maraqları ətrafında sıx birləşmələri üçün zəmin yaratmışdır.

Xalqımızın əvəzsiz sərvəti olan müstəqilliyin qorunub möhkəmləndirilməsi, demokratik, hüquqi, dünyəvi dövlət quruculuğunun həyata keçirilməsi, əhəlinin təhlükəsizliyinin və rifahının təmin olunması sahələrində əldə olunan uğurlar Azərbaycanın sürətli dirçəliş dövrünü yaşamasını göstərən amillərdir. İndi Azərbaycan müstəqil dövlət kimi dünya birliyində öz layiqli yerini tutur.

Azərbaycan Respublikasının hər bir uğuru, dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, bütün həmvətənlərimizin də qəlblərində böyük qürur və iftixar hissi doğurur. Müstəqil Azərbaycan Respublikası dünyanın ayrı-ayrı ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımıza doğma atalıq duyğuları bəsləyir, öz övladlıq borclarını layiqincə yerinə yetirə bilmələri üçün onlara lazımi imkanların yaradılmasına səy göstərir.

Dünya azərbaycanlılarının müstəqil dövlətimiz və vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi ideyasının müəllifi olmuş ümummilli liderimiz Heydər Əliyev xaricdə yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin birliyi və təşkilatlanması məsələsini bütün fəaliyyəti dövründə diqqət mərkəzində saxlamış, xarici ölkələrə etdiyi çoxsaylı səfərlərdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlər keçirmiş, onların problem və qayğıları ilə yaxından maraqlanmışdır. Məhz dünya azərbaycanlıları arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması, habelə Azərbaycan icmaları, cəmiyyətləri və birliklərinin fəaliyyətinin gücləndirilməsi və əlaqələndirilməsi ilə bağlı məsələlərin müzakirə edilməsi zərurətini nəzərə alaraq, Prezident Heydər Əliyev 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının keçirilməsi haqqında Sərəncam vermişdir. Bu, xaricdəki soydaşlarımızın azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşərək təşkilatlanması baxımından tarixi əhəmiyyət kəsb etmiş, diaspor hərəkatının inkişafında yeni mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur.

Ümummilli liderimizin ideya və prinsiplərinə sadıq qalan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların problem və qayğılarını, onların birliyi və təşkilatlanması sahəsindəki mövcud vəziyyəti təhlil etmək, ölkəmizlə əlaqələrinin daha da möhkəmlənməsi, Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, diaspor quruculuğu işinin təkmilləşdirilməsi sahəsində qarşıda duran vəzifələri müzakirə etmək məqsədi ilə 2006-cı il fevralın 8-də bu il martın 16-da Bakı şəhərində Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalamışdır.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın nümayəndələri qurultayda iştirak etmək üçün doğma Azərbaycanın paytaxtına gəlmişlər.

Martın 16-da Heydər Əliyev adına sarayda Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı başlandı.

Qurultaydan əvvəl yüzdən çox nümayəndə səhər tezdən Fəxri xiyabana gələrək, ümummilli lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət etdi. Onlar ulu öndərin əziz xatirəsini dərin ehtiramla anaraq, abidəsi önünə əklil qoydular, gül-çiçək dəstələri düzdülər.

Sonra qonaqlar görkəmli oftalmoloq alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın da məzarı üzərinə çələng qoydular və tər qərənfəllər düzdülər.

Daha sonra qurultay nümayəndələri Şəhidlər xiyabanına gələrək Azərbaycanın azadlığı, müstəqilliyi və ərazi bütövlüyü uğrunda həyatını qurban vermiş qəhrəman Vətən oğullarının əziz xatirəsini böyük ehtiramla yad etdilər. Onlar şəhid məzarları üzərinə güllər düzdülər, "Əbədi məşəl" abidəsinin önünə tər çiçəklərdən hörülmüş əklil qoydular.

Qurultay nümayəndələri şəhid türk əsgərlərinin xatirə abidəsini də ziyarət etdilər və əklil qoydular.

Sarayın foyesində "Azərbaycan diasporuna dövlət qayğısı" fotosərgisi təşkil edilmişdi. Stendlərdə xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin və Prezident İlham Əliyevin müxtəlif dövrlərdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşlərində çəkilmiş fotosəkillər, Azərbaycan diasporunun təşəkkülü ilə bağlı imzalanmış Fərman, Sərəncam və Qanunların nüsxələri, diaspora ilə bağlı müxtəlif kitablar nümayiş etdirilirdi.

Foyədə Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarından keçmiş şəhidlərin fotosəkillərindən, erməni faşistlərinin xalqımıza qarşı törətdikləri soyqırımı, işğalçılıq siyasətini əks etdirən, habelə Əsir və İtkin Düşmüş, Girov Götürülmüş Vətəndaşlarla Əlaqədar Dövlət Komissiyasının hazırladığı materiallardan ibarət fotosərgi də təşkil olunmuşdu. Burada respublikamızın sosial-iqtisadi inkişafından, ulu öndər Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyətindən bəhs edən kitab və jurnallar, eləcə də Prezident İlham Əliyevin siyasi fəaliyyəti ilə bağlı fotosəkillər, milli adət-ənənələrimizi, mədəniyyətimizi təbliğ edən videokassetlər, diskələr də nümayiş etdirilirdi.

İştirakçıların hər birinə qurultaya aid materiallar, Azərbaycan haqqında məlumatlar, iki hissədən ibarət “Azərbaycan diasporuna dövlət qayğısı” kitabı, AzərTAc-ın, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin və “Azərbaycan” nəşriyyatının qurultay münasibətilə Azərbaycan və rus dillərində hazırladığı 16 səhifəlik buraxılış paylandı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev qurultayda iştirak etmək üçün saraya gəldi. Qurultay nümayəndələri və qonaqlar dövlətimizin başçısını hərərətlə, sürəkli alqışlarla qarşıladılar.

Salonda ulu öndər Heydər Əliyevin “Azərbaycanlı hər yerdə yaşaya bilər, ancaq azərbaycançılığını, öz dilini, milli ənənələrini unutmamalıdır. Onun qəlbi daim doğma Azərbaycanla bir vurmalıdır”, Prezident İlham Əliyevin “Hər bir azərbaycanlı dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycan dövlətinin, cəmiyyətinin problemləri ilə yaşamaq, onların həlli üçün mənəvi məsuliyyət hiss etməlidir” sözləri yazılmış transparantlar asılmışdı.

Qurultayı Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti, Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası İdarə heyətinin sədri akademik Mahmud Kərimov giriş sözü ilə açdı.

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti
İlham Əliyevin nitqi**

- Hörmətli xanımlar və cənablar!

Hörmətli qonaqlar!

Əziz həmvətənlər!

Mən sizin hamınızı Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının açılışı münasibətilə ürəkdən təbrik edirəm, hər birinizə cansağlığı, xoşbəxtlik arzulayıram.

Dünya azərbaycanlılarının qurultayı çox böyük tarixi hadisədir. Bu gün burada gözəl film nümayiş etdirildi. Biz o gözəl anları yenidən yada saldıq. Məhz xalqımızın ümummilli lideri Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə beş il bundan əvvəl Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Qurultayın Azərbaycanın müasir tarixində müstəsna rolu olmuşdur. Aparılmış müzakirələr, fikir mübadiləsi, qurultayın qərarları bütün dünyada yaşayan azərbaycanlıları bir-biri ilə daha da sıx birləşdirdi. Məhz o qurultaydan sonra Heydər Əliyevin qərarı ilə Azərbaycanda Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradıldı. Komitə Azərbaycan diasporlarının təşkilatlanmasında çox uğurlu fəaliyyət göstərir. 2002-ci ildə xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında Qanun qəbul edilmişdir və bu da öz növbəsində, bu işin hüquqi bazasını təşkil etdi. Bütün bu tədbirlər, bütün bu addımlar öz bəhrəsini verməkdədir. Dünyada yaşayan soydaşlarımız təşkilatlanır, yaşadıkları ölkələrin həyatında daha da fəal rol oynayırlar. Əlbəttə ki, bu, həm onların mövqelərini möhkəmləndirir, eyni zamanda, müstəqil Azərbaycan Respublikasının mövqeyini gücləndirir, əhəmiyyətini artırır.

Biz çox şadiq ki, müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar o ölkələrin həyatında, iqtisadiyyatında çox mühüm rol oynayırlar və demək olar ki, artıq çox möhkəm mövqələrə malikdirlər. Eyni zamanda, hesab edirəm ki, yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında da çox mühüm rol oynamalıdırlar. Çünki buna bütün imkanlar var. Müstəqil Azərbaycan Respublikası bütün ölkələrlə çox işgüzar, səmərəli münasibətlər qurmaqdadır. Belə olan halda, əlbəttə ki, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar da bunu öz gündəlik həyatında hiss edirlər.

Mənim müxtəlif ölkələrə çoxsaylı səfərlərim çərçivəsində, demək olar ki, həmişə Azərbaycan diasporu ilə görüşlərim, açıq söhbətlərim olubdur. Mən həmişə qeyd etmişəm, bu gün də demək istəyirəm ki, Azərbaycan dövlətinin möhkəm olması dünyada yaşayan azərbaycanlıların da mövqeyini möhkəmləndirir.

Eyni zamanda, xaricdə yaşayan azərbaycanlılar bizim üçün də dayaqdır. Çünki Azərbaycan gənc müstəqil dövlətdir. Biz yalnız 15 ildir müstəqillik şəraitində yaşayırıq və təəssüflər olsun ki, bu günədək bir çox ölkələrdə Azərbaycan haqqında kifayət qədər dolğun məlumat yoxdur. Bu məlumatı, Azərbaycan həqiqətlərini, Azərbaycanın problemlərini, eyni zamanda ölkəmizin artan nüfuzunu, önəmini dünya ictimaiyyətinə, çatdırmaq, əlbəttə ki, bizim ümumi işimizə çox böyük töhfə olacaqdır.

Mən əminəm ki, artıq mövcud olan gözəl meyillər bu qurultaydan sonra daha da güclənəcəkdir. Azərbaycanlılar daha da möhkəm təşkilatlanacaq, yaşadıkları ölkələrdə daha da möhkəm mövqələrə sahib olacaqlar və beləliklə, dünyadakı 50 milyonluq Azərbaycan xalqı daha da yaxşı yaşayacaq, öz məqsədlərinə nail olacaqlar.

Mən qeyd etdim ki, bu təşkilatlanma prosesi dünya azərbaycanlılarını bir araya dəvət etmək təklifi və təşəbbüsü ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürülmüşdür. Heydər Əliyevin həyat və fəaliyyəti Azərbaycan xalqına xidmət etməkdən ibarət olmuşdur. Xalqımızın lideri ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, bütün dövrlərdə Azərbaycanın inkişafına xidmət edirdi. 1970-ci illərdə Azərbaycan Sovet İttifaqı çərçivəsində bir respublika kimi yaşayırdı. O illərdə də Azərbaycanın inkişafına böyük töhfələr verilmişdir.

1969-cu ildə Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbər seçilmişdi. Azərbaycan o vaxt bütün müttəfiq respublikalar arasında ən geridə qalmış yerdə idi. 1982-ci ildə o, bu vəzifəsini başa çatdıranda Azərbaycan artıq ən qabaqcıl yerlərdə idi. Məhz o illərdə Azərbaycanın güclü sənaye, iqtisadi potensialı yaranmışdır və bu, indi müstəqil Azərbaycana xidmət edir. Baxmayaraq ki, Azərbaycan müstəqil dövlət deyildi, ancaq o illərdə bir çox sahələrdə məhz Azərbaycanda müstəqillik əlamətləri tətbiq olundu. Müxtəlif istiqamətlərdə atılan addımlar elə bil ki, gələcəyə yönəldilmişdir. Elə bil ki, Heydər Əliyev görürdü, bir gün Azərbaycan müstəqil olacaq və bu müstəqil ölkəyə güclü iqtisadi potensial, ordu lazım olacaqdır. Ona görə o, kadrların hazırlanmasında, Azərbaycanda iqtisadi və sənaye potensialının yaranmasında müstəsna xidmətlər göstərmişdir.

Ancaq Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini bərpa edəndə ölkəmiz yenə çox böyük problemlərlə üzləşmişdi. 1991-ci ildə Sovet İttifaqı dağılanda Azərbaycan, demək olar ki, ən çətin vəziyyətdə olan ölkə idi: iqtisadi böhran, siyasi böhran, hərbi böhran, vətəndaş müharibəsi, Ermənistanın Azərbaycana qarşı etdiyi təcavüz və bunun nəticəsində torpaqların işğal olunması, vətəndaş qarşıdurması. Bütövlükdə, Azərbaycanın dövlətçiliyi sual altında idi.

1993-cü ildə Heydər Əliyev xalqın tələbi ilə Azərbaycana rəhbərliyə qayıdırdan, Prezident vəzifəsinə seçildəndən sonra ölkədə ictimai-siyasi vəziyyət normallaşdı, sabitləşdi. Ölkəni narahat edən, təhlükə törədən problemlər aradan qaldırıldı və dinamik inkişafa qədəm qoyuldu. Məhz o illərdən sonra Azərbaycan dünya birliyində möhkəm yerini tuta bilmişdir.

Azərbaycanda başlanmış iqtisadi islahatlar çox sürətlə aparılır və indi Azərbaycan iqtisadi inkişaf sürətinə görə nəinki, keçmiş sovet respublikaları arasında, həm də dünyada birinci ölkədir. Bütün bunlar bir daha onu göstərir ki, ictimai-siyasi quruluşdan asılı olmayaraq, Heydər Əliyev bütün zamanlarda, bütün dövrlərdə Azərbaycan xalqına ləyaqətlə xidmət etmişdir. Azərbaycanın müstəqilliyinin əbədi, dönməz olmasında, iqtisadi potensialının möhkəmlənməsində, bölgədə və dünyada nüfuzunun artmasında onun müstəsna xidmətləri var. Hazırda bu siyasət davam etdirilir. Bu gün Heydər Əliyev bizimlə deyil, ancaq onun siyasəti yaşayır, onun qurduğu müstəqil Azərbaycan yaşayır və möhkəmlənir.

Müstəqillik böyük sərvətdir. Bəzən deyirlər ki, Azərbaycanın sərvətləri onun təbii ehtiyatları, coğrafi vəziyyətidir, yaxud da bölgədə mövcud olan mövqeləridir. Azərbaycanın ən böyük sərvəti onun müstəqilliyidir. Biz uzun illər, əsrlər boyu bu müstəqillikdən məhrum olmuşduq. Azərbaycan uzun illər ərzində çar Rusiyasının müstəmləkəsi idi. Ondan sonra Sovet İttifaqının respublikası idi. Bu gün isə biz müstəqil dövlətlik, Azərbaycan dünya birliyinin üzvüdür. Biz gərək bu müstəqilliyi möhkəmləndirək.

Mən dəfələrlə demişəm, bu gün də qeyd etmək istəyirəm ki, müstəqillik yalnız dövlət atributları ilə ölçülmür. Müstəqillik rəmzləri ilə ölçülmür. Müstəqillik o deməkdir ki, dövlət və ölkənin rəhbərliyi öz xalqının maraqlarına tam cavab verən müstəqil siyasət aparmaq iqtidarında olsun. Bu gün bu var və bunun təməli məhz 1990-cı illərin ortalarında qoyulmuş, Azərbaycan bütün potensialını işə sala bilmişdir. Bu gün bizim artan nüfuzumuz, gücümüz imkan verir ki, Azərbaycan tam şəkildə müstəqil siyasət aparsın. Bu siyasət Azərbaycan xalqının milli maraqlarının qorunmasına, dünya azərbaycanlılarının birliyinin möhkəmlənməsinə yönəldilibdir.

Heydər Əliyev siyasəti Azərbaycanda hər bir sahədə davam etdirilir. Xarici siyasətimiz çox uğurludur, çox fəaldır. Azərbaycan beynəlxalq təşkilatlarda çox önəmli yer tutur, bizim mövqelərimiz möhkəmlənir. Son illər ərzində müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda, xüsusilə Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı bizim xeyrimizə, yəni ədalətli qərarlar qəbul edilibdir. Biz qonşu ölkələrlə çox gözəl münasibətlərimizi saxlaya bilmişik, onları möhkəmləndiririk və bu, bizim inkişafımız üçün çox vacibdir. Çünki biz bu bölgədə yaşayırıq və bölgədə sülhün, təhlükəsizliyin bərqərar olması, regional əməkdaşlığın inkişafı bizim maraqlarımıza xidmət edir.

Azərbaycanın addımları bütün sahələrdə, o cümlədən xarici siyasətdə müsbət nəticələrini verməkdədir. Sizə bildirmək istəyirəm ki, son iki il ərzində Azərbaycanın 21 səfirliyinin açılması haqqında qərarlar verilibdir. İndi Azərbaycanın müxtəlif ölkələrdə 46 səfirliyi olacaq ki, onların da 21-nin açılması haqqında son iki ildə qərar verilibdir. Onların bəziləri açılıb fəaliyyət göstərir, bəziləri isə bu yaxınlarda açılacaqdır. Bu, nə deməkdir?! O deməkdir ki, Azərbaycan öz xarici siyasətini daha da dolğun, hərtərəfli şəkildə aparacaqdır. Çünki, - yəqin siz də bunu hiss edirsiniz, biz də bunu bilirik, - əfsuslar olsun ki, Azərbaycan həqiqətləri dünya ictimaiyyəti tərəfindən o qədər də yaxşı dərk edilmir. Məlumat qıtlığı var, bəzi hallarda informasiya blokadası ilə də üzləşirik. Çünki bizim əleyhimizə dünyanın erməni lobbisi fəaliyyət göstərir və hər vaxtlıq çalışır ki, Azərbaycanı ləkələsin, Azərbaycanda gedən proseslərə mənfi don geyindirsin və beləliklə, Azərbaycanı təcrid edilmiş vəziyyətə salsın. Yəni bu da var.

Ancaq, eyni zamanda, ümumiyyətlə, məlumatsızlıq da var. Ona görə səfirliklərin açılması, Azərbaycanın çox fəal xarici siyasəti, diasporların möhkəmlənməsi və artan nüfuzu Azərbaycanı dünya birliyinə olduğu kimi təqdim edir. Bizə məhz bu lazımdır. Bizə o lazımdır ki, Azərbaycanda gedən proseslər dünya üçün açıq olsun. Son iki il yarım ərzində mən çoxsaylı xarici səfərlər etmişəm. Mənim müxtəlif qonaqlarla çox görüşlərim olubdur. Görürəm ki, Azərbaycana ilk dəfə gələn qonaqlar tam başqa fikirlə gəlirlər. Amma burada reallıqları,

ab-havanı görəndə, Azərbaycanın ümumi inkişafını, cəmiyyətdə hökm sürən dözümlülüyü, tolerantlığı, qonaqpərvərliyi, vətəndaş həmrəyliyi görəndə Azərbaycandan tamamilə başqa fikirlər ayrılırlar. Ona görə, diasporun fəaliyyəti məhz bu istiqamətdə də öz töhfəsini verməlidir və bunu etmək üçün diaspor daha da möhkəm təşkilatlanmalıdır.

Bir sözlə, xarici siyasət sahəsində biz öz xəttimizi aparırıq. Amma bu işdə, əlbəttə ki, sizin də fəaliyyətinizə, fəal olmağınıza böyük ehtiyac var. Son illər ərzində mən hiss edirəm ki, bu iş artıq əlaqələndirilmiş şəkildə aparılır. Xarici İşlər Nazirliyinin, Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin, Azərbaycan diasporlarının fəaliyyəti, müxtəlif ölkələrdə Azərbaycanla bağlı keçirilən tədbirlər, konfranslar, simpoziumlar, aksiyalar - bütün bunlar bizim mövqelərimizi möhkəmləndirir, digər tərəfdən, Azərbaycan haqqında real məlumatı da dünya birliyinə çatdırır.

Azərbaycanda son illər ərzində iqtisadi inkişaf sahəsində də böyük irəliləyiş var. Ölkəmiz bu istiqamətdə böyük uğurlar əldə edibdir. Bizim iqtisadiyyatımız dünyada ən yüksək sürətlə artır. Keçən il iqtisadi artım 26 faizdən çox olub və bu, dünyada ən yüksək göstəricidir. 2005-ci ildə Azərbaycanda sənaye istehsalı 33 faizdən çox artıb. Bu da dünyada ən yüksək göstəricidir. Keçən il əhalinin pul gəlirləri 27 faiz artmışdır. Son iki il yarım ərzində Azərbaycanda 340 min yeni iş yeri açılmışdır. Bu, işsizliyin aradan qaldırılmasına böyük kömək göstərir. Azərbaycanda iki il bundan əvvəl yoxsulluğun səviyyəsi 49 faiz idi, yəni keçən ilin sonuna 29 faizə düşüb. Yenə də bu, böyük rəqəmdir. Mən demişəm, nə üçün Azərbaycan vətəndaşları yoxsulluq şəraitində yaşamalıdır? Prezident seçildəndən sonra vəzifə qoymuşam ki, Azərbaycanda bir nəfər də yoxsul insan olmamalıdır. Biz buna nail olacağıq. Mən əminəm ki, 2006-cı ildə görülən işlər imkan verəcək ki, yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayı kəskin şəkildə aşağı düşsün.

Azərbaycanda regional inkişaf proqramı çox sürətlə həyata keçirilir. Bakı, bizim doğma paytaxtımız çox sürətlə inkişaf edir. Eyni zamanda, regionlarda inkişaf çox sürətlidir. Yeni elektrik stansiyaları, qaz xətləri, yollar, su kəmərləri tikilir, bütün təsərrüfat və sənaye infrastrukturunu yeniləşir. Eyni zamanda, humanitar sahədə də böyük işlər görülür. İndi bütün bölgələrdə ən müasir xəstəxanalar tikilir. Təkcə 2005-ci ildə Azərbaycanda 300-dən çox yeni məktəb tikilmişdir. Ən müasir, ən yüksək səviyyədə idman kompleksləri, üzgüçülük hovuzları, poliklinikalar inşa olunmuşdur. Bütün bunlar Azərbaycanın ümumi inkişafını müəyyən edir.

Biz güclü olmalıyıq, zəngin dövlət yaratmalıyıq. Bunu etmək üçün, ilk növbədə, iqtisadi potensial möhkəmlənməlidir. Bu istiqamətdə biz öz işimizi düşünülmüş konsepsiya şəklində qururuq. Proqram tərtib edirik və sonra o, icra olunmağa başlayır. İndi Bakı şəhərinin inkişafına dair iki mühüm proqram qəbul ediləndir. Onlar artıq icra olunmağa başlayır.

Bir sözlə, iqtisadi sahədə Azərbaycanın davamlı və dayanıqlı inkişafı təmin olunacaq və ölkəmiz ildən-ilə möhkəmlənəcək, büdcəmiz artacaqdır. Mən sizə bildirmək istəyirəm ki, 2005-ci ildə büdcəmiz 2004-cü ilə nisbətən 70 faiz artmışdır. 2006-cı ildə 2005-ci ilə nisbətən yenə 70-80 faiz artmışdır. Büdcə xərcləri artır, deməli, Azərbaycanda investisiya layihələri icra olunur, insanların rifah halı yaxşılaşır, maaşlar, pensiyalar mütləq qaydada qaldırılır və qaldırılacaqdır. Minimum əmək haqqı insanın minimum tələbatını ödəməlidir. Biz buna nail olacağıq və o gün uzaqda deyildir.

Bir sözlə, iqtisadi potensialın güclənməsi bizim bütün planlarımızı gerçəyə çevirəcəkdir. Planlarımız da çoxdur. Biz ölkəmizi hərtərəfli inkişaf etdirməliyik. Həm bölgələr, həm şəhərlər, kəndlər inkişaf etməli, həm də bütün infrastruktur ən müasir tələblərə cavab verməlidir. Bizim bu istiqamətdə çoxlu fikirlərimiz, planlarımız var.

Bildiyiniz kimi, 10 ildən artıqdır ki, Azərbaycanda Heydər Əliyevin neft strategiyası həyata keçirilir. Neft böyük sərvətdir, təbii ehtiyatdır. Ancaq bu, o zaman xalqa xidmət edir ki, dənizin dibindən çıxarılsın və ondan sonra dünya bazarlarına çatdırılsın. Azərbaycanın neft strategiyasının məğzi məhz bunda idi: xarici sərmayəni cəlb etmək, Azərbaycanda əlverişli sərmayə mühiti yaratmaq və böyük enerji şirkətlərini Azərbaycana cəlb etmək. Bu gün bu var. Azərbaycanda neft hasilatı ildən-ilə artır. Neft Fondu yaradılıb və o, şəffaf, ictimaiyyət üçün açıq bir qurumdur. Neft Fonduna nə qədər vəsait yığıldığını Azərbaycanın hər bir vətəndaşı bilir. Çünki bu barədə mütləq qaydada məlumat dərc olunur. Bu şəffaf, aşkarlıq, əlbəttə ki, bizə çox lazımdır. Hamı bilməlidir ki, ölkənin nəyi var, haraya və necə xərclənir. İctimai nəzarət çox güclü olmalıdır. Xüsusilə Azərbaycana daha böyük həcmdə vəsaitin daxil olacağı indiki mərhələdə.

Azərbaycanın neft strategiyası uğurla icra edilir. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri bu il istismara veriləcəkdir. Bizim enerji daşıyıcılarımız dünya bazarına, Avropa bazarına çatdırılacaqdır. İlk növbədə, biz bundan çox böyük iqtisadi mənfəət götürəcəyik. Bu, bizə imkan verəcək ki, ölkəmizi ən yüksək səviyyədə inkişaf etdirək və müasirləşdirək. Digər tərəfdən, o da heç bir şübhə doğurmur ki, Azərbaycanın bölgədəki, qitədəki, dünyadakı mövqeləri möhkəmlənəcəkdir. Çünki Azərbaycan Avropa və dünya istehlakçıları üçün çox önəmli ölkəyə çevrilir. Bu, bizim gücümüzü, önəmimizi artırır, sözümlərimizin çəkisini artırır və milli maraqlarımıza xidmət edir. Bu il başa çatacaq o nəhəng layihələr eyni zamanda regionda

gedən proseslərə çox müsbət təsir göstərəcəkdir. Çünki regional inkişaf meyilləri artıq çox aydındır. Azərbaycan regional inkişaf kontekstində çox fəal rol oynayır, bütün regional layihələrin iştirakçısı və bir çoxunun təşəbbüskarıdır. Bizim iştirakımız olmadan regionda heç bir - nə siyasi, nə enerji, nə iqtisadi layihə, nə də nəqliyyat layihəsi həyata keçirilə bilər.

Azərbaycan Asiyayı Avropa ilə birləşdirən körpüdür. Biz indi öz nəqliyyat infrastrukturumuzu möhkəmləndiririk. Müxtəlif şəhərlərdə yeni hava limanları tikilir, magistral yollar salınır. Bizim dəniz nəqliyyatına, dəmir yoluna böyük investisiyalar qoyulur. Bir sözlə, nəqliyyat sektoru gələcəkdə çox mühüm rol oynayacaqdır. Regionda digər mühüm layihə də məhz bununla bağlıdır. Türkiyəni Azərbaycanla dəmir yolu ilə birləşdirmək - Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolunu işə salmaq indi bizim əsas vəzifəmizdən biridir və buna nail olacağıq. Belə olan halda, həm Azərbaycanla Türkiyə dəmir yolu ilə birləşir, bütün yükdaşımlar bu marşrutla aparılacaqdır. Eyni zamanda, bu da aydındır ki, bizim torpaqlarımızı zəbt edən, bizə qarşı təcavüz edən işğalçı dövlət - Ermənistan bütün bu layihələrdən kənarda qalacaqdır.

Biz heç vaxt imkan verə bilmərik ki, torpaqlarımızı zəbt edən ölkə bizimlə regional əməkdaşlıq etsin. Biz Ermənistanı bütün regional layihələrdən təcrid etmişik. Çünki bizim iştirakımız olmadan heç bir beynəlxalq layihə işləyə bilməz.

Yenə də buna qayıtmaq istəyirəm, bu beynəlxalq, regional layihələr indi təkcə Azərbaycanın, yaxud da onun qonşularının maraqlarını təmin etmir, geniş mənada, dünya üçün əhəmiyyətli layihələrə çevrilir. Azərbaycanın rolu getdikcə artacaqdır. Bizim də məqsədimiz budur. Biz istəyirik ki, Azərbaycan qüdrətli dövlət olsun, Azərbaycan xalqı yaxşı, sülh şəraitində yaşasın, rifah içində yaşasın. Biz istəyirik ki, bütün qonşularımızla münasibətlərimiz yüksək səviyyədə olsun ki, bölgədə sabitlik pozulmasın, əməkdaşlıq olsun. Bizim siyasətimiz məhz buna istiqamətləndirilibdir. Bütün sahələrdə də biz uğurları, nailiyyətləri görürük və əminəm ki, gələcəkdə bunlar daha da artacaqdır.

Bizim büdcəmiz ildən-ilə artır. İndi Azərbaycan öz iqtisadiyyatını tam şəkildə bazar prinsipləri əsasında qurubdur və ümumi daxili məhsulun çəkisində özəl sektorun payı təxminən 75 faizdir. Nəzərə alsaq ki, bizim ümumi daxili məhsulun böyük hissəsini təmin edən neft-qaz sənayesi dövlət inhisarındadır, bu, çox yüksək göstəricidir. Onu göstərir ki, Azərbaycanda iqtisadiyyat liberallaşmış, sahibkarlıq çox sürətlə inkişaf edir, özəl sektor inkişaf edir. Beləliklə, Azərbaycanda bazar iqtisadiyyatı prinsipləri artıq çox dərin köklər salır.

Amma bununla yanaşı, sosial məsələlərə də böyük diqqət göstərilir. Əgər büdcəmizin strukturuna nəzər salsaq görürük ki, Azərbaycan büdcəsi sosialyönümlüdür. Yəni, bu nə deməkdir? O deməkdir ki, büdcənin əsas hissəsi sosial məsələlərə istiqamətləndirilibdir. Maaşlar, pensiyalar, sosial müavinətlər, humanitar sahəyə - təhsilə, səhiyyəyə və s. ayrılan xərclər artır. Bu, sintezdir. Bazar iqtisadiyyatının önəmini heç kim inkar edə bilməz. Uzun illər sosializm və kapitalizm sistemlərinin toqquşması da nə ilə nəticələndi, biz hamımız onu yaxşı bilirik. Yəni hər bir ölkənin uğurlu, uzunmüddətli inkişafını ancaq bazar iqtisadiyyatı prinsipləri təmin edə bilər. Ancaq əgər biz öz fəaliyyətimizi yalnız bu sahə ilə məhdudlaşdırsaq, onda Azərbaycanda ədalətli inkişaf gedə bilməz. Biz sosial sektora, sosial sahəyə daim çox böyük diqqət göstərməliyik. Çünki biz insanlar üçün yaşayırıq. Bizim məqsədimiz insanlara xidmət etməkdir. Mən şəxsən öz vəzifəmi məhz bunda görürəm. Bu, böyük vəzifədir, böyük məsuliyyətdir, xalq qarşısında məsuliyyətdir. Mən xalq qarşısında məsuliyyət daşıyıram. Ona görə çalışmalıyam ki, Azərbaycan xalqı, onun hər bir vətəndaşı gündəlik həyatında korluq, çətinlik çəkməsin, problemlə üzləşməsin.

Yoxsulluq şəraitində yaşayanların sayının kəskin şəkildə aşağı salınması, işsizliyin aradan qaldırılması bu məqsədləri güdür. Ona görə sosial sahə bizim işimizdə çox böyük yer tutur və gələcəkdə bu sahəyə daha da böyük investisiyalar qoyulacaqdır.

İndi o dövr keçir ki, Azərbaycanın yalnız və yalnız xarici sərmayədən asılı olduğu, yaxud da ölkənin inkişafını xaricdən gələn sərmayənin müəyyən etdiyi dövr indi arxada qalır. Biz artıq o dövrü yavaş-yavaş bitiririk. Ancaq yenə də çox maraqlıyıq və çalışmalıyıq ki, Azərbaycana daha da böyük həcmdə xarici sərmayə gətirək. Sizə bir rəqəm də gətirə bilərəm, xarici sərmayələrin adambaşına düşən həcminə görə Azərbaycan bütün bölgədə ən birinci yerdədir. Yəni bizim liberal siyasətimiz, sərmayə mühitinin əlverişli olması, sərmayələrin qorunması bu nəticələrə gətirib çıxarıbdır. Ancaq indi öz imkanlarımız da var, biz daha çox öz gücümüzdə güvənməliyik. Çünki buna imkan var. Bir də ki, 15 illik müstəqillik tarixi bizə hər şeyi açıq-aydın göstərdi. Biz özümüz möhkəmlənməliyik, güclənməliyik. Yalnız o təqdirdə Azərbaycan zəngin, qüdrətli dövlətə çevriləcəkdir.

Əlbəttə ki, sosial sahədə də işlər davam etdiriləcəkdir. Diqqətimizin böyük hissəsi Azərbaycanda ən çətin vəziyyətdə yaşayan insanların həyat səviyyəsinin yaxşılaşdırılmasına yönəldilibdir. Ermənistanın işğalından əziyyət çəkən qaçqınlar, köçkünlər ən çətin vəziyyətdə yaşayanlardır. Onlar üçün yeni şəhərciklər salınır, yeni binalar tikilir. Bu yaxınlarda Ağdam rayonunda yeni qəsəbənin açılışında iştirak edirdim. Mən iki il yarım bundan əvvəl demişəm ki, Azərbaycanda bir dənə də çadır şəhərciyi qalmayacaqdır. Bu istiqamətdə işlər görülür. Yəqin ki, gələn il bütün çadır şəhərcikləri ləğv ediləcək və onların əvəzinə ən müasir tələblərə cavab

verən evləri, xəstəxanaları, uşaq bağçaları, məktəbləri, yolları, su, enerji təchizatı, bir sözlə bütün infrastrukturunu olan gözəl şəhərciklər salınacaqdır. Bu, bizim vəzifəmizdir və onu yerinə yetirəcəyik.

Ancaq bunlar müvəqqəti tədbirlərdir. Bizim torpaqlarımız işğaldan azad olunandan sonra yeni şəhərlər tikəcəyik. Çünki işğal olunmuş torpaqlarda bütün binalar dağıdılıbdır. Erməni vandalları bütün binaları, orada olan bütün qəbiristanlıqları, məscidləri, məktəbləri, tarixi abidələri - hamısını dağıdıblar. Bu, vəhşilikdir. Biz torpaqlarımızı azad edəndən sonra o bölgələri yenidən bərpa edəcəyik. Bizim iqtisadiyyatımız buna imkan verəcəkdir.

Bildiyiniz kimi, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi uzun illərdir ki, öz həllini tapmır. Düzdür, danışıqlar gedir, atəşkəs əldə ediləndən sonra danışıqların mərhələləri olubdur. Bir neçə dəfə sanki tərəflərin mövqeləri də yaxınlaşmışdır. Ancaq nəticə etibarilə münaqişə öz həllini tapmır. Biz 12 ildir ki, sülh danışıqlarına sadıq. 12 ildir Ermənistanla Azərbaycan arasında atəşkəs rejimi var. Biz bu danışıqların bir nəticə verəcəyini ümid edərək, onlarda iştirak edirik. Ancaq nə vaxta qədər?! Bu proses əbədi ola bilməz. Çünki Azərbaycan xalqının və iqtidarının səbri tükənir. Biz sülh prosesinə sadıq, danışıqlarda iştirakımız bunu bir daha göstərir. Biz istəyirik ki, bu məsələni müharibə yolu ilə yox, sülh yolu ilə həll edək. Bizim bütün söylərimiz, addımlarımız buna yönəldilibdir.

Amma biz görəndə ki, Ermənistan tərəfi konstruktiv mövqe tutmur, danışıqlarda özünü səmimi aparmır, dünya ictimaiyyətini aldatmaq istəyir, çaşdırmaq istəyir, onda bizim ayrı yolumuz qalmır. Bizim başqa yolumuz yoxdur. Biz nə vaxta qədər sülh prosesində iştirak edəcəyik?! Mən demişəm, necə deyərlər, əgər son ana qədər, son sınağa qədər biz hiss etsək ki, imkan var, sülh prosesində iştirak edəcəyik. Əgər görsək ki, bu proses, sadəcə, imitasiya xarakteri daşıyır, Azərbaycan bu prosesdə iştirak etməyəcəkdir. Bu münaqişə yalnız və yalnız beynəlxalq hüquq normaları əsasında öz həllini tapa bilər.

Tarixi baxımdan Dağlıq Qarabağ Azərbaycan torpağıdır və həmişə Azərbaycan torpağı olubdur. Ermənilər oraya XIX əsrin ortalarına qədər köçürülmüşlər. Hətta Dağlıq Qarabağın özündə bunu təsdiq edən, 1978-ci ildə qoyulmuş və ermənilərin Qarabağa köçürülməsinin ildönümünü əks etdirən abidə də var idi. Sonra ermənilər onu vurub dağıtdılar. Ermənilər bizim torpaqlarımıza qonaq kimi gəlmişdilər. Ondən sonra orada əhali baxımından üstünlük əldə edərək, separatizm meyillərinə təkan verdilər. Davakar separatizm və Ermənistanın təcavüzkar, işğalçı siyasəti indi Azərbaycan torpaqlarının işğal olunmasına gətirib çıxarıbdır.

Beynəlxalq hüquq normaları hamı üçün eyni olmalıdır. Heç kim heç bir müstəsna yaşamağa, yaxud da hüquqa malik ola bilməz. Beynəlxalq hüquq normaları tələb edir ki, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü bərpa olunmalıdır. Bizim ərazi bütövlüyümüz bütün dünya tərəfindən qəbul edilir, Birləşmiş Millətlər Təşkilatı tərəfindən, bütün təşkilatlar tərəfindən tanınmışdır. Ona görə Ermənistanın işğalçı qüvvələri işğal olunmuş torpaqlardan çıxmalıdır, Azərbaycan vətəndaşları öz dədə-baba torpaqlarına, o cümlədən Dağlıq Qarabağa qayıtmalıdırlar. Ondən sonra Ermənistanla Azərbaycan arasında normal münasibətlər bərpa oluna bilər. Biz ancaq bu yolla sülh sazişinə imkan verə bilərik. Biz Dağlıq Qarabağın heç vaxt - nə bu gün, nə sabah, nə 10 ildən sonra, nə də 100 ildən sonra Azərbaycandan ayrılmasına razılıq verməyəcəyik.

Biz zərərçəkən tərəfik. Ermənistan bizə qarşı etnik təmizləmə siyasəti aparıbdır və vaxt gələcək, onlar buna görə beynəlxalq ictimaiyyət qarşısında cavab verəcəklər. Biz onlara imkan veririk ki, əgər onlar konstruktiv təkliflərə razılıq versələr, Minsk qrupunun həmsədrləri tərəfindən irəli sürülmüş yeni çərçivəyə razılıq versələr, Praqa prosesində səmimi şəkildə iştirak etsələr, onda, Dağlıq Qarabağdakı ermənilərin təhlükəsizliyi, rahat yaşaması təmin olunacaqdır.

Dünyada mövcud olan çox müsbət təcrübə - milli azlıqlar üçün muxtariyyət təcrübəsi. Avropanın özündə də muxtariyyətlər var. Bir sıra başqa ölkələrdə də var. Muxtariyyət o demək deyil ki, sən separatizmlə məşğul olasan və yaşadığın torpağı o ölkədən ayırasan. Müxtəlif ölkələrdə muxtariyyət var, onun öz qayda-qanunları, tənzimləyici mexanizmləri var. Ancaq muxtariyyət bir, separatizm isə tamamilə başqa şeydir. Muxtariyyət mümkündür və dünyada mövcud olan müsbət təcrübə, əlbəttə, münaqişə ilə əlaqədar da tətbiq olunmalıdır.

Yenə də deyirəm, bu, bizim prinsipial mövqeyimizdir və bu mövqedən heç vaxt dönməyəcəyik. Ancaq o da həqiqətdir ki, 12 ildir atəşkəs rejimi var və münaqişə öz həllini tapmır. Belə olan halda biz nə etməliyik? Bu barədə artıq Azərbaycanda, iqtidarda məsləhətləşmələr gedir. Əgər biz görsək ki, Ermənistan sülh prosesini pozmaq niyyətindədir və buna gətirib çıxaracaq, onda, əlbəttə ki, Azərbaycan öz siyasətində sülh prosesində iştirak məsələsinə yenidən baxmalı olacaqdır.

Ancaq bununla yanaşı, iqtisadiyyatı inkişaf etdirməklə yanaşı, biz ordu quruculuğunu da möhkəmləndiririk. Son illər ərzində bu sahəyə böyük diqqət göstərilir. Sizə deyə bilərəm ki, Azərbaycanın hərbi büdcəsi ildən-ilə artır. 2005-ci ildə 2004-cü ilə nisbətən 70 faiz artmışdır. 2006-cı ildə 2005-ci illə müqayisədə 100 faiz, yəni 2 dəfə artmışdır. 2007-ci ildə daha da çox artacaqdır. İndi bizim hərbi büdcəmiz 600 milyon dollara bərabərdir. Mən vəzifə qoymuşam ki, yaxın zamanlarda bizim hərbi büdcəmiz Ermənistanın bütün büdcəsinə bərabər olsun. Ermənistan bizimlə heç vaxt rəqabət apara bilməyəcəkdir. Ermənistan rəhbərliyi bunu nə qədər tez başa düşsə, onlar üçün də bir qədər sərfəli olacaqdır. Çünki Azərbaycan inkişafdadır. Azərbaycanda

siyasi proseslər sürətlə gedir və demokratikləşmə prosesləri gedir. Beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığımız möhkəmlənir. Avratlantik strukturlarına inteqrasiya siyasətimiz uğurla gedir. Avropa İttifaqı ilə “Yeni qonşuluq siyasəti” çərçivəsində tədbirlər planı hazırlanır. NATO ilə “Fərdi tərəfdaşlığın fəaliyyət planı” hazırdır və yaxın vaxtlarda icra ediləcəkdir.

Digər beynəlxalq təşkilatlarda Azərbaycan mövqelərini möhkəmləndirir. Avropa Şurası keçən ilin yanvarında Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinə dair çox mühüm qətnamə qəbul etmişdir və orada ilk dəfə qeyd olunmuşdur ki, Ermənistan Azərbaycan torpaqlarını zəbt edibdir. Bu vaxta qədər müxtəlif təşkilatlarda deyilirdi ki, hansısa erməni qüvvələri və bu, çox mücərrəd bir termin idi. Avropa Şurasının qətnaməsində açıq göstərilmişdir ki, Avropa Şurasının üzvü olan bir ölkə, Avropa Şurasının üzvü olan digər ölkəyə qarşı təcavüz edib və bu təcavüz nəticəsində etnik təmizləmə halları olub, torpaqların 20 faizi işğal edilib və bir milyon qaçqın-köçkün yaranıbdir. Yəni, bu, çox mühüm bir qətnamədir.

Azərbaycan İslam Konfransı Təşkilatında çox fəaldır və İslam dünyası ilə əlaqələrimiz daha da möhkəmlənir. Bu sahəyə böyük önəm veririk. Müsəlman ölkələrinə mənim səfərlərim və o ölkələrdən qonaqların Azərbaycana səfərləri bizim həmrəyliyimizi daha da möhkəmləndirir. Biz digər təşkilatlarda regional müstəvidə GUAM təşkilatında, MDB-də də fəaliq. Yəni siyasi proseslər, Azərbaycanın artan mövqeləri, artan önəmi və ölkədə gedən demokratikləşmə, xalqla iqtidar arasında olan birlik, vəhdət bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir.

Digər tərəfdən, iqtisadi potensial baxımından Ermənistanla Azərbaycan arasında olan uçurum ildən-ilə daha da dərinləşəcəkdir. Bizim proqramlarımızın əsas məqsədi ondan ibarətdir ki, çox qısa müddət ərzində iqtisadi potensialımızı gücləndirək ki, Qarabağ məsələsində mövqələrimiz daha da möhkəm olsun. Əgər bu olmasa, əgər iqtisadi artım olmasa, maliyyə intizamı möhkəmlənməsə, Azərbaycanda çox cəsarətli iqtisadi islahatlar aparılmasa, biz büdcəni haradan dolduracağıq, orduya bu qədər pulu haradan ayıra biləcəyik? İqtisadi potensial da bizim tərəfimizdədir və ildən-ilə bizim büdcəmiz artacaq və bütün hərbi xərclər də artacaqdır.

Məsələnin ikinci tərəfi. Azərbaycanın dünyada artan mövqeləri. Xüsusilə enerji daşıyıcıları ilə bağlı bəzi bölgələrdəki itxilaflar, ziddiyyətlər və problemlər artıq Azərbaycanı dünyada alternativ enerji daşıyıcıları nəql edən ölkə kimi təqdim edir. Biz bunu hiss edirik. Əgər iki il bundan əvvəl biz Avropa ölkələri ilə danışıqlarda, sadəcə olaraq, müəyyən istiqamətləri müəyyən edirdiksə və danışıqlar daha çox nəzəri xarakter daşıyırdısa, indi praktik xarakter daşıyır. İndi Azərbaycanın nefti və qazı Avropaya nəql ediləcək və hər iki tərəf bunda çox maraqlıdır. Yəni Azərbaycan dövlət kimi, əlbəttə ki, Ermənistanla heç cür müqayisə edilə bilməz. Ermənistan bütün regional layihələrdən təcrid olunmuş vəziyyətdədir. Ona görə ki, biz onları təcrid etmişik. Ermənistanın inkişaf potensialı çox məhduddur, faktiki olaraq yoxdur. Investisiya qoyulmur, əhali oradan gedir, yoxsulluq ölkəni bürüyür. Ermənistanın işğalçı siyasəti, əsassız iddiaları öz xalqına nə vaxta qədər mənfi təsir göstərəcəkdir?! Ona görə Dağlıq Qarabağ məsələsinin həlli, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün bərpası Ermənistan xalqına da xidmət göstərəcəkdir. Onlar da bu çətin vəziyyətdən çıxsa, regionda gedən proseslərdə iştirak edə və ölkələrə normal qonşu ola bilərlər.

İndi baxın, onların hansı qonşu ilə normal münasibətləri var? Heç biri ilə. Azərbaycanın isə bütün qonşuları ilə çox açıq, səmimi münasibətləri var. Çünki biz əməkdaşlığa açıyıq. Altdan-altından heç kimə qarşı heç bir təxribat törətmirik, separatizmlə məşğul olmuruq. Əksinə, Azərbaycan ölkədə yaşayan bütün xalqların doğma vətənidir. Azərbaycan çoxmillətli ölkədir. Burada müxtəlif dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar. Azərbaycanda nə milli, nə dini zəmində heç vaxt problem olmamışdır və olmayacaqdır. Bu, bizim strateji xəttimizdir. Azərbaycanda bütün xalqlar, bütün dinlərin nümayəndələri bir ailə kimi yaşayırlar.

Amma Ermənistan baxın - monodövlətdir, orada heç bir başqa millət yaşaya bilmir. Orada sovet vaxtında deyəsən 90 faiz idi, indi doxsan doqquz onda neçə faiz erməni yaşayır. Başqa insanlar, başqa millətə mənsub olanlar orada yaşaya bilmirlər. Onlar bu siyasətdən əl çəkməlidirlər. Bu siyasət onları uçuruma aparır.

Biz öz tədbirlərimizi görməliyik, biz möhkəmlənməliyik. Azərbaycan öz iqtisadi potensialını, hərbi potensialını, siyasi imkanlarını tam şəkildə işə salır. Biz hər istiqamətdə çox sürətlə, düşünülmüş proqram və konsepsiya əsasında irəliləyirik. Yəni də qeyd etmək istəyirəm ki, bu istiqamətdə Azərbaycan diasporunun çox böyük rolu var. Mən istəyirəm ki, həm Azərbaycanın dünyada təbliğ edilməsində, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya birliyinə çatdırılmasında, azərbaycanlıların yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakında bu rol daha da güclü olsun.

Məsələn, mən çox istəyirəm ki, azərbaycanlılar yaşadıkları bütün ölkələrin siyasi həyatında daha fəal rol oynasınlar. Siyasi partiyalara üzv olsunlar. Çalışsınlar ki, o ölkələrin qanunvericilik orqanlarına seçilsinlər. Bu, bizim mövqələrimizi möhkəmləndirir.

İqtisadi sahədə bizim mövqələrimiz çox möhkəmdir. Bu da çox önəmlidir və bizim imkanlarımızı daha da artırır. İndi gərək biz siyasi müstəvidə möhkəmlənək. Buna da gözəl zəmin var. Çünki iqtisadi baza olandan sonra siyasi proseslərdə iştirak etmək daha da asan olacaq və mən sizi bu işə də dəvət edirəm. Bizim diasporumuz həm siyasi, həm də iqtisadi proseslərdə fəal iştirak etməklə, Azərbaycanın mövqələrini daha da

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

möhkəmləndirəcək ki, gücümüz daha da artsın. Bizim gücümüz sizin fəaliyyətinizdir. Sizin isə gücünüz Azərbaycan dövlətinin güclü olmasıdır. Azərbaycan dövləti nə qədər güclü olsa, sizin mövqeləriniz də bir o qədər güclü olacaqdır. Azərbaycanlıların yığcam yaşadıkları, yaxud da çox böyük sayda yaşadıkları ölkələrin dövlət, hökumət başçıları ilə mənim bu barədə çox geniş söhbətlərim olubdur. Elə bir görüş olmayıb ki, biz bu məsələyə toxunmayaq. Elə bir tədbir olmayıb ki, mən bu mövzunu dilə gətirməyim. Hər dəfə bunu edirəm və edəcəyəm. Çünki bu, bizim xalqımızın nüfuzunu möhkəmləndirir.

Azərbaycan xalqı böyük xalqdır. Biz 50 milyonuq. Bu, dünya miqyasında böyük xalqdır. Bizim hamımızın bir Vətəni var - Azərbaycan. Çalışmalıyıq ki, doğma Vətənimizi möhkəmləndirək, zənginləşdirək, qüdrətli dövlətə çevirək. Bu işdə hamımıza uğurlar diləyirəm.

Sağ olun.

AzərTAc
16 mart, 2006

**Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının prezidenti,
Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası İdarə Heyətinin sədri
Mahmud Kərimovun çıxışı**

- Möhtərəm cənab Prezident!
Hörmətli qurultay iştirakçıları!
Əziz qonaqlar, xanımlar və cənablar!

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının keçirilməsi üçün yaradılmış Təşkilat Komitəsi qurultayın iclaslarını aparmağı Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası İdarə heyətinin sədri kimi mənə həvalə etmişdir. İcazə verin, Təşkilat Komitəsi və Əlaqələndirmə Şurası adından sizi salamlayım, bu mötəbər tədbirin baş tutması münasibətilə hər birinizi təbrik edirəm.

Dünya azərbaycanlılarının I qurultayından 5 ilədek vaxt keçir. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin Sərəncamı ilə keçirilmiş həmin tədbir xaricdəki soydaşlarımızın təşkilatlanması, ictimai-siyasi fəallığının artması, tarixi Vətənlə əlaqələrinin genişlənməsi baxımından müstəsna əhəmiyyət kəsb etdi. Qurultaydan sonrakı dövrdə diaspor quruculuğunun bütün sahələrində təsirli tədbirlər görüldü, güclü Azərbaycan diasporu və lobbisinin yaradılması istiqamətində mühüm addımlar atıldı. 2002-ci ildə Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin təsis edilməsi və müvafiq Qanunun qəbul olunması Azərbaycan dövlətinin xaricdəki həmvətənlərimizlə əlaqələrinin daha da intensivləşməsinə, dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması prosesinin keyfiyyətə yeni mərhələyə daxil olmasına şərait yaratdı.

Lakin həyat göstərir ki, diaspor quruculuğu işi konkret bir dövrlə məhdudlaşmayan, daim fəallıq və zəhmət tələb edən uzunmüddətli prosesdir. Elə buna görə də vaxtaşırı toplaşaraq, bu sahədə qazanılmış nailiyyətləri təhlil etməyə, yaranan problemləri və qarşıya çıxan vəzifələri müzakirə etməyə ehtiyac duyulur. Bunları nəzərə alan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev 2006-cı il fevralın 8-də xüsusi Sərəncam imzaladı, II qurultayın keçirilməsi ilə bağlı təşkilati məsələləri həll etmək üçün əlaqədar dövlət orqanlarına tapşırıqlar verdi.

Hörmətli qurultay nümayəndələri!

İcazə verin, qurultayın təşkilini yüksək səviyyədə dəstəklədiyinə görə sizin adınızdan cənab Prezidentə dərin təşəkkürümüzü çatdırım, Vətənimizin sosial-iqtisadi tərəqqisi, demokratik inkişafı və ərazi bütövlüyünün təmin olunması sahəsində apardığı işlərdə ona uğurlar arzulayım.

Aparılmış qeydiyyatın nəticələrinə görə, qurultayın işində dünyanın 49 ölkəsindən seçilmiş 1231 nümayəndədən 1218 nəfəri, habelə 388 qonaq iştirak edir. Yetərsay var. Qurultayımız öz işinə başlaya bilər. Dünya azərbaycanlılarının II qurultayını açıq elan edirəm.

X X X

Azərbaycan Respublikasının dövlət himni əzəmətlə səsləndi.

MAHMUD KƏRİMOV: Hörmətli qurultay iştirakçıları, xalqımız bütün tarixi boyu milli birlik və həmrəylik arzuları ilə yaşamışdır. Lakin dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması, ümumi məqsəd və vahid azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməsi müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyev xaricdəki soydaşlarımızın birləşdirilməsi, Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi üçün yorulmadan fəaliyyət göstərir, onların problemlərinin həllini və hüquqlarının müdafiəsini təmin etmək üçün dövlətin bütün imkanlarını səfərbər edirdi. Xahiş edirəm, ümummilli liderimizin xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad etmək üçün ayağa qalxasınız.

Allah rəhmət eləsin!

X X X

Sonra "Biz azərbaycanlıyıq!" sənədli filmi nümayiş etdirildi.
Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev qurultayda geniş nitq söylədi.

X X X

MAHMUD KƏRİMOV: Möhtərəm cənab Prezident, məzmunlu nitqinizə, diaspor quruculuğuna göstərdiyiniz xüsusi diqqət və qayğıya, dünya azərbaycanlılarının ünvanına söylədiyiniz dəyərli tövsiyələrə görə Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Hörmətli qurultay nümayəndələri!

Təklif edilir ki, çıxışlara başlanmadan əvvəl Qurultayın proqramını və reqlamentini təsdiq edək, işçi orqanlarını yaradaq. Proqram sizə paylanılıbdır. Onun bu şəkildə təsdiq edilməsinə etiraz edən varmı? Yoxdur. Proqram təsdiq edilir.

Biz gün ərzində Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi sədrinin məlumatını, Mandat Komissiyasının hesabatını, nümayəndə və qonaqların çıxışlarını dinləməli, qurultayın sənədlərini qəbul etməli, təşkilati məsələləri həll etməliyik. Dövlət Komitəsinin geniş məruzəsi sizə paylandığına görə, Təşkilat Komitəsi təklif edir ki, Komitə sədrinin çıxışı üçün 15 dəqiqə, Mandat Komissiyasının hesabatı üçün 5 dəqiqə, çıxışlar üçün 5-7 dəqiqə, arayış və təkliflər üçün 2 dəqiqəyədək vaxt müəyyənəlsin. Kim reqlamentin bu şəkildə təsdiqinə razıdırsa, xahiş edirəm səs versin. Əleyhinə olan, yoxdur. Bitərəf qalan, yoxdur. Beləliklə, reqlament təsdiq edilir.

İndi biz qurultayın işçi orqanlarını - Katibliyi, Mandat və Redaksiya komissiyalarını formalaşdırmalıyıq. Təşkilat Komitəsi təklif edir ki, qurultayın işini aparmaq üçün Katibliyə 7 nəfər seçilsin. Katibliyin tərkibinə dair təkliflər sizə paylanılmışdır. Kim Katibliyin göstərilən tərkibdə yaradılmasına tərəfdardırsa, xahiş edirəm, səs versin. Kim əleyhinədir? Əleyhinə olan, yoxdur. Bitərəf qalan, yoxdur. Katibliyin tərkibi təsdiq edilir.

Qurultay nümayəndələrinin vəkalətlərinin yoxlanılması üçün Mandat Komissiyasının 10 nəfərdən ibarət tərkibdə yaradılması təklif edilir. Təşkilat Komitəsi tərəfindən Mandat Komissiyasının üzvlüyünə namizədliyi irəli sürülmüş şəxslərin siyahısı sizə paylanılmışdır. Kim Komissiyanın göstərilən tərkibdə yaradılmasına razıdırsa, xahiş edirəm, səs versin. Kim əleyhinədir? Əleyhinə olan, yoxdur. Bitərəf qalan, yoxdur. Mandat Komissiyasının tərkibi təsdiq edilir.

Təşkilat Komitəsi əlaqədar dövlət orqanları, siyasi partiyalar, ictimai birliklər, diaspor təşkilatları və bir çox qurultay nümayəndələri ilə aparılmış fikir mübadiləsinin, onlar tərəfindən irəli sürülmüş təkliflərin əsasında qurultayın qəbul edəcəyi sənədlərin ilkin layihələrini hazırlamışdır. Həmin sənədlər sizə paylanılmışdır. Onlar haqqında məlumat vermək, habelə qurultayın gedişində səsələnəcək irad və təklifləri nəzərə almaqla layihələr üzərində işi davam etdirmək üçün Redaksiya Komissiyasının yaradılması təklif olunur. Təşkilat Komitəsi Redaksiya Komissiyasının tərkibi ilə bağlı təkliflərini sizə təqdim etmişdir. Komissiyanın 13 nəfərdən ibarət formalaşdırılması təklif olunur. Kim Redaksiya Komissiyasının göstərilən tərkibdə yaradılmasına tərəfdardırsa, xahiş edirəm, səs versin. Əleyhinə olan, yoxdur. Bitərəf qalan, yoxdur.

Beləliklə, biz qurultayın bütün işçi orqanlarını formalaşdırdıq. Katibliyin və hər iki komissiyanın üzvlərindən xahiş olunur ki, foyədə yığılıb təşkilati məsələləri həll etsinlər və funksiyalarının icrasına başlasınlar.

İndi isə proqrama uyğun olaraq, çıxış etmək üçün söz Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Nazim İbrahimova verilir.

**Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş Üzrə Dövlət Komitəsinin Sədri
Nazim İbrahimovun çıxışı**

- Zati-aliləri möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli qurultay nümayəndələri!

Əziz qonaqlar!

Xanımlar və cənablar!

İcazə verin, sizi - Azərbaycan xalqının tarixində əlamətdar hadisə olan Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının iştirakçılarını ürəkdən salamlayım və bu tarixi hadisə münasibətilə bütün dünya azərbaycanlılarını səmimi qəlbədən təbrik edirəm.

Bu gün bizim hamımızı ümummilli lider Heydər Əliyevin adını daşıyan bu möhtəşəm saraya toplayan Azərbaycana - öz doğma vətənimizə olan sonsuz sevgimiz, dünya azərbaycanlılarını vahid qüvvə kimi birləşdirən azərbaycançılıq ideyalarına sədaqətimizdir.

2001-ci ilin noyabrında ümummilli liderimizin təşəbbüsü və sizlərin bir çoxunun iştirakı ilə bu salonda keçirilən Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı azərbaycançılıq ideyalarının reallığa çevrilməsi, milli həmrəyliyimizin təmin olunması prosesinin əsasını qoydu, Azərbaycan diasporunun formalaşması və inkişafının prinsiplial istiqamətlərini müəyyənləşdirdi, diaspor quruculuğu işinin dövlət siyasətinin tərkib hissəsi olmasının rəsmi təsdiqi kimi tarixin yaddaşına əbədi həkk edildi. Bu gün bu salona yüzlərlə insanın toplaşması, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının ən yüksək səviyyədə təşkili Azərbaycan dövlətinin və dünya azərbaycanlılarının Heydər Əliyev ideyalarına sədaqətinin parlaq təzahürüdür.

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti zati-aliləri cənab İlham Əliyevin qurultayda iştirakı bu ali forumun tarixi əhəmiyyətini daha yüksəklərə qaldırır, onun ideya-siyasi mahiyyətini zənginləşdirir, ümummilli mənə daşdığı təsdiq edir. Möhtərəm Prezidentimizin proqram xarakterli nitqi, onun dəyərli tövsiyələri xarici ölkələrdəki icma və birliklərlə Azərbaycanın dövlət orqanları arasında əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, ölkəmizin diasporla bağlı siyasətinin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində qarşıda duran vəzifələri müəyyən edəcək və diaspor quruculuğunun yeni mərhələsinin başlanğıcı üçün ideoloji baza olacaqdır.

Dünya azərbaycanlılarının I qurultayından keçən dövr ərzində xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların milli maraqlarımızın müdafiəsinə cəlb olunması, Azərbaycan həqiqətlərinin diaspor təşkilatları vasitəsilə təbliği sahəsində Dövlət Komitəsinin bir neçə ildə gördüyü işlərin yekununu əks etdirən məruzənin tam mətni xüsusi kitabça şəklində qurultay iştirakçılarına paylanılmışdır. Qurultay nümayəndələrindən xahiş edirəm ki, məruzəyə dair bütün irad və təkliflərini Redaksiya Komissiyasına təqdim etsinlər.

Hörmətli qurultay iştirakçıları, icazənizlə, bu gün mənə verilən imkandan istifadə edərək, ötən müddət ərzində diaspor quruculuğu sahəsində görülən işlər, fəaliyyətimizin əsas istiqamətləri və qarşıda duran vəzifələr barədə qısa da olsa ümumi məlumat vermək istərdim.

Diaspor quruculuğu Azərbaycanda müstəqilliyin ilk illərindən aktualıq kəsb etməyə başlasa da, bu tələyüklü vəzifənin yerinə yetirilməsinə dövlət tərəfindən xüsusi diqqət göstərilməsi məhz ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətə gəlişindən sonra mümkün olmuşdur. Azərbaycan Respublikası dünya azərbaycanlılarının mənafə və maraqlarının təminatçısı olduğunu rəsmən bəyan etmiş və xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla dövlət səviyyəsində sistemli iş aparılmağa başlanmışdır. Ümummilli liderimizin təşəbbüsü ilə hələ 1991-ci ildə Naxçıvan Ali Məclisi 31 dekabr - Dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi gününün təsis olunması barədə qərar qəbul etmiş və bu tarixi günün bütün ölkə ərazisində bayram kimi qeyd olunması ilə bağlı Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi qarşısında vəsatət qaldırmışdı.

Dünyanın müxtəlif ölkələrində yaşayan soydaşlarımızın və həmvətənlərimizin müstəqil Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin daha da möhkəmləndirilməsi, onların arasında birliyin və həmrəyliyin təmin olunması ilə bağlı məsələlərin birgə müzakirəsi məqsədi ilə 2001-ci il noyabrın 9-10-da Bakıda tarixi forum - Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı keçirilmişdir. Qurultay Azərbaycan diasporunun keçdiyi inkişaf mərhələlərini geniş təhlil etmiş, Azərbaycan icmalarının tarixi Vətənlə əlaqələrinin qurulması və möhkəmləndirilməsi, xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin təşkilatlanması, diaspor quruculuğu sahəsində qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirmişdir.

Ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin I qurultaydakı dərin məzmunlu nitqində çox böyük həyəcanla söylədiyi və bu gün bu salonda bir daha eşitdiyimiz "Fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam!" sözləri artıq dünya azərbaycanlılarının dilinin əzbəri olmuşdur. Bu gün möhtərəm Prezidentimiz cənab İlham Əliyevin dediyi kimi, 50 milyonluq Azərbaycan xalqı da iftixarla bunu təkrar edir.

O vaxtdan Azərbaycan diasporu quruculuğu böyük vüsət almışdır. 2002-ci ilin iyulunda Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmışdır.

2002-ci ilin dekabrında “Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla bağlı Dövlət Siyasəti haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun qəbulu diasporumuzun təşkilatlanması, dünya azərbaycanlılarının birliyinin yaranması və dövlətimizin bu sahədə apardığı məqsədli siyasətin uğurla həyata keçirilməsinə nail olmaq üçün geniş imkanlar açmışdır.

Hörmətli qurultay nümayəndələri və qonaqlar!

Dövlət Komitəsi ötən dövr ərzində azərbaycançılıq ideologiyasının fundamental prinsiplərinin gerçəkləşdirilməsi istiqamətində mühüm addımlar atmış, həmvətənlərimizin təşkilatlanması üçün bir çox problemlərin həllinə nail olmuşdur. Həyata keçirilmiş çoxsaylı tədbirlər dünyanın müxtəlif ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımızın xalqımızın milli maraqlarının təmin olunmasında yaxından iştirakına imkan yaratmışdır.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi sahəsində görülən tədbirlər nəticəsində Avropada, Şimali Amerikada, MDB məkanına daxil olan bir sıra ölkələrdə yeni Azərbaycan icmaları yaradılmışdır və bu proses davam etməkdədir.

Müxtəlif ölkələrdəki Azərbaycan icmalarının fəaliyyətinin gücləndirilməsi, çevikliyin artırılması, bu təşkilatların vahid bir mərkəz ətrafında birləşdirilməsi əsas strateji məqsədlərdən biri kimi qəbul edilərək, bu istiqamətdə müvafiq addımlar atmışdır.

Bu məqsədlə 2002-ci il noyabrın 9-da Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının ildönümünə həsr edilmiş “Azərbaycan diasporu: reallıqlar və perspektivlər” mövzusunda konfrans keçirilmiş, Azərbaycan diasporunun çağdaş durumu, problem və perspektivləri barədə geniş müzakirələr aparılmışdır.

Həmvətənlərimizin təşkilatlanması prosesinin daha geniş vüsət almasını, xaricdə yaşayan azərbaycanlıların öz milli-mənəvi, əxlaqi dəyərlərini qorumaqla bu qlobal prosesdən kənar qalmamasını təmin etmək məqsədi ilə 2003-cü ilin aprelində Almaniyanın Maynts şəhərində Dünya azərbaycanlıları diaspor təşkilatları rəhbərlərinin I forumu keçirilmişdir. Forumda Azərbaycan diasporunun problemləri barədə səmərəli fikir mübadiləsi aparılmış, icma və birliklərin fəaliyyətinin əlaqələndirilməsi, Avropa azərbaycanlılarının vahid bir təşkilatda birləşdirilməsi ideyası gündəliyə gətirilmişdir.

Bu ideyanın reallaşdırılmasının zəruriliyini nəzərə alaraq, 2004-cü ilin aprelində Berlin şəhərində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin (AAK) təsis konfransı keçirilmişdir. AAK-ın təsis edilməsindən başlıca məqsəd Avropada fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporunun vahid təşkilatda birləşdirilməsinə nail olmaqdır.

2004-cü ilin mayında qardaş Türkiyə Respublikasının İsgəndərün şəhərində Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyası təsis olunmuşdur. Türkiyədə fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı Azərbaycan dərnəklərini, müxtəlif qurumları və onların timsalında burada yaşayan bütün həmvətənlərimizi öz ətrafında sıx birləşdirmək yeni Federasiyanın əsas məqsədlərindəndir.

2005-ci ildə Kanadanın Toronto şəhərində Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası təsis edilmişdir. Hazırda dünyanın digər qitələrində də Azərbaycan icma və birliklərinin fəaliyyətlərinin mərkəzləşdirilməsi istiqamətində addımlar atılmaqdadır.

Xaricdəki soydaşlarımızın hüquq və azadlıqlarının qorunmasının təmin edilməsi məqsədi ilə dünyanın müxtəlif ölkələrində hüquqi maarifləndirmə işlərinin aparılmasına diqqət yetirilməkdədir. Bu məqsədlə Rusiya Federasiyası, Ukrayna, Moldova və başqa ölkələrin ərazilərində fəaliyyət göstərən hüquqi yardım mərkəzlərinin fəaliyyətinin daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətində müvafiq tədbirlər həyata keçirilmiş, bu tipli yeni qurumların yaradılması işi davam etdirilmişdir.

2005-ci ildə Rusiya Federasiyasında “Əcnəbi vətəndaşların hüquqi vəziyyəti haqqında” Qanunun qəbul edilməsi ilə əlaqədar soydaşlarımız arasında hüquqi maarifləndirmə işinin aparılması üçün bir sıra təşkilati işlər görülmüş, ayrı-ayrı vilayətlərdə müvafiq hökumət strukturları ilə birgə tədbirlər həyata keçirilmişdir.

Bundan başqa, Qazaxıstanda və Qırğızıstanda yaşayan soydaşlarımızın müraciətlərinə əsasən, onların şəxsiyyət vəsiqələri ilə təmin edilməsi və başqa şəxsi problemlərinin həllinə nail olunmuşdur.

2005-ci ildə Gürcüstanda yaşayan azərbaycanlıların problemləri ilə bağlı aparılmış araşdırmalar nəticəsində bu ölkədəki soydaşlarımızın üzləşdiyi çətinlikləri və onların həllinə yönəlmiş təklifləri özündə əks etdirən xüsusi arayış hazırlanmışdır. Həmin arayış əsasında hökumətlərarası proqramın layihəsi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinə təqdim olunmuşdur.

Təşkilatlanmış Azərbaycan cəmiyyətlərinin fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakının təmin olunması diaspor quruculuğu işinin ən mühüm məsələlərindəndir.

Möhtərəm Prezidentimizin öz nitqində vurğuladığı kimi, müxtəlif ölkələrin ictimai-siyasi həyatında daha da fəal iştirakı, seçkili orqanlarında təmsil olunması və dövlət orqanlarında müəyyən vəzifələrə irəli çəkilməsi üçün səylər göstərilməsi bizim qarşımızda duran əsas vəzifələrdən biridir. Bu, son nəticədə Azərbaycan diasporunun nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə kömək edəcəkdir.

Soydaşlarımızın Türkiyə, Estoniya, Gürcüstan və Moldova parlamentlərində, Rusiya, Ukrayna və Qazaxıstanın yerli özünüidarə orqanlarında təmsil olunmaları xaricdə yaşayan azərbaycanlıların ictimai-siyasi fəallığının yüksəlməsinin göstəricisidir. Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması istiqamətində görülən uğurlu işlər nəticəsində ABŞ, Rusiya, Ukrayna, Belarus, Litva, Qazaxıstan, Özbəkistan və digər ölkələrin dövlət və hökumət strukturlarında həmvətənlərimizin də təmsil edilməsinə şərait yaranmışdır.

Dünyanın bir çox ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan icmaları respublikamızın ictimai-siyasi həyatında baş verən bütün mühüm hadisələri maraqla izləyir, daim diqqət mərkəzində saxlayırlar. 2003-cü ildə Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində xaricdəki Azərbaycan icmalarının cənab İlham Əliyevin namizədliyinin dəstəklənməsi ilə bağlı keçirdiyi həmrəylik aksiyaları, dünya azərbaycanlılarına və Azərbaycan xalqına müraciətlərin qəbul olunması bunun daha bir sübutudur. 2005-ci il parlament seçkilərində də Azərbaycan icmaları müvafiq bəyanatlar imzalayaraq, seçkilərin obyektiv, ədalətli və demokratik qaydada keçirildiyini ifadə etmişlər.

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Ötən dövr ərzində zəngin mədəniyyətimizin, klassik ədəbiyyatımızın, folklorumuzun, musiqimizin təbliğində müstəsna xidmətləri olan soydaşlarımızın xatirəsini əbədləşdirmək məqsədi ilə bir sıra tədbirlər də həyata keçirilmişdir. Bir çox ölkələrdə mədəni irsimizin təbliği məqsədi ilə yaradılmış Azərbaycan evlərinin açılması, ictimai xadimlərin və mədəniyyət xadimlərinin yubileylərinin təşkili, xarici ölkələrdə Vətənimizin bir parçası, rəmzi olaraq Azərbaycan adını daşıyan park və xiyabanların salınması, diaspor təşkilatlarımızın təşəbbüsü ilə dünyanın böyük şəhərlərində mədəniyyət ustalarımızın geniş konsert proqramlarının, foto və rəsm əsərləri sərgilərinin təşkili bu prosesin artıq ənənəyə çevrildiyini göstərir. Yaxın vaxtlarda Nyu-Yorkdakı Amerika Təbiətşünaslıq Muzeyində və dünyanın bir çox muzeylərində Azərbaycana həsr olunmuş ilk ekspozisiyanın açılışı da xalqımızın zəngin tarixi və mədəniyyəti haqqında məlumatların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında mühüm rol oynayacaqdır.

2005-ci ildə Rusiya Federasiyasında Azərbaycan Respublikası İlinin keçirilməsi ilə əlaqədar hazırlanmış xüsusi tədbirlər planına uyğun olaraq, Rusiyadakı Azərbaycan diasporu tərəfindən müxtəlif bölgələrdə azərbaycanlıların adət-ənənələrini, dilini, tarixini təbliğ etmək məqsədi ilə bir sıra mədəni tədbirlər keçirilmişdir.

Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların milli-mənəvi dəyərlərimizə, Ana dilinə və öz tarixi köklərinə bağlılığının möhkəmləndirilməsi diaspor quruculuğu işinin əsas istiqamətlərindən biri olaraq qalmaqdadır. Bu baxımdan, xaricdə yaşayan soydaşlarımızın övladlarına Azərbaycan dilini, mədəniyyətimizi, tariximizi və ənənələrimizi tədris edən bazar günü məktəblərinin fəaliyyətini də qeyd etmək lazımdır. Hazırda müxtəlif ölkələrdə yüzlərlə belə məktəb vardır.

Dünyanın bir sıra mötəbər təhsil ocaqlarında - Moskva Dövlət Beynəlxalq Münasibətlər İnstitutunda, Kiyev Milli Universitetində və başqa universitetlərdə Azərbaycan dilinin tədrisi üçün xüsusi bölmələr açılmışdır.

Soydaşlarımızın sıx yaşadıkları dövlətlərin ərazisində, xüsusən MDB məkanında, o cümlədən Gürcüstanda, Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikasında və başqa regionlarında, eləcə də digər ölkələrdə fəaliyyət göstərən ümumtəhsil və bazar günü məktəblərinin tədris proqramları, metodik ədəbiyyatlar, dərsliklərlə təminatı gücləndirilməkdədir.

Müasir dünyamızda informasiya siyasətinin uğurlu qurulması ümumi inkişafın və dövlətçiliyin daha təkmil şəkildə möhkəmləndirilməsinin əsas amillərindəndir. Məhz buna görə də ötən dövrdə bu sahəyə xüsusi önəm verilmiş, ayrı-ayrı ölkələrdə fəaliyyət göstərən icma və birliklərimiz informasiya-təbliğat işinin gücləndirilməsi sahəsində irəliləyişlərə nail olmuşlar.

Diaspor quruculuğu işinin əhəmiyyətinin ictimaiyyətə aşılınması məqsədi ilə ümummilli lider Heydər Əliyevin və onun siyasi xəttinin davamçısı cənab İlham Əliyevin Azərbaycan diasporunun formalaşdırılması sahəsindəki tarixi xidmətlərini əks etdirən "Azərbaycan diasporuna dövlət qayğısı" kitabının birinci və ikinci hissələri ictimaiyyətə təqdim edilmişdir.

Bu gün xarici ölkələrdə məskunlaşmış yüzlərlə Azərbaycan ziyalısı, görkəmli elm, mədəniyyət xadimi KİV-lər vasitəsilə Azərbaycanın haqq səsinin, müxtəlif sahələrdə qazandıqları uğurların, onun mədəniyyətinin, incəsənətinin, tarixinin, ədəbiyyatının və nəhayət, azərbaycançılıq ideyalarının dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal iştirak edir. Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələr yaradır, yerli televiziyalarda və dövrü nəşrlərdə mütəmadi çıxış edirlər. Diaspor quruculuğu sahəsindəki yeniliklər, xarici ölkələrdəki Azərbaycan icmalarının gördüyü işlər barədə Azərbaycanın çoxsaylı kütləvi informasiya vasitələrində də müntəzəm məlumatlar verilir.

Diaspor təşkilatlarımız mətbu orqanları vasitəsilə Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılmasına, eyni zamanda, soydaşlarımızın tarixi Vətən haqqında obyektiv və intensiv şəkildə

məlumatlandırılmasına, diaspor quruculuğu işinin təbliğinə həmvətənlərimizlə əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsinə öz töhfələrini verirlər.

Təbliğat işinin əsas istiqamətlərindən biri də xalqımızın üzləşdiyi tarixi faciələr, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi, onun əsil səbəbləri, mahiyyəti və ağırlı nəticələri haqqında həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması, xaricdəki Azərbaycan icmalarının və yerli xalqların bu barədə daha ətraflı məlumatlandırılması olmuşdur. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı müxtəlif xalqların dilinə tərcümə edilmiş kitablar, broşürlər və fotoşəkillərdən ibarət albomlar icmalar tərəfindən yayılmış, yerli televiziya kanallarında sənədli filmlər, süljetlər nümayiş etdirilmişdir. Azərbaycan icma və birliklərinin fəal iştirakı ilə bir sıra etiraz aksiyaları da təşkil olunmuşdur.

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Təcrübə göstərir ki, milli mənafelemiz, dövlət maraqlarımız, xalqlarımızın tarixin sınaqlarından çıxmış dostluq əlaqələri Azərbaycan və türk diasporlarının sıx əməkdaşlığını, tələyüklü məsələlərin həllində birgə fəaliyyətini zərurətə çevirmişdir. Bu gün qurultayda Türkiyə Böyük Millət Məclisi üzvlərinin böyük bir qrupunun iştirakı əlaqələrimizin yüksək səviyyəsindən, onun hədsiz imkanlarından, Azərbaycan və Türkiyəni bir-birinə bağlayan qardaşlıq tellərinin sarsılmazlığından xəbər verir.

Getdikcə inkişaf etməkdə olan və dəfələrlə sınaqlardan çıxmış bu əməkdaşlıq əlaqələri diasporumuzun imkanlarının daha da genişlənməsinə böyük təkan vermişdir. Belə ki, ötən dövr ərzində Azərbaycan və türk diasporları müxtəlif ölkələrdə birgə mədəni-kütləvi tədbirlərin keçirilməsinə nail olmuşlar. Belə tədbirlər Azərbaycan gerçəkliklərinin təbliğinə, xarici əlaqələrin inkişafına, Azərbaycan və türk icmaları arasında əməkdaşlığın dərinləşməsinə xidmət etmişdir.

Ötən dövrdə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət imkanlarını araşdırmaq və bu sahədə daha uğurlu nəticələr əldə etmək məqsədi ilə Avropada və ABŞ-da fəaliyyət göstərən türk icmalarının rəhbərləri, Türkiyə Respublikasının müvafiq dövlət və hökumət strukturları və müxtəlif ölkələrdəki səfirliklərinin əməkdaşları ilə birgə müzakirələr aparılmışdır. Müzakirələrin nəticəsi olaraq, möhtərəm Prezidentimizin xeyir-duası ilə 2006-cı ildə Türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının I forumunun keçirilməsi nəzərdə tutulur. Forumda türk və Azərbaycan diasporlarının son dövrdəki birgə fəaliyyəti, Azərbaycan Prezidentinin, Türkiyə Prezidenti və Baş nazirinin tövsiyələri əsasında əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı planlarımızı müzakirə edəcəyik.

Ötən müddət ərzində Azərbaycanda işgüzar səfərdə olmuş və gələcəkdə Azərbaycan lobbisinin təşkilində yardım göstərə biləcək bir sıra xarici ölkələrin parlamentlərinin, hökumət qurumlarının və qeyri-hökumət təşkilatlarının nümayəndələri ilə keçirilmiş çoxsaylı görüşlərdə onların Azərbaycan diaspor təşkilatlarının işinə cəlb olunması və əməkdaşlıq barədə razılıq əldə edilmişdir. Bu, xaricdə Azərbaycan lobbisinin yaradılması istiqamətində atılan mühüm addımlardan biridir.

Hazırda Azərbaycan icmaları fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin parlament və hökumət üzvləri ilə intensiv əlaqələr qurmağa çalışır, müxtəlif xalqların diaspor təşkilatları ilə əməkdaşlıq edirlər. Bu gün qurultayın qonaqları arasında Latviya, Estoniya, Litva, Ukrayna, Moldova, Belçika, Avstriya, İsveçrə, Çexiya, Kanada parlamentinin üzvlərindən ibarət geniş nümayəndə heyətləri təmsil olunur. Həmin ölkələrin ictimai, siyasi və dövlət xadimlərinin iştirakı qurultayımızın nüfuzunu daha da artırır.

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Azərbaycan diasporu indi özünün inkişaf və təkamül dövrünü yaşayır. Diasporumuzun güclənməsində, Azərbaycanın təbliğində, ölkəmiz barədə həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında xaricdə təhsil alan gənclərin də mühüm rolu vardır. Azərbaycanın Avropaya inteqrasiya yolunu seçməsi xarici ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlı gənclərin sayının ildən-ilə artmasına imkan yaratmışdır. Bu isə gələcəkdə güclü diasporun formalaşması üçün etibarlı bünövrə rolunu oynayır.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev xarici ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların ölkəmizin milli maraqlarının müdafiəsi işinə cəlb edilməsi məsələsini həmişə diqqət mərkəzində saxlamışdır. 2005-ci ildə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Gəncliyi Dövlət Proqramı"nda Bakı şəhərində Dünya azərbaycanlı gənclərinin I konqresinin keçirilməsi ilə bağlı müddəanın öz əksini tapması bu siyasətin təzahürü kimi qiymətləndirilməlidir.

Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyev xarici ölkələrdə təhsil alan azərbaycanlı gənclərin problemlərinin həllini həmişə diqqət mərkəzində saxlayır, onların aradan qaldırılması məqsədi ilə Azərbaycanın müvafiq dövlət və hökumət orqanlarına göstərişlərini, tövsiyələrini verir. Xarici ölkələrdə təhsil alan və yaşayan azərbaycanlı gənclər də dövlətin yaxın dəstəyi və yardımı sayəsində o ölkələrdə müxtəlif dərəcələr və ictimai birliklər yaradırlar.

Möhtərəm cənab Prezident!

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Azərbaycanda həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarında xaricdə yaşayan soydaşlarımızın da fəal iştirakı ölkəmizin iqtisadi qüdrətinin artırılması prosesinin daha böyük vüsət almasına imkan yaratmışdır. Xaricdəki Azərbaycan icmalarının ölkəmizin iqtisadi inkişaf prosesinə cəlb edilməsi ötən dövrün ən mühüm vəzifələrindən biri olmuşdur. Belə ki, diaspor təşkilatlarının təşəbbüsü və fəal iştirakı ilə Azərbaycanın iqtisadi inkişaf perspektivlərinə həsr olunmuş seminar-konfranslar və iqtisadi forumlar keçirilmişdir. 2004-cü ilin aprel ayında I Azərbaycan-Rusiya iqtisadi forumu, 2006-cı il fevralın 22-də II Azərbaycan-Rusiya iqtisadi forumu təşkil olunmuşdur.

Bundan başqa, Azərbaycanın müxtəlif regionlarından olan və hal-hazırda Rusiyada məskunlaşmış azərbaycanlı iş adamlarının doğulub boya-başa çatdıqları bölgələrin sosial-iqtisadi inkişafına, abadlıq işlərinə sərmayə qoymağa cəlb olunması sahəsində görülən işlər də öz bəhrəsini verməkdədir. Hazırda diaspor təşkilatları nümayəndələrinin köməyi ilə iqtisadi lobbiçilik, Azərbaycanın dostlarının əhatəsinin genişləndirilməsi sahəsində müvafiq tədbirlər həyata keçirilir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev diasporumuzun formalaşdırılması sahəsində nailiyyətləri yeni inkişaf mərhələsinə qaldıraraq, daim diqqət mərkəzində saxlayır. İş rejiminin gərginliyinə baxmayaraq, möhtərəm Prezidentimizin Azərbaycan diasporu ilə bilavasitə bağlılığı olan xarici təşkilat nümayəndələrini mütəmadi qəbul etməsi, xarici səfərlərdə Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşləri ənənəyə çevrilmiş və diaspor quruculuğu işinə böyük təkan verməkdədir.

Möhtərəm cənab Prezident, icazə verin, Azərbaycan xalqının mənəvi birliyinin möhkəmləndirilməsi istiqamətində dəyərli tövsiyələrinizə görə bütün diaspor təşkilatları adından Sizə bir daha dərin təşəkkürümüzü bildirək. Eyni zamanda, əmin edək ki, Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişafı, xalqımızın zəngin mənəvi irsinin, tarixinin təbliği və Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması sahəsində söylərimizi daha da artıracığıq.

Diqqətinizə görə çox sağ olun!

AzərTAc
16 mart, 2006

**Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı, Ədalət və
İnkişaf Partiyası sədrinin müavini Şaban Dişlinin
ÇIXIŞI**

- Hörmətli Prezident!

Dəyərli qurultay iştirakçıları!

Biz Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında iqtidar və müxalifət partiyalarından olan 40 millət vəkili ilə birlikdə iştirak edirik. Onların da adından sizləri hörmət və ehtiramla salamlayıram.

Hörmətli Prezident, dəvətinizə görə Sizə minnətdarlığımı bildirirəm və icazənizlə, hörmətli Baş nazirimiz Rəcəb Tayyib Ərdoğanın qurultay iştirakçılarına ünvanlanmış məktubunu çatdırmaq istəyirəm.

“Hörmətli Prezident!

Hörmətli nazirlər!

Dəyərli iştirakçılar!

Dünya azərbaycanlılarının ikinci qurultayının keçirilməsində əməyi olan bütün rəsmi və qeyri-rəsmi şəxsləri səmimi qəlbdən təbrik edirəm. Gərgin iş cədvəlim imkan vermədiyinə görə, qurultayda iştirak edə bilməsəm də, mənən siz qardaşlarımın yanında olduğumu və uğurlu işlərinizlə türk dünyasının möhkəmlənməsinə töhfə vermənizi ürəkdən arzuladığımı bilməyinizi istəyirəm. Mərhum Prezident Heydər Əliyevin müdrik kəlamında, dediyi kimi, Türkiyə ilə Azərbaycan eyni millətin iki dövlətidir. Türkiyə Azərbaycanın müstəqilliyindən bu yana ən çətin vaxtlarda qardaş xalqın yanında olmuş, əlindən gələn yardımı və dəstəyi əsirgəməmişdir. Bu mövqeyimizin qarşıdakı dövrdə də qəti surətdə davam edəcəyini bu mötəbər iştirakçıların qarşısında bir daha vurğulamaq istəyirəm.

Azərbaycanla əlaqələr bölgədəki nüfuzu və geostrateji mövqeyinə görə çoxtərəfli xarici siyasət yeritməli olan Türkiyənin xarici siyasətində hər zaman ən yüksək və xüsusi yerə malikdir. Qardaş Azərbaycandakı hadisələr Türkiyədə çox böyük maraqla və yaxından izlənilir. Türkiyə ilə Azərbaycan arasındakı münasibətlər bütün sahələrdə inkişaf edir. Azərbaycanın demokratikləşmə və iqtisadi inkişaf yolunda atdığı addımların dünyada təqdirə layiq qarşılınması Türkiyədə də qürur doğurur.

Türkiyə Cənubi Qafqazda sülh və sabitliyin bərqərar olunması ilə yaxından maraqlanır. Mövcud münaqişələri bölgədəki sülh, sabitlik və əməkdaşlığın qarşısındakı ən böyük maneə kimi görürük. Bu çərçivədə Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin ən yaxın vaxtlarda sülh yolu ilə öz həllini tapması prioritet vəzifədir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin davam etməsi bölgənin gələcəyi üzərindəki qara buludların dağıdılmasına imkan vermir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə həlli məqsədi ilə aparılan müzakirələrə son zamanlar verilən təkənin qorunması və beynəlxalq ictimaiyyətin işğalçı Ermənistanı həll yoluna daha təsirli şəkildə inandırması böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Qardaş Azərbaycan xalqı müstəqilliyin qazanılmasından sonrakı dövrdə çətin sınaqlardan keçmişdir. Bölgədə yaşayan xalqların erməni liderlərinin iddialı və təcavüzkar siyasəti üzündən qarşılaşdıqları problemlərin bundan sonra da davam etməsi qəbuledilməzdir. Dağlıq Qarabağ münaqişəsi sülh yolu ilə, beynəlxalq hüquq prinsiplərinə və Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə hörmətə əsaslanaraq dərhal həll edilməlidir. Azərbaycanlı qardaşlarımızla yaxın əməkdaşlıq şəraitində, qarşılıqlı hörmət, əmin-amanlıq və sülh şəraitində əbədi gələcəyə addımlamaq əzmi və qətiyyətimiz heç vaxt sarsılmayacaqdır.

Bu hiss və fikirlərlə Dünya azərbaycanlılarının ikinci qurultayının türk dünyasının inteqrasiyası prosesinə töhfə verməsini arzulayıram, bütün iştirakçıları sevgi və hörmətlə salamlayıram.

Yaşasın Türkiyə və Azərbaycan qardaşlığı!

**Rəcəb Tayyib Ərdoğan,
Türkiyə Respublikasının Baş naziri**

**Qırğızistanın Dövlət Katibi Dastan Sariqulovun
çıxışı**

- Hörmətli Prezident!
Əziz dostlar!

Ulu Azərbaycan elini, Dünya azərbaycanlılarının ikinci qurultayının hörmətli iştirakçılarını qırğız eli adından səmimi qəlbdən və hərarətlə salamlayıram. Bu qurultay təkcə Azərbaycan elinin tarixinə yox, bütün türk dünyasının tarixinə qızıl hərflərlə həkk olunacaqdır. Atalarının mirasını göz bəbəyi kimi qoruyan, 40-dan çox ölkədən gəlmiş Azərbaycan övladlarını bir məqsəd ətrafında toplayan hörmətli Prezident İlham Heydər oğlu Əliyevə ən dərin hörmət və ehtiramlarımı çatdırıram.

1995-ci ildə türk dünyasının böyük oğlu və ağsaqqalı Heydər Əlirza oğlu Əliyev “Manas” dastanının minilliyi ilə bağlı tədbirlərdə iştirak etmək üçün Qırğızıstana gəlmişdi. Onun oradakı çıxışı bütün qırğız xalqının qəlbində əbədi iz buraxmışdır. Bizim dilimiz, dinimiz, tariximiz, qanımız, canımız birdir. Hər bir gənc türk övladının damarlarında şanlı ulu babalarımız Manasın, Atillanın, Qorqudun, Nizaminin, Koroğlunun, Əmir Teymurun, Babur Şahın qanı axır. Dərin ağıl və zəka, böyük həyat təcrübəsi və müdriklik, igidlik və mərdlik bizə onlardan miras qalmışdır. Türk dünyasının ulu ruhu Altayda bərqərarlıdır. Biz şumer, hun, saka, oğuz, karluq və cığatay dövlətlərində böyük mədəniyyətlər qurmuş bir millətik.

Qırğız torpağının nümayəndələrinin də iştirak etdiyi bu tədbir, heç şübhəsiz, Azərbaycanın gələcək inkişafında mühüm rol oynayacaqdır. Ürəkdən inanıram ki, bu qurultay Azərbaycan xalqının, məmləkətinin firavan gələcəyinə geniş yol açacaqdır. Bu tarixi qurultayı təşkil edən hörmətli Prezident İlham Heydər oğlu Əliyevə uzun ömür və cansağlığı arzulayıram.

Türk dünyasının qızıl körpüsü olan ulu Azərbaycan eli qoy daha da çiçəklənsin və inkişaf etsin.
Yaşasın ulu Azərbaycan eli!

AzərTAc
16 mart, 2006

Almaniyanın keçmiş Dövlət Katibi Otto Hauzerin

ÇIXIŞI

- Cənab Prezident!

Hörmətli qurultay iştirakçıları!

Mən qurultay iştirakçılarına Almaniya hökumətinin salamlarını çatdırmaq istərdim. Mən buraya tərcüməçi kimi Berlində doktoranturada oxuyan bir gənci gətirmişəm. Bu qonaqpərvərlikdir və biz bununla Almaniya ilə Azərbaycan arasındakı münasibətləri daha da genişləndirə bilərik. Almaniya minlərlə azərbaycanlı yaşayır və biz onlarla birgə yaşamaqdan qürur duyuruq və onları öz qonağımız kimi saxlayırıq.

Mən sizə həmçinin Baden-Vürtemberg federal əyalətinin rəhbərinin salamlarını çatdırmaq istərdim. Baden-Vürtemberg əyalətinin paytaxtı Ştutqart şəhəridir. Kim Ştutqart şəhərini tanımırsa, bilsin ki, söhbət “Mercedes” avtomobillərinin istehsal olunduğu şəhərdən gedir.

Bizim əlaqələrimizin tarixi kökləri qədimlərə gedib çıxır. XIX əsrin əvvəllərində Baden-Vürtemberg əyalətindən yüzlərlə alman köçüb Azərbaycana gəlmişdir. Bu tarixi əlaqələr əsasında biz sizə təkcə “Mercedes” avtomobillərini verməklə kifayətlənmək istəmirik, başqa sahələrdə, xüsusilə mədəniyyət sahəsində birgə əməkdaşlıq etmək istəyirik. Bunun üçün mən Baden-Vürtemberg əyalətinin rəhbərinin məktubunu cənab Prezidentə şəxsən təqdim etmək istərdim. Mən burada olmağımdan xüsusi şərəf duyuram, dəvətə görə təşəkkür edirəm. Bakıda olduğum müddətdə özümü çox məmnun hiss etdim. Sizə təşəkkür edirəm.

X X X

Sonra qurultayın Mandat Komissiyasının sədri, Milli Məclis sədrinin birinci müavini Ziyafət Əsgərovun hesabatı dinlənildi.

Almaniyadakı Maynts-Azərbaycan Cəmiyyətinin sədri Başar Kömür, Fransadakı “Azərbaycan Evi” Assosiasiyasının sədri Səid İsmayılov, Ukrayna Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Oqtay Əfəndiyev, Türkiyə Böyük Millət Məclisinin deputatı Yücel Artantaş, Ümumrusiya Azərbaycan Konqresinin prezidenti Məmmədbağır Əliyev, avstriyalı professor, türk tarixinin tədqiqatçısı Erix Fayql, Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin prezidenti Bahəddin Qaya, Amerikadakı Azərbaycan Cəmiyyətinin prezidenti Tomris Azəri, Dünya Azərbaycanlıları Konqresinin sədri Cavad Dərəxti, Litva Prezidentinin müşaviri Halina Kobeskaite, Estoniya parlamentinin deputatı Eldar Əfəndiyev, Latviyanın cəmiyyətin inteqrasiyası məsələlərində xüsusi tapşırıqlar üzrə naziri Aynars Latkovskis, ABŞ-dakı Azərbaycan Yəhudiləri Cəmiyyətinin sədri Yakov Abramov, İsveçdəki “Qarabağ” Dərnəyinin sədri Abdulla Əmir Haşimi, Belarus Azərbaycan İcmaları Konqresinin sədri Natiq Bağırov çıxış etdilər.

Qurultayın Redaksiya Komissiyasının sədri, Prezidentin İcra Aparatının İctimai-siyasi məsələlər şöbəsinin müdiri Əli Həsənov Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının qətnaməsini oxudu.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı nümayəndələrinin Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə müraciəti, Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı nümayəndələrinin bütün dünya azərbaycanlılarına müraciəti, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar dünya ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilatlara, xarici ölkələrin parlamentlərinə, dövlət və hökumət başçılarına müraciəti, BMT-nin Təhsil, Elm və Mədəniyyət Məsələləri Təşkilatına (YUNESKO) müraciəti, Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarına müraciəti qəbul olundu.

Sonra təşkilati məsələlərə baxıldı. Prezidentin İcra Aparatının Regional idarəetmə və yerli özünüidarəetmə orqanları ilə iş şöbəsinin müdiri Zeynal Nağdəliyev Təşkilat Komitəsinin təkliflərini nümayəndələrin diqqətinə çatdırdı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev yekdilliklə Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurasının sədri seçildi.

AMEA-nın prezidenti Mahmud Kərimov Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası İdarə heyətinin sədri seçildi. Əlaqələndirmə Şurasının say tərkibi müəyyən edildi.

Bununla da qurultay öz işini başa çatdırdı.

AzərTAc
16 mart, 2006

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Qətnaməsi

Qurultay məmnunluqla bildirir ki, son illər Azərbaycan Respublikası iqtisadi inkişaf yolu ilə inamla irəliləmiş, ümumi daxili məhsulun və sənaye istehsalının artım tempinə görə dünyanın lider dövlətinə çevrilmişdir. Həyata keçirilən iqtisadi islahatlar və global əhəmiyyətli transregional layihələr ölkəyə investisiya axınını sürətləndirmiş, adambaşına düşən xarici sərmayələrin həcminə görə Azərbaycanı MDB və Şərqi Avropa məkanında ön mövqelərə çıxarmışdır. Qısa vaxt ərzində respublikanın əksər şəhər və rayonlarının, xüsusən Bakı şəhərinin siması kökündən dəyişmiş, əhalinin rifahının yaxşılaşdırılması istiqamətində təsirli tədbirlər görülmüşdür.

Ölkənin hərbi güdrəti ildən-ilə artmış, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münafişəsinin həlli istiqamətində görülən tədbirlər davam etdirilmişdir.

Aparılan hüquqi və siyasi islahatlar Azərbaycanın demokratik dövlət, vətəndaş cəmiyyəti quruculuğu yolu ilə inamla addımladığını təsdiqləmiş, onun beynəlxalq nüfuzunu yüksəltmişdir. 2003-cü ilin prezident və 2005-ci ilin parlament seçkiləri Azərbaycan dövlətinin və onun vətəndaşlarının demokratik ənənələrə sadiqliyini bir daha sübut etmişdir.

BMT, ATƏT, Avropa Şurası, İslam Konfransı Təşkilatı, Müstəqil Dövlətlər Birliyi kimi nüfuzlu təşkilatların bərabərhüquqlu üzvü olan Azərbaycan Respublikası beynəlxalq münasibətlər sistemində özünə layiqli yer tutmuş, dünya birliyinə daha sıx inteqrasiya olunmuşdur.

Qazanılan uğurlar ölkədə milli birliyin təmin olunmasına öz töhfəsini vermiş, dünyanın müxtəlif guşələrində yaşayan azərbaycanlıların daxili inamını və qürur hissini gücləndirmiş, tarixi Vətənin maraqları naminə daha sıx birləşərək fəaliyyət göstərmələri üçün zəmin yaratmışdır.

Qurultay nümayəndələri dünya azərbaycanlılarının vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi ideyasının ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən irəli sürüldüyünü bir daha dərin minnətdarlıq hissi ilə qeyd edirlər. Məhz Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə Naxçıvan MR Ali Məclisi 1991-ci ilin sonunda 31 dekabrı dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və birlik günü elan etmiş, onun bütün ölkə miqyasında dövlət bayramı kimi qeyd olunması üçün Azərbaycan Respublikasının Ali Soveti qarşısında vəsətət qaldırmışdı. 1993-cü ildə yenidən ali siyasi hakimiyyətə qayıdan Heydər Əliyev xaricdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, məskunlaşdıqları ölkələrin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirak etməsi, tarixi Vətənlə əlaqələrinin genişləndirilməsi məsələlərini daim diqqət mərkəzində saxlamış, onların problemlərinin həllini və hüquqlarının müdafiəsini təmin etmək üçün dövlətin imkanlarını səfərbər etmişdir.

Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə 2001-ci ilin noyabrında Bakıda keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı xaricdəki soydaşlarımızın ümumi məqsəd, vahid azərbaycançılıq ideyası ətrafında birləşməsi yolunda mühüm əhəmiyyət kəsb etmiş, diaspor hərəkətinin tarixində keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanğıcını qoymuşdur. Qurultay nümayəndələrinin çoxsaylı təkliflərini nəzərə alan ümummilli liderimiz diasporla iş sahəsində dövlət siyasətinin həyata keçirilməsini, dövlət orqanlarının və qeyri-hökumət təşkilatlarının bu sahə ilə bağlı fəaliyyətinin əlaqələndirilməsini təmin etmək üçün 2002-ci il iyulun 5-də Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaradılması haqqında fərman imzalamışdır. Həmin ilin dekabrında qəbul edilmiş "Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasəti haqqında" qanun isə bu sahədə həyata keçirilən dövlət siyasətinin prioritet istiqamətlərini və hüquqi prinsiplərini müəyyən etmişdir. Bilavasitə diaspor problemləri ilə məşğul olan dövlət orqanının təsis edilməsi və müvafiq qanunun qəbulu dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması prosesini daha da sürətləndirmiş, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması üçün yeni imkanlar yaratmışdır.

Təqdirəlayiq haldır ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyev ümummilli liderimiz tərəfindən müəyyənləşdirilmiş siyasi xəttə sadiq qalaraq dünya azərbaycanlıları ilə əlaqələrin möhkəmləndirilməsi, güclü Azərbaycan diasporunun və lobbisinin yaradılması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirir, bu prosesin təkmilləşdirilməsi istiqamətində zəruri tədbirlərin görülməsini təmin edir. Prezident İlham Əliyevin xarici səfərləri zamanı diasporumuzun nümayəndələri ilə keçirdiyi çoxsaylı görüşlərdə, azərbaycanlı icmalarının təşkil etdiyi forum və konfranslara təbrik məktublarında, dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi günü münasibətilə müraciətlərində öz əksini tapan fikirlər azərbaycançılıq ideyalarının davam etdirildiyini və uğurla həyata keçirildiyini təsdiq edir.

Son illər Azərbaycan dövlətinin diaspor quruculuğu sahəsində apardığı ardıcıl və məqsədyönlü işin nəticəsində Amerika, Avropa, Asiya və Şimali Afrikanın ayrı-ayrı ölkələrində 80-dən çox yeni azərbaycanlı icması yaradılmış, bununla da xaricdəki soydaşlarımızı birləşdirən qurumların sayı 300-ü ötmüşdür. Hazırda bir ölkə daxilində fəaliyyət göstərən ayrı-ayrı icma və qurumların tədricən vahid mərkəzdə birləşməsi prosesi başlanmışdır. Ukrayna (1997-ci il) və Rusiyanın (2000-ci il) ardınca 2004-cü ilin mayında 18 icma və təşkilatı

birləşdirən Türkiyə Azərbaycan Dərnəkləri Federasiyasının təsis konfransı keçirilmiş, 2005-ci ilin aprelində Kanadada Azərbaycan Təşkilatları Federasiyası yaradılmışdır. 2004-cü ilin aprelində Avropa Azərbaycanlıları Konqresinin təsis edilməsi isə soydaşlarımızın artıq qitə miqyasında təşkilatlanmağa başladıklarını nümayiş etdirmişdir. Görülmüş tədbirləri qənaətbəxş sayan qurultay bu istiqamətdə aparılan işlərin digər ölkə və qitələr üzrə də davam etdirilməsini, proses qitələr üzrə başa çatdıqdan sonra isə dünya azərbaycanlılarının vahid təşkilatının yaradılması üçün müvafiq addımların atılmasını tövsiyə edir.

Qurultay təşkilatlanmış azərbaycanlı cəmiyyətlərinin fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin ictimai-siyasi və mədəni həyatında fəal iştirak etmələrini diaspor quruculuğu işinin ən mühüm istiqamətlərindən biri hesab edir. Bir sıra ölkələrin qanunvericilik, icra hakimiyyəti və yerli özünüidarə orqanlarında soydaşlarımızın təmsil olunması, onların yığcam yaşadıkları ərazilərdə "Bazar günü" məktəblərinin açılması, müxtəlif icma və birliklərin nəzdində 27 qəzet, 10 jurnal, 3 radio və 1 televiziyanın fəaliyyət göstərməsi, Azərbaycan evlərinin, hüquq müdafiə mərkəzlərinin yaradılması, tanınmış elm, ədəbiyyat, mədəniyyət və dövlət xadimlərinin yubileylərinin keçirilməsi, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması məqsədilə müxtəlif tədbirlərin (yürüş, piket, nümayiş, imzatoqlama kampaniyası, elmi konfrans, dəyirmi masa və s.) təşkil edilməsi həmvətənlərimizin ictimai-siyasi fəallığının artmasının göstəricisi kimi dəyərləndirilə bilər. Bu istiqamətdə görülmüş işləri yüksək qiymətləndirən qurultay soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin ictimai-siyasi və mədəni həyatına daha sıx inteqrasiya olunmalarını alqışlayır və bu işə mütəmadi dəstək verilməsini zəruri sayır.

Son illər dünyadakı türk diaspor təşkilatları ilə əməkdaşlığın dərinləşdirilməsi istiqamətində müəyyən addımlar atılmış, bir sıra məsələlərdə Azərbaycan və türk diasporlarının eyni mövqedən çıxış etməsi, birgə aksiyalar keçirməsi təmin edilmişdir. Azərbaycana dost münasibətdə olan digər millətlərin nümayəndələri, dövlət, elm və mədəniyyət xadimləri, qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçiləri ilə əlaqələr davam etdirilmiş, Vətənimiz haqqında həqiqətlərin dünyaya çatdırılması, Azərbaycan Respublikasının maraqlarının ayrı-ayrı ölkələrdə və beynəlxalq təşkilatlarda müdafiə edilməsi üçün onların potensialından istifadə olunmuşdur. Qurultay bu sahədə aparılan işlərin davam etdirilməsini, birgə fəaliyyət strategiyasının hazırlanması üçün türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının birgə forumunun keçirilməsini, Azərbaycan lobbisinin təşkilinə yardım edə biləcək şəxslərlə məqsədyönlü iş aparılmasını tövsiyə edir.

Son illər xaricdə yaşayan soydaşlarımız, o cümlədən iş adamları Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi inkişafına öz töhfələrini verməyə çalışır, iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrinə investisiyalar qoyur, doğulduqları bölgələrdə infrastrukturun yeniləşməsinə, abadlıq və quruculuq işlərinə müəyyən kömək göstərirlər. Qurultay sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarının həyata keçirilməsinə xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamlarını geniş cəlb etmək məqsədilə onlar üçün hərtərəfli şərait yaradılmasını məqsədəuyğun hesab edir, yaxın gələcəkdə onların forumunun keçirilməsini tövsiyə edir.

Qeyd edilənləri nəzərə alaraq Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı

Qərara alır:

1. I qurultaydan ötən dövr ərzində xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması, onların ictimai-siyasi fəallığının artırılması və yaşadıkları cəmiyyətlərə inteqrasiyası, diaspor təşkilatları arasında əməkdaşlıq münasibətlərinin dərinləşdirilməsi sahəsində aparılmış işlər qənaətbəxş hesab edilsin.

2. Xarici ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların təşkilatlanması prosesini keyfiyyətcə təkmilləşdirmək, diaspor təşkilatlarının fəaliyyətini daha səmərəli şəkildə əlaqələndirmək, Azərbaycanla bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması işinin müasir tələblər səviyyəsində qurulmasını təmin etmək, soydaşlarımız arasında ideya birliyinin möhkəmləndirilməsinə və onların tarixi Vətənlə əlaqələrinin gücləndirilməsinə nail olmaq məqsədilə Azərbaycan diasporunun fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanması məqsədəuyğun hesab edilsin.

3. Azərbaycan Respublikasının aidiyyəti dövlət qurumlarına və diaspor təşkilatlarına tövsiyə edilsin ki, Dünya azərbaycanlılarının III qurultayına qədərki dövrdə aşağıdakı məsələlərə xüsusi diqqət yetirsinlər:

- bir ölkə daxilində ayrı-ayrılıqda fəaliyyət göstərən icma və qurumların vahid mərkəzdə birləşdirilməsi;
- diaspor təşkilatlarının qitələr üzrə birləşdirilməsi prosesinin davam etdirilməsi, Amerika Azərbaycanlıları Konqresinin və Asiya Azərbaycanlıları Konqresinin təsis edilməsi;
- qitələr üzrə diaspor təşkilatlarının birləşdirilməsi prosesi başa çatdıqdan sonra dünya azərbaycanlılarının vahid təşkilatının yaradılması istiqamətində iş aparılması;
- Azərbaycan və türk diasporlarının birgə fəaliyyət strategiyasını müəyyənləşdirmək məqsədilə iki ölkənin diaspor təşkilatlarının forumunun keçirilməsi;
- xarici ölkələrin parlamentlərində, dövlət və yerli özünüidarə orqanlarında azərbaycanlıların daha geniş təmsil olunmaları üçün tədbirlərin görülməsi;
- azərbaycanlı icmalarının fəaliyyət göstərdikləri ölkələrin kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələrinin yaxşılaşdırılması, yeni müstəqil qəzet, jurnal, radio, televiziya və informasiya agentliklərinin yaradılması prosesinin davam etdirilməsi;

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

- soydaşlarımızın öz dilinə, mədəniyyətinə, tarixi köklərinə və milli-mənəvi dəyərlərinə bağlılığını qoruyub saxlamaları üçün "Bazar günü" məktəblərinin, teatrların, kitabxanaların açılması, Azərbaycanın elm, ədəbiyyat və incəsənət xadimlərinin iştirakı ilə xarici ölkələrdə ədəbi-bədii gecələrin, konsertlərin və digər tədbirlərin müntəzəm olaraq təşkil edilməsi;

- xaricdə yaşayan iş adamlarının imkanlarından istifadə etməklə icma üzvləri içərisində elm, təhsil, mədəniyyət, incəsənət, idman və digər sahələrdə istedadı olan uşaq, yeniyetmə və gənclərin aşkar edilməsi, onların öz imkan və bacarıqlarını reallaşdırma bilmələri üçün şəraitin yaradılması məqsədilə xüsusi proqramların hazırlanıb həyata keçirilməsi, müvafiq fondların yaradılması;

- dünyanın ayrı-ayrı bölgələrində yaşayan azərbaycanlı uşaq və gənclərin ana dilini dərinlən öyrənmələri, öz Vətənlərinin təbiəti, tarixi, mədəniyyəti, Azərbaycan xalqının adət-ənənələri və məişəti ilə yaxından tanış olmaları üçün kompleks tədbirlərin görülməsi, onların Azərbaycana səfərlərinin təşkil olunması, yay istirahət düşərgələrində dincəlmələri üçün şəraitin yaradılması;

- bir sıra ölkələrdə yaşayan azərbaycanlıların, habelə əmək miqrasiyası ilə bağlı müvəqqəti olaraq həmin ölkələrə getmiş Azərbaycan vətəndaşlarının hüquqlarının qorunması, zəruri hallarda onlara hüquqi yardımın göstərilməsi məqsədilə hüquq müdafiə mərkəzlərinin yaradılması;

- ölkəmizlə bağlı həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında fəal iştirak edən və Azərbaycan lobbisinin təşkilinə yardım göstərə biləcək insanlarla, soydaşlarımızın yaşadıkları ölkələrin və digər dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçiləri ilə sıx əlaqələrin qurulması, onlarla ardıcıl və məqsədyönlü iş aparılması;

- xaricdə yaşayan azərbaycanlı iş adamlarının respublikanın sosial-iqtisadi inkişaf proqramlarına geniş cəlb olunması.

4. Redaksiya komissiyasına tapşırılsın ki, qurultayda səslənmiş fikir və təklifləri ümumiləşdirərək Azərbaycan Respublikasının müvafiq dövlət orqanlarına və diaspor təşkilatlarına təqdim etsin.

5. Xarici Ölkələrdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsindən xahiş edilsin ki, qurultayın materiallarının ayrıca kitab halında nəşr olunmasını və bütün qurultay nümayəndələrinə göndərilməsini təmin etsin.

6. Dünya azərbaycanlılarının növbəti qurultayları hər beş ildən bir Bakı şəhərində keçirilsin. Dünya Azərbaycanlılarını Əlaqələndirmə Şurası ildə bir dəfədən az olmayaraq öz hesabat yığıncağını keçirsin.

Qurultay qəbul olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi üçün azərbaycanlıların icma və təşkilatlarının bütün səy və bacarıqlarını əsirgəməyəcəklərinə, dünya azərbaycanlılarının birliyi ideyasının həyata keçirilməsi üçün öz qüvvələrini birləşdirəcəklərinə, Azərbaycan dövlətinin milli maraqlarını ləyaqətlə müdafiə edəcəklərinə əminliyini ifadə edir.

Qətnamə Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuşdur.

Bakı şəhəri, 16 mart 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının bütün Dünya Azərbaycanlılarına müraciəti

Əziz həmvətənlər!

Hörmətli soydaşlarımız!

Xalqımız bütün tarixi boyu milli birlik və həmrəylik arzuları ilə yaşamışdır. Lakin dünya azərbaycanlılarının təşkilatlanması, onların həmrəyliyinə güclənməsi müstəqil Azərbaycan Respublikası və ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Heydər Əliyev dünyada yaşayan azərbaycanlıların milli birlik və həmrəylik hisslərinin güclənməsi, onların ümummilli ideyalar, Azərbaycan dövlətçiliyi ətrafında sıx birləşməsi üçün daim geniş fəaliyyət göstərmiş, özünün bütün bilik və bacarığını sərf etmişdir.

O, hələ Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri olarkən, 1991-ci il dekabrın 16-da ilk dəfə rəsmi olaraq 31 dekabrı dünya azərbaycanlılarının həmrəylik və milli birlik günü elan etmiş, sonrakı illərdə isə Azərbaycan xalqının, bütün dünya azərbaycanlılarının milli bayramına çevrilməsi üçün xüsusi səy göstərmişdir.

Bir toplum kimi dünya azərbaycanlıları qarşısında duran vəzifələr Heydər Əliyev tərəfindən aydın və dəqiq müəyyənləşdirilmişdir. Müxtəlif ölkələrdə yaşayan azərbaycanlılar, ilk növbədə, öz milli kimliklərini dərk və hifz etməli, Azərbaycanın dilini, mədəniyyətini, mütərəqqi adət-ənənələrini, tarixini yaşatmalı və inkişaf etdirməlidirlər. Bu, bütün dünyada yaşayan soydaşlarımızın mədəni-mənəvi birliyinin mühüm şərtidir.

Digər mühüm istiqamət dünya azərbaycanlılarının Azərbaycan Respublikası ilə əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi, bu əlaqələrin hüquqi, siyasi, ictimai və mədəni əsaslarının gücləndirilməsidir. Hər bir azərbaycanlı dünyanın hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, Azərbaycan dövlətinin, cəmiyyətinin problemləri ilə yaşamaq, onların həlli üçün mənəvi məsuliyyət hiss etməlidir. Eyni zamanda, Azərbaycan hökuməti də Vətənimizin getdikcə artan maddi və mənəvi gücündən, siyasi nüfuzundan bütün dünya azərbaycanlılarının bəhrələnməsinə şərait yaratmalı, onların hüquqlarının qorunması üçün istifadə etməlidir.

Azərbaycan diasporunun təşkilatlanması, Vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsi üçün Heydər Əliyev sözün tam mənasında coşqun fəaliyyət göstərmişdir. Azərbaycanlıların həmrəyliyi ideyası ictimai təşəbbüslərdən və arzulardan əməli iş səviyyəsinə qaldırılmış, dövlət siyasətinin ən mühüm istiqamətlərindən birinə çevrilmişdir. 2001-ci ilin noyabrında Dünya azərbaycanlılarının I qurultayının yüksək səviyyədə keçirilməsi və Azərbaycan rəhbərliyinin sonrakı məqsədyönlü siyasəti müxtəlif ölkələrdə azərbaycanlı icmalarının mütəşəkkilliyinin və fəallığının artmasına, tarixi Vətənlə əlaqələrinin möhkəmlənməsinə gətirib çıxarmışdır. I qurultaydan ötən dövrdə dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə məzmunca zənginləşdirilməsi, təşkilati-hüquqi əsaslarının təkmilləşdirilməsi üçün çox iş görülmüşdür. Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsi yaradılmış, soydaşlarımızla bağlı dövlət siyasətini tənzimləyən ayrıca qanun qəbul edilmişdir. Azərbaycanlıların təşkilatlanması işi daha da güclənmiş, milli-mənəvi və ümumbəşəri dəyərləri üzvi şəkildə birləşdirən, Azərbaycan xalqına və dövlətinə bağlılıq hissəsinə əsaslanan azərbaycançılıq ideyası bütün dünyada yaşayan həmvətənlərimiz arasında geniş yayılmışdır.

İndi xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla bağlı dövlət siyasətinin həyata keçirilməsində, soydaşlarımızın birlik və həmrəyliyinə möhkəmləndirilməsində yeni mərhələ yaşanmaqdadır. Bu, bir tərəfdən, Azərbaycanın iqtisadi və siyasi cəhətdən güclənməsi, onun regionda lider dövlətə çevrilməsi, beynəlxalq nüfuzunun artması ilə, digər tərəfdən isə, xaricdə yaşayan azərbaycanlılarla işin keyfiyyətinin yüksəlməsi, qarşıya yeni vəzifələrin qoyulması ilə əlaqədardır. Müxtəlif ölkələrdə fəaliyyət göstərən icma və qurumlar tədricən vahid mərkəzlərdə birləşir, soydaşlarımız artıq qitələr üzrə təşkilatlanmağa başlayırlar. Hazırda Azərbaycan dövləti öz qarşısına həmvətənlərimizin hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, yaşadıqları ölkələrdə təsirli qüvvəyə çevrilməsi, dünya azərbaycanlılarının taleyi üçün məsuliyyət daşması kimi vəzifələr qoyur. Buna görə də azərbaycanlı icmalarının yaşadıqları ölkələrin müxtəlif hakimiyyət və ictimai strukturlarında layiqli təmsil olunması və aparıcı dövlətlərdə nüfuzlu Azərbaycan lobbisinin formalaşdırılması Azərbaycan Respublikasının və xaricdə yaşayan soydaşlarımızın qarşısında duran mühüm vəzifələrdəndir.

Azərbaycanın milli-mənəvi dəyərlərinin, mütərəqqi ənənələrinin qorunub saxlanması və təbliğ edilməsi, mədəniyyət, hüquq-müdafiə mərkəzlərinin yaradılması və onların səmərəli fəaliyyət göstərməsi üçün məqsədyönlü, müntəzəm tədbirlər həyata keçirilməlidir.

Azərbaycanlı icmalarının yaşadıqları ölkələrin kütləvi informasiya vasitələri ilə əlaqələri gücləndirilməli, soydaşlarımız üçün müntəzəm surətdə kütləvi-mədəni tədbirlər təşkil olunmalıdır.

Eyni zamanda, soydaşlarımızın Azərbaycanın iqtisadi və ictimai-mədəni həyatında real iştirakı təmin edilməli, məskunlaşdıqları ölkələrlə tarixi Vətən arasında əlaqə və münasibətlərin möhkəmləndirilməsində onların rolu artırılmalıdır.

Azərbaycana dost münasibətdə olan icmalar, ayrı-ayrı dövlət, elm və mədəniyyət adamları, ictimai təşkilatların nümayəndələri ilə əlaqələr yeni səviyyəyə qaldırılmalı, Azərbaycan həqiqətlərinin beynəlxalq

ictimaiyyətə çatdırılması, Azərbaycanın maraqlarının ayrı-ayrı ölkələrdə və beynəlxalq qurumlarda müdafiəsi üçün bu əlaqələrdən bacarıqla istifadə edilməlidir.

Xaricdə yaşayan azərbaycanlılar həmçinin məkrli erməni təbliğatının planlarını və fitnə-fəsadlarını vaxtında ifşa etməli, tariximizi və mədəni irsimizi saxtalaşdırmaq, dünya ictimaiyyətini çaşdırmaq cəhdlərinin qarşısını daha qətiyyətlə almalıdırlar. Onlar bu məsələdə fəal mövqə tutmalı, öz fəaliyyətlərini Azərbaycanın müvafiq təşkilatları ilə əlaqələndirməlidirlər.

Bu gün Azərbaycan diasporu böyük iqtisadi, mədəni, intellektual qüvvəyə malikdir, ölkələrin ictimai-siyasi həyatına onların təsiri getdikcə daha artıq hiss olunur. Məmnunluq hissi ilə qeyd edilməlidir ki, Müstəqil Dövlətlər Birliyi ölkələrində, Avropada, Asiyada, Amerikada çoxsaylı azərbaycanlı icmaları və cəmiyyətləri əvvəlki dövrlərlə müqayisədə xeyli səmərəli fəaliyyət göstərirlər. Lakin xüsusi vurğulanmalıdır ki, onların geniş imkanları, istifadə olunmamış potensialı vardır və bu potensialdan milli maraqlar naminə maksimum yararlanmaq lazımdır.

İndi dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyinə və mütəşəkkilliyinə güclənməsi, onların ümummilliyet ideyaları ətrafında sıx birləşməsi üçün daha əlverişli şərait yaranmışdır. Azərbaycan Respublikası beynəlxalq münasibətlər sistemində layiqli yer tutur, dünya birliyinə qəti şəkildə inteqrasiya olunur, həyatın bütün sahələrini qabaqcıl dünya meyarlarına uyğunlaşdırır. 2003-cü ilin prezident və 2005-ci ilin parlament seçkiləri Azərbaycan cəmiyyətinin demokratik inkişaf yolu ilə inamla irəlilədiyini bir daha sübut etmişdir.

2005-ci ildə Azərbaycan iqtisadiyyatı ən yüksək inkişaf templərinə malik olmuşdur. Ümumi daxili məhsulun həcmi 26 faizdən çox artmış və bu göstəriciyə görə ölkəmiz dünyada birinci yeri tutmuşdur. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin beynəlxalq hüquq normalarına uyğun ədalətli həlli istiqamətində səylər gücləndirilmişdir, bu istiqamətdə yeni imkanlar axtarılır. Dövrümüzün nəhəng enerji layihələri olan Bakı-Tbilisi-Ceyhan əsas ixrac neft və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərinin 2006-cı ildə istismara verilməsi, Qars-Tbilisi-Bakı dəmir yolunun reallaşdırılmaqda olan çəkilişi bütün regionun simasını dəyişəcək və dünya azərbaycanlıları qarşısında yeni imkanlar açacaqdır. Qazanılan uğurlar həm ölkə daxilində, həm də xaricdə yaşayan azərbaycanlılar arasında birlik və həmrəyliyin möhkəmlənməsinə əlverişli şərait yaratmış, onların tarixi Vətənlə bağlılığına yeni stimül vermişdir.

Bütün bu nailiyyətlər göstərir ki, Azərbaycan düz yoldadır, onun daxili və xarici siyasəti davamlı və dayanıqlı inkişaf üçün başlıca şərtədir. Azərbaycanın sürətlə artan potensialı bütün problemlərimizin həllində, o cümlədən dünya azərbaycanlıları ilə bağlı vəzifələrin həyata keçirilməsində güclü amil olacaqdır.

Əziz azərbaycanlılar!

Hörmətli soydaşlar!

Qurultay sizə müraciət edərək qəbul olunmuş qərarların yerinə yetirilməsi üçün bütün imkanlarınızdan istifadə etməyə, dünya azərbaycanlılarının birliyi və həmrəyliyi ideyalarının həyata keçirilməsi üçün öz qüvvələrinizi birləşdirməyə çağırır, hər birinizə cansağlığı, firavanlıq, əmin-amanlıq və Vətənimizin tərəqqisi yolunda uğurlar arzulayır.

Müraciət Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuşdur.

Bakı şəhəri, 16 mart 2006-cı il

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı nümayəndələrinin
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevə müraciəti**

Zati-aliləri!

Dünya azərbaycanlılarının I qurultayında qarşıya qoyulmuş vəzifələrin yerinə yetirilməsinə qiymət vermək, gələcək fəaliyyətimizin yeni istiqamətlərini müəyyənləşdirmək məqsədilə növbəti ali məclisimizin keçirilməsinə yüksək səviyyədə dəstək verdiyinizə görə Sizə dərin minnətdarlığımızı bildiririk.

Görülmüş işləri təhlil etdikdə bir daha əmin oluruq ki, qloballaşan dünyada ümumbəşəri dəyərlərə yiyələnməklə yanaşı, milli varlığımızı qoruyub saxlamaq, mədəniyyətimizi, dilimizi və adət-ənənələrimizi gələcək nəsillərə ötürmək, azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birləşərək güclü diaspor hərəkatı formalaşdırmaq üçün başlıca şərt müstəqil dövlətimizin - Azərbaycan Respublikasının qorunması və daha da gücləndirilməsidir. Bu baxımdan Sizin rəhbərliyiniz altında Vətənimizin qazandığı uğurlar hər birimizin qəlbində böyük iftixar hissi doğurur, xalqımızın işıqlı gələcəyinə ümidlərimizi artırır.

Əsası ümummillə liderimiz Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş daxili və xarici siyasətin uğurla davam etdirilməsi nəticəsində Azərbaycan dinamik inkişaf yoluna çıxaraq Cənubi Qafqazın aparıcı dövlətinə çevrilmişdir. Ölkədə hökm sürən ictimai-siyasi sabitlik və demokratiyanın inkişafı sosial-iqtisadi və hüquqi islahatların dərinləşdirilməsinə əlverişli imkan yaratmışdır.

Neft strategiyasının uğurla həyata keçirilməsi nəticəsində ölkəyə daxil olan vəsaitlərin şəffaf şəkildə idarə olunması, qeyri-neft sektorunun inkişaf etdirilməsi, ölkə infrastrukturlarının yenidən qurulması, vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının ardıcıl təmin edilməsi müstəqil Azərbaycan dövlətinin qüdrətini artırmaqla yanaşı, beynəlxalq nüfuzunu da yüksəltmişdir. İndi Azərbaycan davamlı inkişaf yoluna qədəm qoymuş, insan hüquq və azadlıqlarına dönmədən əməl edən, aydın inkişaf perspektivlərinə malik ölkə imicini qazanmışdır.

Sosial-iqtisadi və ictimai-siyasi sahədə qazanılmış uğurlar ölkə daxilində milli birliyin möhkəmlənməsinə təkan vermiş, xaricdə fəaliyyət göstərən azərbaycanlı icmalarının potensialını milli maraqlarımızın müdafiəsinə cəlb etmək üçün əlverişli şərait yaratmışdır.

Möhtərəm Prezident!

Qurultay nümayəndələri xaricdə yaşayan azərbaycanlıların birliyinin təmin olunması, onların hüquq və mənafelərinin qorunması istiqamətində Sizin gördüyünüz işləri yüksək qiymətləndirir və müdafiə edirlər.

Qurultay nümayəndələri Sizin səsləndirdiyiniz "Azərbaycanın qarşısında bu gün Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsindən başqa heç bir ciddi problem qalmamışdır" fikri ilə tam razıdırlar. Biz bu problemin həlli yönündə atdığınız addımları dəstəkləyir və bəyan edirik ki, heç vaxt torpaqlarımızın Ermənistan tərəfindən işğal olunması, bir milyona qədər soydaşımızın qaçqın və köçkün vəziyyətində yaşaması faktı ilə barışmayacaq, bundan dövlətimizə qarşı təzyiqlə vasitəsi kimi istifadə olunmasına yol verməyəcəyik.

Təqdirəlayiq haldır ki, Azərbaycan dövlətinin məqsədyönlü fəaliyyəti sayəsində son illər dünya ictimaiyyəti və beynəlxalq təşkilatlar ölkəmizlə bağlı bəzi həqiqətləri anlamağa və etiraf etməyə başlamışlar. İslam Konfransı Təşkilatı və Avropa Şurası Parlament Assambleyasında Azərbaycan torpaqlarının Ermənistan tərəfindən işğalı faktının tanınması, bu məsələnin BMT Baş Məclisinin sessiyasının gündəliyinə salınması, ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyasının işğal olunmuş ərazilərdə ermənilərin qeyri-qanuni olaraq məskunlaşdırılmasını təsdiqləməsi Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin ifşası istiqamətində qazanılan mühüm diplomatik nailiyyətlərdir.

Biz münaqişəni sülh yolu ilə nizama salmaq üçün ATƏT-in Minsk qrupu və Praqa prosesi çərçivəsində aparılan danışıqlara böyük ümidlər bəsləyirdik. Lakin Ermənistan rəhbərliyinin qeyri-konstruktiv mövqə tutması ucbatından danışıqlar prosesinin indiyədək heç bir nəticə verməməsi hər birimizi dərinləndən narahat edir. Qurultay nümayəndələri yaranmış vəziyyətdə Sizin ən doğru qərar verəcəyinizə inanır və zati-alilərinizi əmin edirlər ki, dünya azərbaycanlılarını bu qərarın dəstəklənməsinə səfərbər edəcəklər.

Cənab Prezident!

Sizin çıxışınızda səslənən fikir və tövsiyələr, II qurultayın qəbul etdiyi qərarlar Azərbaycan diaspor hərəkatının gələcək inkişafına mühüm təsir göstərəcəkdir. Biz qurultayın irəli sürdüyü vəzifələrə uyğun olaraq milli mənafelərimizin qorunması üçün bütün səylərimizi birləşdirəcəyik. Ümidvarıq ki, bu vəzifələrin gerçəkləşdirilməsi yolunda Siz, həmişə olduğu kimi, bundan sonra da Azərbaycan dövlətinin imkanlarından geniş istifadə edəcəksiniz.

Möhtərəm Prezident! Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının bütün iştirakçıları müstəqil Azərbaycan Respublikasının nail olduğu uğurları yüksək qiymətləndirir, Azərbaycan diasporunun gücləndirilməsi üçün gördüyünüz işləri alqışlayır, azərbaycançılıq ideyalarının daim yaşaması və hər bir azərbaycanlının həyat normasına çevrilməsi naminə səylərini əsirgəməyəcəklərini bəyan edirlər.

Müraciət Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuşdur

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Ermənistan–Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar dünya ictimaiyyətinə müraciəti**

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar dünya ictimaiyyətinə, beynəlxalq təşkilatlara, xarici ölkələrin parlamentlərinə, dövlət və hökumət başçılarına müraciəti

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Biz - Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nümayəndələri böyük inam və ehtiram hissi ilə sizə müraciət edərək bildiririk ki, qonşu Ermənistanın Azərbaycana qarşı 18 il əvvəl başlanmış və bu günədək davam edən hərbi təcavüzü Qafqaz regionunda sülh və sabitlik üçün böyük təhlükəyə çevrilmiş, münaqişə nəticəsində Azərbaycan ərazilərinin 20 faizi işğal olunmuş, 1 milyona yaxın insan doğma torpaqlarından didərgin salınaraq qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdü.

Dünyada gedən qloballaşma prosesinin sivilizasiyalararası dialoqu zərurətə çevirdiyi bir vaxtda Ermənistan Respublikası beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə etinasızlıq göstərməkdə davam edir, öz silahlı qüvvələrini işğal edilmiş Azərbaycan ərazilərindən çıxarmaq istəmir. Təcavüzkarın aqressiv separatizmi dəstəkləməsi və davakar millətçilik siyasətindən əl çəkməməsi Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə nizamlanması yolunda başlıca maneədir. "Böyük Ermənistan" xülyası ilə yaşayan erməni millətçilərinin qəsbkarlıq planlarının, azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdikləri deportasiya və soyqırımı siyasətinin yüz illərlə ölçülən tarixi vardır. XIX əsrin əvvəllərindən etibarən ermənilər bəzi xarici dövlətlər tərəfindən məqsədyönlü şəkildə Azərbaycan torpaqlarına köçürülmüş, soydaşlarımızın həmin ərazilərdən sıxışdırılıb çıxarılması prosesi başlanmışdır.

Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti Sovet İttifaqının dağıldığı illərdə daha da güclənmişdir. 1988-ci ildən etibarən açıq şəkildə Azərbaycana qarşı ərazi iddiaları irəli sürən Ermənistanın hərbi təcavüzünün miqyası sürətlə genişlənmiş, Dağlıq Qarabağın inzibati hüduqlarından kənara çıxaraq Azərbaycanın digər ərazilərinin işğalı ilə nəticələnmişdir.

Ermənistanın Azərbaycana hərbi təcavüzü böyük insan tələfatı, ağır maddi və mənəvi itkilərə səbəb olmuşdur. 1992-ci ilin fevralında azərbaycanlıların ən qədim tarixi məskənlərindən biri olan Xocalı şəhəri erməni silahlı qüvvələri tərəfindən amansızlıqla dağıdılmış, qocalar, qadınlar və uşaqlar da daxil olmaqla, 600 nəfərdən çox insan işgəncələrlə qətlə yetirilmişdir. Xocalı soyqırımı daim özlərini dünya ictimaiyyətinə məzlum göstərməyə çalışan erməni millətçilərinin riyakarlığını, insanlıq və bəşəriyyət əleyhinə cinayətlərini bir daha açıb göstərmişdir.

Ümumiyyətlə, hərbi təcavüz zamanı 20 minədək azərbaycanlı həlak olmuş, 50 mindən çox insan yaralanmış və ya əlil olmuşdur. 890 yaşayış məntəqəsi, 150 min ev, 7 min inzibati bina, 693 məktəb, 855 uşaq bağçası, 695 sağlamlıq mərkəzi, 927 kitabxana, 44 məbəd, 9 məscid, 9 tarixi yer, 464 tarixi abidə və muzey, 40 min muzey eksponatı, 6 min sənaye və kənd təsərrüfatı müəssisəsi, 160 körpü, 2300 km su kəməri, 2000 km qaz kəməri, 15 min km elektrik xətti, 280 min hektar meşə, 1 milyon hektar əkin sahəsi, 1200 km irriqasiya sistemi dağıdılaraq məhv edilmişdir. Dağlıq Qarabağ və onun ətrafındakı işğal olunmuş ərazilər nəzarətsiz zonaya və transmilli cinayətkar qruplar üçün əlverişli dayaq nöqtəsinə çevrilmişdir.

Sovet İttifaqının dağılmasından sonra Azərbaycanın və Ermənistanın müstəqil dövlət kimi Birləşmiş Millətlər Təşkilatına üzv olması ilə Dağlıq Qarabağ problemi regional çərçivəni aşaraq beynəlxalq müstəviyə çıxmışdır. Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının Dağlıq Qarabağla bağlı 822, 853, 874 və 884 sayılı qətnamələrində Azərbaycanın suverenliyinə, ərazi bütövlüyünə və sərhədlərinin toxunulmazlığına hörmət ifadə edilmiş, zor işlədilməklə sərhədlərin dəyişdirilməsinin yolverilməzliyi qeyd olunmuşdur. Bu sənədlərdə silahlı əməliyyatlara və düşmənçilik hərəkətlərinə son qoyulması, erməni silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərindən dərhal, tamamilə və qeyd-şərtsiz çıxarılması tələb edilmişdir.

Son bir ildə bəzi nüfuzlu beynəlxalq təşkilatlar münaqişənin sülh yolu ilə aradan qaldırılması istiqamətində müəyyən qərarlar qəbul etmişlər. Avropa Şurası Parlament Assambleyasının 2005-ci il 1416 sayılı qətnaməsində Azərbaycan ərazilərinin ermənilər tərəfindən işğal olunduğu və separatçı qüvvələrin Dağlıq Qarabağ bölgəsinə nəzarət etdiyi göstərilmiş, münaqişə ilə bağlı Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələrində əks olunmuş tələblərin yerinə yetirilməsinin və silahlı qüvvələrin işğal olunmuş ərazilərdən çıxarılmasının vacibliyi vurğulanmışdır. Bu tələblər AŞ PA-nın 2005-ci il 1690 sayılı tövsiyəsində də öz əksini tapmışdır. ATƏT-in faktaraşdırıcı missiyası nümayəndələrinin 2005-ci ilin martında Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərinə səfəri zamanı orada ermənilərin kütləvi şəkildə qeyri-qanuni məskunlaşdırıldığı təsdiq olunmuş və bu fakt təşkilatın yekun hesabatında özünə yer almışdır.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

Təəssüf ki, münaqişənin nizamlanması üçün xeyli səylər göstərilməsinə baxmayaraq, indiyədək bu sahədə əsaslı irəliləyişə nail olunmamışdır. Münaqişənin aradan qaldırılması üçün yaradılmış ATƏT-in Minsk qrupunun fəaliyyəti Ermənistanın qeyri-konstruktiv mövqeyi üzündən səmərə verməmiş, Azərbaycan və Ermənistan prezidentlərinin görüşlərində prinsipial məsələlər üzrə razılıq əldə etmək mümkün olmamışdır. Beynəlxalq təşkilatların, vasitəçi dövlətlərin siyasi iradə nümayiş etdirməməsi, qətiyyətsiz mövqe tutması, bəzən də ikili standartlardan çıxış edib işğalçı ilə təcavüzə məruz qalmış tərəf arasında tarazlıq yaratmaq cəhdləri münaqişənin tezliklə və dinc yolla nizamlanmasını çətinləşdirmişdir.

Bütün millətlərlə səmimi dostluq və mehribanlıq şəraitində yaşamaq, digər xalqların milli-mənəvi dəyərlərinə və adət-ənənələrinə hörmətlə yanaşmaq Azərbaycan xalqına xas olan əsas keyfiyyətlərdəndir. Azərbaycan xalqı Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə tənzimlənməsi məsələsində də böyük səbir və təmkin nümayiş etdirir, problemin aradan qaldırılması, regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunması üçün davamlı səylər göstərir.

Bu gün Azərbaycan müstəqil dövlət quruculuğu sahəsində mühüm nailiyyətlər əldə etmiş, iqtisadi potensialına, demokratik inkişaf səviyyəsinə və beynəlxalq aləmdə tutduğu mövqeyə görə regionun lider dövlətinə çevrilmişdir. Lakin münaqişənin indiyədək həllini tapmaması, xalqımızın hələ də "nə müharibə, nə də sülh" şəraitində yaşaması, ərəzilərin beşdə birinin işğal altında, əhalinin səkkizdə birinin qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətində olması respublikamızın öz iqtisadi potensialından, maddi və mənəvi resurslarından daha səmərəli istifadə etməsinə böyük maneçilik törədir.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının iştirakçıları beynəlxalq təşkilatların rəhbərlərinə, ayrı-ayrı ölkələrin parlamentlərinə, dövlət və hökumət başçılarına, bütün tərəqqipərvər insanlara müraciət edərək Azərbaycan xalqının üzləşdiyi tarixi ədalətsizliyin aradan qaldırılması, Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin sülh yolu ilə, beynəlxalq hüquq prinsiplərinə uyğun həll edilməsi üçün ardıcıl səylər göstərməyə çağırırlar.

Hörmətli xanımlar və cənablar!

Sizi regionda milli düşmənçilik və ədavət yaradan təcavüzkar erməni separatçılığının, erməni diasporu və lobbisi tərəfindən irəli sürülən əsassız iddiaların və tarixi saxtakarlıqların əsl mahiyyətinə bələd olmaq üçün problemlə daha yaxından tanış olmağa çağırırıq. İnanırıq ki, dünyada sülhün və təhlükəsizliyin təmin olunmasına, xalqların mehriban dostluq və qonşuluq şəraitində yaşamasına böyük töhfələr vermiş beynəlxalq təşkilatlar və ayrı-ayrı dövlətlər dünya azərbaycanlılarının çağırışlarını dəstəkləyəcək, münaqişənin beynəlxalq hüququn tələblərinə uyğun nizamə salınması üçün qətiyyətli və prinsipial mövqe tutacaqlar.

Müraciət Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuşdur.

Bakı şəhəri, 16 mart 2006-cı il

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Təhsil, Elm və
Mədəniyyət məsələləri üzrə təşkilata (YUNESKO)
müraciəti**

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nümayəndələri dərin ehtiram və ümid hissi ilə sizə müraciət edərək diqqətinizə çatdırırlar ki, Ermənistanın Azərbaycan Respublikasına qarşı ərazi iddiaları xalqımız üçün ağır humanitar faciələrə gətirib çıxarmışdır.

Ermənistan ərazisində yıxıcam yaşayan 250 min azərbaycanlı 1988-ci ildən başlanmış etnik təmizləmələr və zorakılıq hərəkətləri nəticəsində deportasiya edilmiş, onların yaşadıkları bölgələrdə toponimlər süni şəkildə erməniləşdirilmiş, maddi mədəniyyət abidələri məhv edilmişdir. Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın beynəlxalq birlik tərəfindən tanınmış ərazisinin 20 faizini işğal etməsi həmin torpaqlarda yaşayan 700 minədək azərbaycanlının məcburi köçkün vəziyyətinə düşməsinə, 20 mindən çox insanın həlak olmasına, 50 min nəfərin xəsarət almasına səbəb olmuşdur. Erməni əsirliyində saxlanılan 783 azərbaycanlının taleyi haqqında isə hələ də heç bir məlumat verilmir.

Ermənistan terroru dövlət siyasəti səviyyəsinə qaldıraraq xüsusi xidmət orqanları vasitəsilə hərbi əməliyyatların keçirilmədiyi Azərbaycan şəhərlərində də böyük insan tələfatı ilə nəticələnən terror aktları törətmişdir.

Təcavüzün Azərbaycan xalqına vurduğu ən ağır zərbələrdən biri də onun zəngin mədəni irsinə dəymişdir. Xalqımızın qədim tarixi izlərinin məhvinə yönəlmiş məqsədli vandalizm aksiyaları nəticəsində işğal olunmuş ərazilərdə bəşər sivilizasiyasının tərkib hissəsi olan memarlıq abidələri, o cümlədən Kəlbəcər, Şuşa və Ağdam rayonlarının tarix-diyarşünaslıq muzeyləri, Zəngilandakı daş abidələr muzeyi dağıdılmış, Şuşadakı XVIII əsrə aid ikiminarəli "Gövhər ağa" məscidi zədələnmiş, digər məscidlər isə yandırılaraq yerlə yeksan edilmişdir. Xocalıda tunc dövrünə aid 100-dən çox abidə yer üzündən silinmiş, qiymətli kitablar və əlyazmalar oğurlanmışdır. Ümumilikdə işğal altında olan rayonlarda 442 tarixi memarlıq abidəsi, 22 muzey, 927 kitabxana, 85 uşaq musiqi məktəbi, 4 teatr, 4 incəsənət qalereyası, 2 konsert salonu, 1852 mədəniyyət və incəsənət mərkəzi və başqa mədəniyyət ocaqları dağıdılmışdır. Muzeylərdəki 40 minədək eksponatın bir hissəsi məhv edilmiş, digər hissəsi isə oğurlanaraq qanunsuz yollarla xarici ölkələrə daşınmışdır. Nadir incəsənət nümunələri olan eksponatlar hazırda müxtəlif ölkələrin, o cümlədən Ermənistanın muzeylərində "erməni xalqına məxsus sənət inciləri" kimi nümayiş etdirilməkdədir.

Ermənilərin Dağlıq Qarabağın tarixini saxtalaşdırmaq, özlərinin guya Qarabağın yerli əhalisi olduğunu əsaslandırmaq məqsədilə işğal etdikləri Şuşa şəhəri ətrafında qanunsuz arxeoloji qazıntılar aparmaq planları böyük narahatlıq doğurur.

Biz işğal edilmiş ərazilərdə mədəniyyət abidələrinin vəhşicəsinə dağıdılmasını və oğurlanmasını insanlığa yaraşmayan, bəşəriyyətin mənəvi sərvətlərinə qarşı törədilən cinayət aktı kimi qiymətləndirir, Ermənistanın hərəkətlərinin beynəlxalq hüquq normalarına, o cümlədən 1954-cü ildə qəbul edilmiş "Silahlı münaqişələr zamanı mədəni dəyərlərin qorunması haqqında" Haaqa Konvensiyasının müddəalarına zidd olduğunu sizin nəzərinizə çatdırırıq. Min illər boyu yaradılmış mədəni irsin yalnız konkret bir xalqa və ya ölkəyə deyil, bütün bəşəriyyətə məxsus olduğunu bir daha vurğulayaraq YUNESKO-nu erməni millətçilərinin və separatçı dairələrinin törətdiyi vandalizm aktlarına son qoyulması üçün səy göstərməyə, işğal olunmuş Azərbaycan ərazilərindəki tarixi abidələrin məhvinə və ya saxtalaşdırılmasına yönəlmiş hərəkətlərə qəti və birmənalı münasibət bildirməyə çağırırıq.

Müraciət Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul edilmişdir.

Bakı şəhəri, 16 mart 2006-cı il

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarına müraciət

Biz - Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nümayəndələri eyni soykökə, müştərək milli-mənəvi dəyərlərə malik olan Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının üzvlərinə müraciət edərək bildiririk ki, qardaş xalqlarımız öz tarixlərinin məsul anlarında bir-birinə dayaq olmuş, tarixi irslərini qoruyaraq zənginləşdirmiş, müstəqil dövlətləri olan Türkiyə Cümhuriyyətini və Azərbaycan Respublikasını yaşatmaqla ulu əcdadlarımızın bizə miras qoyduğu maddi-mədəni sərvətləri gələcək nəsillərə ötürmək üçün əlverişli imkan qazanmışlar.

Bu gün Azərbaycan xalqı istər 1918-ci ildə qurulmuş Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətini, istərsə də 1991-ci ildə dövlət müstəqilliyini bərpa etmiş Azərbaycan Respublikasını tanıyan və onun müstəqilliyinin möhkəmlənməsinə əməli kömək göstərən ilk dövlətin qardaş Türkiyə olduğunu böyük minnətdarlıq hissi ilə xatırlayır.

Tarixi taleləri bir-birinə qırılmaz tellərlə bağlı olan xalqlarımız çətin məqamlarda çiyin-çiyinə verərək qardaş köməyini bir-birindən əsirgəməmişlər. Türkiyənin azadlığını qoruyaraq Çanaqqala döyüşlərində canından keçən azərbaycanlı könüllülər, 1918-ci ildə Azərbaycanın istiqlalı uğrunda gedən mübarizədə şəhid olan türk əsgərləri xalqlarımızın tarixi yaddaşında yaşayaraq, sonrakı nəsillərə örnək olmuşlar.

Türk dünyasının iki böyük şəxsiyyətinin - ulu öndər Mustafa Kamal Atatürkün "Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir" və ümummillə lider Heydər Əliyevin "Biz bir millət, iki dövlətik" kəlamları qarşılıqlı əlaqələrimizin dərin tarixi köklərini ifadə edərək siyasi, iqtisadi və mədəni əməkdaşlığımızın təməl prinsiplərini müəyyənləşdirmişdir.

Müasir dövrdə müstəqil dövlət kimi inkişaf dövrünü yaşayan Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Cümhuriyyəti tarixi ənənələrə sadıq qalaraq siyasi müttəfiqlik münasibətlərinin, iqtisadi əməkdaşlığın və mədəni əlaqələrin dərinləşməsinə hərtərəfli səy göstərir, beynəlxalq təşkilatlarda ümumi mənafehlərin birgə müdafiəsi üçün qüvvələrini əsirgəməirlər.

Əsası ümummillə lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulmuş nəhəng beynəlxalq enerji layihələrinin - Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft və Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəmərlərinin inşasının uğurla həyata keçirilməsi, Qars-Tbilisi-Bakı dəmir yolunun reallaşmaqda olan çəkilişi qardaş xalqlarımızı bir-birinə daha da yaxınlaşdırmış, onların sosial rifahının yaxşılaşması, siyasi-strateji maraqlarının uzlaşdırılması və birgə qorunması üçün yeni perspektivlər açmışdır.

Müstəqil dövlətlərimizin regionun aparıcı qüvvəsinə çevrilməsi, qlobal inteqrasiya proseslərinə fəal şəkildə qoşulması, xalqlarımızın öz milli-mənəvi dəyərlərini və mədəni sərvətlərini qoruyaraq inkişaf etdirməsi bir sıra bədxah qüvvələrin, xüsusən erməni millətçilərinin əsassız iddialarının və təxribatçı fəaliyyətinin güclənməsinə səbəb olmuşdur. Beynəlxalq ictimaiyyəti çaşdırmaqla Azərbaycan və Türkiyəni gözdən salmağa, öz xəbis niyyətlərini həyata keçirməyə çalışan məkrli erməni təbliğatının ifşa edilməsi zərurəti dünyanın müxtəlif bölgələrində mövcud olan diaspor təşkilatlarımızın birgə səylərinin artırılmasını və əməkdaşlığının möhkəmləndirilməsini şərtləndirir.

Bu gün azərbaycanlı və türk icmaları yaşadıkları ölkələrdə birgə mədəni-kütləvi tədbirlər, müxtəlif aksiyalar keçirir, həmrəylik nümayiş etdirərək vahid mövqedən çıxış edirlər. Bununla belə, qloballaşan dünyanın gerçəklikləri bu əməkdaşlığın dərinləşdirilməsini, azərbaycanlı və türk icmalarının vahid fəaliyyət konsepsiyasının hazırlanmasını tələb edir.

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı azərbaycanlı və türk icmalarının birgə fəaliyyət imkanlarını araşdırmaq və onun səmərəsinin artırılması ilə bağlı müzakirələr aparmaq məqsədilə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları rəhbərlərinin forumunu keçirməyi məqsəduyğun hesab edir və onları bu toplantının işində fəal iştirak etməyə çağırır.

Qurultay nümayəndələri əmin olduqlarını bildirirlər ki, birgə forumun keçirilməsi Azərbaycan və türk diasporlarının əməkdaşlığını daha da gücləndirəcək, qarşılıqlı əlaqələri yeni inkişaf səviyyəsinə qaldıracaq və xalqlarımızın mənafehlərinin qorunmasında mühüm rol oynayacaqdır.

Müraciət Dünya azərbaycanlılarının II qurultayında qəbul olunmuşdur.

Bakı şəhəri, 16 mart 2006-cı il

**Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı iştirakçılarının
şərəfinə**

Martın 16-da “Fidan” sarayında Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin adından Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı iştirakçılarının şərəfinə rəsmi qəbul təşkil edilmişdir.

Salona toplaşanlar dövlətimizin başçısı İlham Əliyevi hərarətlə qarşıladılar.

Azərbaycan Prezidenti qəbulda nitq söylədi.

Xarici ölkələrdən gəlmiş soydaşlarımız Azərbaycan Prezidentinə yaxınlaşaraq səmimi söhbət etdilər, ən xoş arzularını bildirdilər.

X X X

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı münasibətilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti martın 16-da axşam böyük atəşfəşanlıq təşkil etmişdir.

Şəhərimizin sakinləri və qonaqlar Milli parkdakı yeni dizayn işıqlarla bəzədilən saat qülləsini və atəşfəşanlığı maraqla seyr etdilər.

AzərTAc
16 mart, 2006

Qurultayından sonrakı qeydlər

Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı nitqində işğalçı Ermənistanla ciddi xəbərdarlıq vardır

Bu fikir Mərmərə Qrupu Strateji və Araşdırmalar Vəqfi nümayəndələrinin keçirdikləri mətbuat konfransında səslənmişdir.

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayında iştirak edən Mərmərə Qrupu Strateji və Sosial Araşdırmalar Vəqfinin nümayəndələri martın 17-də “Hyatt regency” mehmanxanasında mətbuat konfransı keçirmişlər.

Vəqfin sədri Akkan Suver demişdir ki, mətbuat konfransını keçirməkdən məqsəd Prezident İlham Əliyevin Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayındakı proqram xarakterli, dərin məzmunlu nitqində qarşıya qoyduğu vəzifələr barədə danışmaqdır. O demişdir ki, Prezident İlham Əliyev bəşəri dəyərlərə, humanizm prinsiplərinə, sülhə, əmin-amanlığa yüksək önəm verdiyini bildirməklə bərabər, işğalçı Ermənistanın təcavüzkar siyasətinin qarşısını almağın, bir vəzifə olaraq, qarşımızda dayandığını hər birimizə xatırlatmışdır. Bakının gündən-günə gözəlləşməsi, çoxmərtəbəli binaların sürətlə artması, avtomobillərin sayının durmadan çoxalması Azərbaycanın iqtisadi inkişafının göstəricilərindəndir.

İşğalçı Ermənistanın Azərbaycandakı inkişafdan nəticə çıxarmasının vacibliyinə toxunan natiq söyləmişdir ki, hamımızın sevimsizi İlham Əliyev haqlı olaraq, bir daha xatırladı ki, əgər Ermənistan sülh danışıqlarından imtina etsə, işğal altındakı torpaqlarımızı azad etmək üçün bütün vasitələrdən istifadə olunacaqdır. Dövlət başçısının bu mövqeyini, birmənalı olaraq, dəstəkləyirik. Ermənistanı Türkiyə və Azərbaycana qarşı əsassız ərazi iddialarından tezliklə əl çəkməyə və normal qonşuluq münasibətlərinə dəvət edən A. Suver bildirmişdir ki, əks halda, işğalçı dövlətlə bundan sonra da heç bir əməkdaşlıq olmayacaqdır.

Dünya azərbaycanlılarının bir araya gəlməsini türk dünyasının böyük oğlu, ümummilli lider Heydər Əliyevin xalqlarımız qarşısındakı böyük xidmətlərindən biri kimi dəyərləndirən qonaq, bu siyasətin Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirildiyini məmnunluqla vurğulayaraq demişdir ki, keçirilən qurultay, təkcə azərbaycanlıların yox, bütün türk dünyasının həmrəylik toplantısıdır və bu istiqamətdə görülən işlər bundan sonra da davam etdirilməlidir.

Qondarma “erməni soyqırımı” barədə ortaya atılan iftiraları dəf etmək üçün yeganə yolumuz işğalçı Ermənistanın ifşa edilməsində birgə fəaliyyət göstərməkdir.

Xocalı soyqırımının ermənilər tərəfindən törədilən genosid, bəşəriyyətə qarşı cinayət olduğunu dünya ictimaiyyətinə çatdırmaq üçün bütün imkanlarımızdan yetərli istifadə etməliyik. Nümayəndə heyətinin üzvləri jurnalistləri maraqlandıran sualları cavablandırmışlar. Qeyd olunmuşdur ki, Türkiyə Ermənistan–Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində ölkəmizin haqq işini daim dəstəkləyir və problemin beynəlxalq hüquq normaları çərçivəsində, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünün qorunması şərti ilə həll olunmasının tərəfdarıdır.

AzərTAc
18 mart, 2006

Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayı soydaşlarımızın əlaqələrini daha da möhkəmləndirəcək

Neçə illərdir Avropada məskunlaşmağımıza baxmayaraq, Vətən həsrəti, doğma Azərbaycanımızın taleyi bizi həmişə düşündürüb. 2003-cü il mayın 28-də 33 nəfərin təsisçiliyi ilə Çexiyada ilk Azər-Çex Cəmiyyətini yaratdıq. Əsas fəaliyyət sahəmiz Azərbaycanımızın tarixini, mədəniyyətini və irsini Avropada layiqincə təqdim etmək, Qarabağ probleminin və Ermənistanın təcavüzünü Çexiya ictimaiyyətinə düzgün çatdırmaqdır. Bundan başqa, bu ölkədə yaşayan həmvətənlərimizə sosial problemlərinin həllində yardımçı oluruq.

Ümumilikdə, cəmiyyətimiz tərəfindən keçirilən tədbirlər çox rəngarəngdir və həmişə iştirakçıların marağına səbəb olur. Maraqlı Azərbaycan gecələri keçirir, Novruz bayramını qeyd edir, ölkəmiz haqqında seminarlar, prezentasiyalar təşkil edir, musiqimizi, mətbəximizi təbliğ edirik. Ötən il 40-dan artıq müxtəlif tədbirlər təşkil etmişik. Bütün tədbirlərimizə çəxləri də dəvət edirik və çalışırıq ki, Azərbaycan haqda bilmədikləri zəruri məlumatları ala bilsinlər. 2004-cü ildə keçirdiyimiz Novruz tədbirində bir çex biolog alimi iştirak etmişdi. Tədbirdən sonra bizə bildirdi ki, Azərbaycana getmək və təbiətimizlə tanış olmaq istəyir. Tezliklə bu səfər reallaşdı. Qayıtdıqdan sonra Azərbaycan təbiəti barədə kitab yazdı, fototəqvimlər çap etdirdi və bu haqda seminarlarda mühazirələr oxudu. Ümumilikdə, keçirdiyimiz tədbirlərin xoş təəssüratından sonra Azərbaycanla maraqlananların və ora səfər edənlərin sayı onlarladır.

Dağlıq Qarabağ problemi həmişə cəmiyyətimizin diqqətində olub və olacaqdır. Çexiyada yaşayan ermənilərin sayı bizdən çoxdur. Bu da onların köçəri tayfa kimi dünyaya səpələnmələri ilə izah olunur. Bu ölkədə daimi olaraq təqribən 400 azərbaycanlı və 1600 erməni yaşayır. Onların çoxluğu bizim üçün problem yaratmır. Əsas və vacib sayılan Azərbaycan diasporunun fəaliyyətidir və informasiyaların cəmiyyətə çatdırılmasıdır. Mən qətiyyətlə deyə bilərəm ki, Azər-Çex Cəmiyyəti bu sahədə daha irəlidedir. Əsas silahımız isə həqiqətdir. Yetər ki həqiqəti söyləyəsən, onda haqq da, ədalət də öz yerini tutur.

Təəssüflər olsun ki, erməni diasporunun dünyadakı nailiyyətləri haqda əfsanələr gəzir. Bunun mahiyyətini və metodlarını biz, qürbətdə yaşayanlar daha tez anlayırıq. Bu "nailiyyətlərinə" onlar dezinformasiyadan, faktların eybəcərləşdirilməsindən və əsasən də bizim əvvəlki fəaliyyətsizliyimizdən istifadə etməklə nail olmuşlar. Başqa sözlə, erməni diasporu güclü deyil, biz zəif olmuşuq... Konkret misal çəkim: 2005-ci ilin dekabr ayında Çexiyanın nüfuzlu Nesehnuti təşkilatı Qarabağ haqqında tədbir keçirdi. Bu barədə Çexiya və Azərbaycan mətbuatı ətraflı məlumat vermişdir. Müzakirəyə Azərbaycan tərəfindən Azər-Çex Cəmiyyəti və ermənilərin Armenski Dum (Erməni Evi) təşkilatı dəvət olundu. Əvvəlcə Qarabağ üzrə Avropa Komissiyasının maliyyələşdirdiyi sənədli film nümayiş etdirildi, sonra qızğın diskussiyalar başlandı. Ermənilər həmişəki kimi, Qarabağın tarixi və konflikt haqqında iştirakçılara həqiqətə uyğun olmayan məlumatlar vermək istədilər. Lakin bu bizim etirazımıza səbəb oldu və çex iştirakçılara konkret suallar verməyə başladılar: konflikt təkə Dağlıq Qarabağa görədirsə, digər rayonlar da daxil olmaqla Azərbaycanın 20 faiz ərazisini işğal etmək beynəlxalq hüquq normalarına zidd deyilmi? Xocalının dinc əhalisinin soyqırımına məruz qalması insanlığa qarşı vəhşilik deyilmi? Çexiyanın Moraviya vilayətinin qonşu dövlət tərəfindən zəbt olunmasını qəbul edərdinizmi? Sonuncu sual çəxlər üçün demək olar ki, gözlənilməz oldu və bundan sonra başımıza gələn müsibətlərin acısını anlamağa başladılar. Erməni tərəfi isə uduzduğunu görüb, tədbiri yarımçıq qoyub getdi. Bu il fevralın 26-da Xocalı faciəsinin anım mərasimi cəmiyyətimiz tərəfindən yüksək səviyyədə qeyd olundu. Oxşar faciə 1942-ci ildə Çexiyanın Lidiçe qəsəbəsində baş vermişdir. Alman faşistləri bu kəndin bütün əhalisini bir gecədə qətlə yetirmiş və qəsəbəni tamamilə xəritədən silmişlər. Ölən uşaqların sayındakı təsadüfi oxşarlığa fikir verin: Lidiçədə 82, Xocalıda 83 uşaq qətlə yetirilmişdir. Biz həmin günü Lidiçe xatirə kompleksini ziyarət etdik və elə ordaca Lidiçe muzeyinin direktoru ilə razılıq əldə olundu ki, 2007-ci ildə, Xocalı faciəsinin 15-ci ildönümünə həsr olunmuş geniş sərqi proqramı təşkil edək.

Qürbətçilik çox ağır bir həyatdır. Mühacirlər həmişə tarixi Vətənin qayğısına möhtac olurlar. Ona görə də Azərbaycandan gələn və bizlərə ünvanlanan bütün müraciətlər və atılan addımlar bizləri fərəhləndirir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin diaspor quruculuğu üçün etdiyi mühüm işlərdən biri də Xaricdə Yaşayan Azərbaycanlılarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin yaranmasıdır. Fəaliyyətimiz çərçivəsində komitənin köməyini və vacibliyini daim hiss edirik.

Möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev təkə Azərbaycandakı vətəndaşlarımızın deyil, Vətəndən uzaqda yaşayanların da rəğbətini qazanmışdır. Dövlət başçımızın Azərbaycan diasporlarının güclənməsi üçün atdığı konkret addımları alqışlayır və Azərbaycanın hərtərəfli inkişafı ilə bağlı apardığı siyasəti tam dəstəkləyirik. Bu baxımdan Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının keçirilməsi böyük əhəmiyyətə malikdir. Belə mötəbər tədbirdə iştirak etdiyimə görə özümü xoşbəxt hiss edirəm. Qurultayda hər kəs kimi, mən də Prezident İlham Əliyevin dərin məzmunlu çıxışını maraqla dinlədim. Dövlət başçısının dünyadakı bütün azərbaycanlıları maraqlandıran, düşündürən bir sıra məsələlər barədə Azərbaycan Respublikasının mövqeyini qətiyyətlə bəyan

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

etməsi, bizim gələcəyə inamımızı daha da artırdı və diaspor işində bizə ciddi stimül verdi. Tədbirdə həmçinin xarici ölkələrdə fəaliyyət göstərən cəmiyyətlərimizin qazandığı uğurlarla bərabər, qarşıya çıxan problemlər barədə də danışıldı, bu problemlərin həlli üçün əhəmiyyətli təkliflər səsləndi, tarixi qərarlar qəbul olundu. Mən əminəm ki, dünya azərbaycanlılarının ali məclisində qəbul edilən qərarlar yeni-yeni nailiyyətlərimizin əldə olunmasında mayak rolunu oynayacaqdır.

Bizimlə birlikdə Avropa Parlamentinin deputatı və Çexiyanın hakimiyyətdə olan Xristian Demokratlar Partiyasının sədrinin xüsusi nümayəndəsi cənab Yan Brezina, kinorejissor və Avropa paytaxtlarında rəsm qalereyalarının sahibi, mədəniyyət xadimi cənab Miro Smolak, Beynəlxalq Şri Çinmoy Center humanitar təşkilatının Praqa ofisinin rəhbəri cənab Abhisar Laza da bu qurultayda qonaq qismində iştirak etdilər. Cəmiyyətimiz həmin şəxslərin iştirakı ilə Azərbaycanda bir sıra rəsmi və qeyri-rəsmi görüşlər keçirdi və biz bunu davam etdirmək fikrindəyik. Əminəm ki, gələcəkdə Çexiya və Azərbaycan arasındakı ikitərəfli münasibətlərin inkişafında onların müstəsna rolu ola bilər.

Elşən Nəzərov,
Azər-Çex Cəmiyyətinin sədri
“Azərbaycan”, 24 mart 2006-cı il

Sankt–Peterburqdakı diasporumuz Azərbaycanın adını uca tutur

Martın 16-da planetimizin müxtəlif guşələrində yaşayan soydaşlarımızın bir qismi öz tarixi vətənlərində dünya azərbaycanlılarının ikinci möhtəşəm qurultayında yenidən görüşdülər. Qurultay dünyanın 70 ölkəsində yaşayan 52 milyon soydaşımızın vətənə tükənməz məhəbbət və sədaqətinin nümayişi oldu. Bu gün MDB ölkələrində 60-a yaxın Azərbaycan diasporu fəaliyyət göstərir. Belə qurumlardan biri də Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporudur.

Diaspor öz fəaliyyət proqramının genişliyinə, azərbaycançılıq ideyası ətrafında sıx birlik və həmrəylik nümayiş etdirməsinə görə fərqlənir. Bu diasporun yaranma tarixi erməni faşizminin Azərbaycan torpaqlarını işğala məruz qoyduqları vaxtdan başlanır. Məhz həmin dövrdə orada "Azəri" və "Dayaq" təşkilatları yarandı. Həmin təşkilatların üzvləri ermənilərin azərbaycanlılara qarşı cinayətkar aksiyalarına etiraz əlaməti olaraq kütləvi mitinqlərə başladılar. Fəciələrimizin dünya ölkələrinə yayımlanmasında fədakarlıq göstərdilər. Sankt-Peterburqdakı soydaşlarımız 20 Yanvar və Xocalı qırğınları ilə əlaqədar sərgilər təşkil edir, konfranslar keçiriridilər. Hələ ötən əsrin 90-cı illərinin əvvəllərində "Azəri" cəmiyyətinin maliyyə yardımı ilə Sankt-Peterburqda "Tolko vmeste" adlı qəzet nəşrə başladı. Qürbətdəki soydaşlarımızı vahid azərbaycançılıq ideyası ətrafında birliyə səsləyən və bu gün öz fəaliyyətini "Azəri" adı ilə davam etdirən həmin mətbu orqan qısa zaman çərçivəsində özünə geniş oxucu auditoriyası qazandı və Sankt-Peterburqdakı erməni cəmiyyətinin yalan təbliğat maşınının dağıdılmasında mühüm rol oynadı. Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporunun yaranmasında əslən Masallı rayonundan olan, "Viləş" Qapalı Səhmdar Cəmiyyəti Direktorlar Şurasının sədri, güləş üzrə Rusiya Federasiyasının əməkdar məşqçisi, yunan-Roma güləşi üzrə idman ustası, Sankt-Peterburq şəhəri və Leninqrad vilayətində Yunan-Roma Güləş Federasiyasının vitse-prezidenti, Dünya azərbaycanlılarının birinci qurultayının nümayəndəsi Məşkur Qasimovun da xidməti olmuşdur. Məşkur Azərbaycan İnşaat Mühəndisləri İnstitutunu bitirib. 1984-cü ildən 1992-ci ilədək Leninqrad vilayətinin Tosno şəhərindəki müəssisələrdən birində adi fəhləlikdən tikinti idarəsinin rəisi vəzifəsində bir yol keçib. 1992-ci ildə Sankt-Peterburqda yeni bir səhmdar cəmiyyəti yaradıb və ona "Viləş" adını qoyub. Məşkur Qasimovun 14 il əvvəl yaratdığı həmin müəssisənin şöhrəti bu gün bütün Rusiyanı dolaşmaqdadır. Zavod öz məhsullarının keyfiyyətinə və çeşidinə görə ölkədə şərab istehsalçılarının reyting cədvəlindəki 20 fəxri yerin 6-cı pilləsində dayanıb. Ötən ilin uğurlu nəticələrinə görə "Natural şərablar" nominasiyası üzrə Rusiya alkoqol bazarının lideri olub. Hazırda 50 növ şərab və 10 növ konyak istehsal edən "Viləş" ölkənin şərab bazarında yeganə müəssisədir ki, öz məhsullarını Rusiyanın 70 regionuna, həmçinin Avropa ölkələrinə və ABŞ-a ixrac etməkdədir. İki il öncə Məşkur Qasimov Avropanın ən məşhur şirkətlərindən biri olan Fransanın "Pernod Riçard" şirkəti ilə müştərək müəssisə yaradıb. Onun rəhbərlik etdiyi zavodda hazırda 200 nəfərdən çox azərbaycanlı çalışır. Doğma Masallıdakı sənaye obyektlərinin də əksəriyyəti bu xeyirxah insanın zəhməti ilə tikilib istifadəyə verilib. O, Yuri Pompeyevin "Krovaviy omut Karabaxa" kitabının kütləvi tirajla nəşr edilib yayımlanmasının əsas təşkilatçılarından biri olub. "Sankt-Peterburq azərbaycanlıları birlik və həmrəylik yollarında" adlı "dəyirmi masa"nın təşkilində də iştirak edib. Həmin "dəyirmi masa"nı çox haqlı olaraq qürbətdəki soydaşlarımızın daha sıx birliyi, gənc nəslin azərbaycançılıq ruhunda tərbiyəsi naminə həyata keçirilən dəyərli təkliflər toplantısı adlandırırlar. 1991-ci ildən bəri Sankt-Peterburqda "Bazar günü" məktəbi fəaliyyət göstərir. Məşkur Qasimov deyir ki, bu məktəbi yaratmaqda əsas məqsəd qürbətdə doğma dilimizin, milli mədəniyyətimizin, qədim tariximizin, adət və ənənələrimizin unudulmasının qarşısını almaqdır. Diasporun təşəbbüsü ilə rusdilli uşaqlar üçün xüsusi "Azərbaycan dili" dərslisinin yaradılması da sankt-peterburqlu gənclər tərəfindən böyük maraqla qarşılanıb. Onlar həmin dərslinin köməyi ilə ana dilimizi dərindən öyrənmək və Azərbaycan yazıçılarının əsərlərini birbaşa orijinaldan oxumaq imkanı qazanıblar. Sankt-Peterburqda Azərbaycanımızı layiqincə təmsil edən Məşkur Qasimov Rusiyanın iqtisadi tərəqqisindəki xidmətlərinə və Sankt-Peterburqun 300 illiyinin təntənə ilə qeyd olunmasında göstərdiyi fədakarlığa görə Rusiya Federasiyasının Prezidenti V. V. Putinin sərəncamı ilə 2003-cü ildə "Sankt-Peterburqun 300 illiyi" xatirə medalı, həmçinin "Dünya təcrübəsi və Rusiya iqtisadiyyatı" beynəlxalq forumu təşkilat komitəsinin qərarı ilə "Rusiya iqtisadiyyatının lideri" fəxri nişanı ilə təltif olunub. Məşkur Qasimovun maliyyə yardımı ilə diaspor əməkdaşlarının erməni faşizminin son iki əsrdə başımıza gətirdiyi ağılasıgmaz müsibətlər, həmçinin ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu 1993-2003-cü illərdə və cənab İlham Əliyevin son iki illik prezidentlik fəaliyyəti dövründə həyatın müxtəlif sahələrində qazandığımız misilsiz nailiyyətlərlə əlaqədar minlərlə audio və videokaset hazırlayıb Sankt-Peterburqun orta və ali məktəblərinə, şəhər kitabxanalarına yayımlamaları da Azərbaycan reallığının təbliği baxımından çox faydalı olub. Ümummilli liderimiz Heydər Əliyev Sankt-Peterburqda dahi Azərbaycan şairi Nizami Gəncəvinin abidəsinin açılış mərasimindən sonra oradakı Azərbaycan diasporunun nümayəndələri ilə görüşərkən demişdir: "Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporu ümumən sağlam əhval-ruhiyyədədir. Bu gün

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin
PREZİDENT KİTABXANASI

buradakı azərbaycanlılar üçün arxayınam. Güman edirəm ki, sizin diasporun bugünkü vəziyyəti bir çoxlarına nümunə ola bilər. Təvsiyəm budur ki, bu yolla uğurla gedəsiniz. Sankt-Peterburq adı şəhər deyil. O, Rusiya tarixinin bütün taleyüklü məqamlarında rus mədəniyyətinin dayağı olub. Bəşər elminin elə bir sahəsi, incəsənətin elə bir növü, insan təfəkkürünün nüfuz etdiyi elə bir sahə yoxdur ki, bu şəhər orada öz izini qoymamış olsun. Əminəm ki, siz mənim gənclik illərimin şəhəri olan Sankt-Peterburqda Azərbaycan və azərbaycanlı adını daim uca tutacaqsınız". Bu gün Sankt-Peterburqdakı Azərbaycan diasporunun üzvləri ulu öndərimizin bu tövsiyəsinə layiqincə əməl etməkdədir.

Zeynal Vəfa
"Azərbaycan", 24 mart 2006-cı il

**Azərbaycan və türk diaspor təşkilatları bütün məsələlərdə
vahid mövqe nümayiş etdirirlər**

Dünya azərbaycanlılarının II qurultayı öz işini uğurla başa çatdırdı. Ölkəmizin ictimai-siyasi həyatında mühüm hadisə kimi qiymətləndirilən qurultayda müxtəlif səbəblərdən dünya ölkələrinə səpələnmiş soydaşlarımız ikinci dəfə bir araya gələrək öz fikirlərini bölüşdülər, diaspor cəmiyyətlərinin təşkilatlanması, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması və sair məsələlərlə bağlı qarşıda duran vəzifələri müəyyənləşdirdilər. Eyni zamanda I qurultaydan ötən 5 ildə əldə olunan uğurlara nəzər salındı, ortaya çıxan problemlərin həlli yolları arandı. Dünya azərbaycanlılarının I qurultayı xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin daha sıx təşkilatlanmasından tutmuş, problemlərin müzakirəsindəki bir çox mühüm cəhətləri ilə əlamətdar oldu. Yadda qalan digər bir məqam isə II qurultaya dəvət olunmuş qonaqların tərkibinin daha rəngarəngliyi idi. Dünya azərbaycanlılarının ali toplantısına 49 xarici ölkədən 593 nümayəndə və 388 nəfər qonaq qatılmışdı. Tədbirdə nəinki xaricdəki Azərbaycan cəmiyyətlərinin nümayəndələri, xarici dövlətlərin rəsmi şəxsləri, parlamentariləri, digər ölkələrin diaspor təşkilatlarının üzvləri iştirak edirdilər. Qurultayda ən çox nümayəndə ilə təmsil olunan ölkələrdən biri də Türkiyə Cümhuriyyəti idi. Dost və qardaş ölkədən toplantıda iştirak etmək üçün Azərbaycana 116 nəfər gəlmişdi. Türkiyənin hakimiyyətdə olan Ədalət və İnkişaf Partiyasının sədr müavini, millət vəkili Şaban Dişlinin, Böyük Millət Məclisinin 40 deputatının ölkəmizə gəlməsi Türkiyənin qurultaya böyük önəm verməsinin təəcəssümüdür. Ümummilli lider Heydər Əliyevin dediyi kimi, bir millət iki dövlət olan Türkiyə və Azərbaycan arasında münasibətlərin tarixi bağlılığı olduğu kimi, xarici ölkələrdəki türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının da əlaqələrinin dərin kökü var. Təbii ki, bu əlaqələr hər şeydən öncə hər iki millətin ortaq soykökü, dil və digər milli-mənəvi dəyərlərlə bağlılığından irəli gəlir. Çox sevindirici haldır ki, xarici ölkələrdəki türk icmalarının nümayəndələri də qurultayın işində yaxından iştirak edirdilər. Məlum olduğu kimi, artıq uzun illərdir ki, erməni lobbisi qondarma erməni soyqırımının beynəlxalq təşkilatlar və müxtəlif ölkələrin parlamentləri tərəfindən tanınması istiqamətində fəal iş aparır. Türkiyəyə qarşı bu çirkin iddianın beynəlxalq səviyyədə təmin olunması üçün hər cür riyakarlığa əl atan erməni lobbisi indiyə qədər müəyyən uğurlara da nail olub. Bəzi Avropa dövlətlərinin parlamentlərinin qondarma erməni soyqırımını rəsmən tanıyan sənəd qəbul etmələri onların erməni təbliğatına uymalarından xəbər verir. Son dövrlərdə isə erməni lobbisi növbəti dəfə iftiraya əl ataraq guya Naxçıvanda erməni abidələrinin dağıdılması barədə bütün dünyaya hay-həşir salmağa başlayıb. Ermənilər bu məsələnin Avropa parlamentində də müzakirəsinə və onu təsdiq edən qətnamənin qəbul edilməsinə nail olublar. Düzdür, Avropa parlamentinin qəbul etdiyi qərar quruma üzv dövlətlərin rəsmi mövqeyini əks etdirməsə də, əsl həqiqətləri bilməyənlərdə müəyyən rəy yaratması baxımından məsələnin ciddiliyindən xəbər verir. Məhz erməni iftirasının dünyada tüğyan etdiyi bir vaxtda maraqları üst-üstə düşən Azərbaycan və türk icmalarının bu yalanlarının qarşısının alınması yönündə birgə fəaliyyəti mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Hər iki diasporun ümummilli məsələlərdə bir nöqtəyə vurmaları hər zaman olduğu kimi, müasir dövrümüzdə də tarixi zərurət kimi ortaya çıxır. 2001-ci ildə keçirilmiş Dünya azərbaycanlılarının I qurultayından sonra Türkiyə və Azərbaycan diasporunu təmsil edən müxtəlif cəmiyyətlərin birliyi daha da möhkəmlənmiş, erməni iddialarının qarşısının alınması, əsl həqiqətlərin beynəlxalq ictimaiyyətə çatdırılması, Xocalı soyqırımının bütün dünyaya tanıtılması ilə bağlı bir sıra işlər görülüb. Uydurma erməni soyqırımının ifşası, ermənilərin 1918-ci ildə Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində törətdikləri vəhşiliklərin, Xocalı soyqırımının beynəlxalq aləmə çatdırılmasında hər iki diaspor çiyin-çiyinə durub, beynəlxalq təşkilatların, səfirliklərin qarşısında birgə etiraz aksiyalarının keçirilməsini təşkil ediblər. Ümummilli lider Heydər Əliyev dəfələrlə Azərbaycan və türk diasporlarının vahid mövqe nümayiş etdirmələrini yüksək qiymətləndirib, ölkəmizin bütün məsələlərdə Türkiyənin yanında olduğunu bəyan edib: "Başqa məsələlərdə, beynəlxalq təşkilatlarda, hər yerdə Türkiyə ilə Azərbaycan bir yerdədir və bir yerdə də olacağıq. Erməni lobbisinə qarşı bir yerdə mübarizə aparmışıq, bir yerdə də aparacağıq. Ermənilərin guya türklərin onlara qarşı soyqırım etmələri haqqında fikirlərinin biz həmişə əleyhinə çıxmışıq". I qurultaydan ötən dövrdə Azərbaycan və türk diaspor təşkilatlarının birgə fəaliyyət imkanlarını araşdırmaq və bu sahədə daha uğurlu nəticələr əldə etmək məqsədilə Avropada və ABŞ-da fəaliyyət göstərən türk icmalarının rəhbərləri, Türkiyə Respublikasının müvafiq dövlət və hökumət strukturları və müxtəlif ölkələrdəki səfirliklərinin əməkdaşları ilə birgə müzakirələr aparılıb. Müzakirələrin nəticəsi olaraq Azərbaycan Prezidenti cənab İlham Əliyevin xeyir-duası ilə bu il türk və Azərbaycan diaspor təşkilatlarının I forumunun keçirilməsi nəzərdə tutulur. Forumda türk və Azərbaycan diasporlarının son dövrdəki birgə fəaliyyəti, iki ölkənin dövlət rəhbərlərinin tövsiyələri əsasında əlaqələrimizin perspektivləri ilə bağlı planlar müzakirə ediləcək.

**Macarıstanda Dünya Azərbaycanlılarının II Qurultayının
nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir**

Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat mərkəzindən AzərTAc-a bildirmişlər ki, Azərbaycanın Macarıstandakı səfirliyində diasporumuzun nümayəndələrinin və burada təhsil alan azərbaycanlı tələbələrin iştirakı ilə Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının nəticələri ilə bağlı tədbir keçirilmişdir.

Tədbirdə xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması işinin əsasının ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulduğu və bu siyasətin Prezident İlham Əliyevin uğurla davam etdirdiyi vurğulanmışdır.

Dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin Dünya azərbaycanlılarının II qurultayındakı çıxışında qaldırdığı məsələlərdən söz açılan tədbirdə xaricdə yaşayan həmvətənlərimizin doğma Vətənlə əlaqələrini möhkəmləndirməyin vacibliyinə toxunulmuşdur. Bundan əlavə, Azərbaycan həqiqətlərinin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasında diasporumuzun rolundan danışılmışdır.

Tədbirdə Macarıstandakı soydaşlarımızı ətrafında birləşdirəcək diaspor təşkilatının yaradılmasının vacibliyi bildirilmişdir.

AzərTAc
30 mart, 2006

Səfirlikdə qurultay nümayəndələri ilə görüş keçirilmişdir

AzərTAc-ın xüsusi müxbiri xəbər verir ki, ölkəmizin Özbəkistandakı səfirliyində Dünya azərbaycanlılarının II qurultayının iştirakçıları ilə görüş keçirilmişdir.

Səfir Namiq Abbasov yığıncaq iştirakçılarını salamlayaraq, qurultayın xarici ölkələrdə yaşayan soydaşlarımızın təşkilatlanması işində tarixi tədbir olduğunu vurğulamış, dövlətimizin başçısı İlham Əliyevin qurultaydakı dərin məzmunlu nitqi və ondan irəli gələn vəzifələr üzərində xüsusi dayanmışdır. N.Abbasov bildirmişdir ki, son iki ildə Azərbaycanın xarici ölkələrdə 21 səfirliyi açılmış, hazırda isə 46 səfirlik fəaliyyət göstərir. Bu, güclü Azərbaycan diasporu yaradılmasında böyük əhəmiyyət daşıyır. O, Prezident İlham Əliyevin Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsi ilə əlaqədar mövqeyi barədə tədbir iştirakçılarına geniş məlumat vermişdir.

Sonra Mobil Məmmədov, Almaz Məcidova və Vəfa Xamedova öz qurultay təəssüratlarını bölüşmüşlər.

AzərTAc
30 mart, 2006